

KATONA SZABÓ ISTVÁN

Színházi Kislexikon (1944–1981)

Nemzetiségi művelődési életünk nagy jelentőségű intézményeinél: a színházak, az opera, a bábszínházak, a Szentgyörgyi István Színművészeti Intézet, az Állami Maros Művészegyüttes keretében dolgozó művészek életrajzára és művészi tevékenységére vonatkozó legfontosabb adatokat tartalmazza ez a repertórium. Több mint három és fél évtized munkáját foglalja össze, egészen szűkszavúan, hiszen nem egy-egy művészpálya értékelésére vállalkoztunk, hanem pusztán a legszükségesebb adatok felsorolására.

A színjátszás kollektív művészet, minden részvevőjének megvan benne a pontos helye és feladata, amelynek elvégzésétől az előadás sikere függ. Kislexikonunk — terjedelmi okokból — sajnos mégsem térhet ki a színházi előadás valamennyi összetevőjére. A színházi munkában fontos szerepet játszó sűgők, ügyelők, díszletezők éppúgy hiányoznak belőle, mint a drámaírók vagy a színikritikusok, s a címszavakba csak azok nevét vettük be, akiket foglalkozásuk közvetlenül a művészegyüttesekhez sorol.

Végül az adatgyűjtés nehézségei miatt kimaradtak nevek, illetve egy-egy életpálya adatolása sem lehet teljes. Ennek oka pedig az, hogy a megkérdezett művészek közül

nem mindenki válaszolt a kiküldött kérdőívekre, s a színházak irodalmi titkárságai sem siettek mindig segítségünkre. Ez úton mondunk köszönetet mindazoknak a megkérdezett művészeknek és színházi titkároknak, akik az adatgyűjtésben megkönnyítették munkánkat. Az adatok feldolgozását az 1980—81-es évaddal zártuk.

RÖVIDÍTÉSEK

- KvÁMSZ — Kolozsvári Állami Magyar Színház
 KvÁMO — Kolozsvári Állami Magyar Opera
 MvNSZ — Marosvásárhelyi Nemzeti Színház
 NvÁSZ — Nagyvárad Állami Színház
 SszÁMSZ — Sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház
 SZÉSZ — Szatmári Északi Színház
 SZISZI — Szentgyörgyi István Színművészeti Intézet
 TvÁMSZ — Temesvári Állami Magyar Színház

- b. — bemutató
 k. — között
 r. — rendezései
 sz. — szerepei

Ács Alajos (Brăila, 1930): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953). 1953—56 k. a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. 1969—1979 k. az SZÉSZ igazgatója. Főbb sz.: Liliomfi (Szigligeti: Liliomfi), Don Cézár de Bazan (Hugo: Ruy Blas), Mercutio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Petrucchio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Pázmán (Heltai: A Tündérlaki lányok), Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Kiss Laci (Nagy István: Nézd meg az anyját), Bebe (Baranga: Szicíliai védelem), Chitlaru (Baranga: Barátom, a miniszter), Ranke (Kocsis István: Megszámláltatott fák), Rank doktor (Ibsen: Nóra), Bakos (Németh László: Villámfénynél), Norrison (Molnár Ferenc: Egy, kettő, három), Szatyin (Gorkij: Éjjeli menedékhely), VII. Károly (Anouilh: Pacsirta), I. Bérenger király (Ionesco: A király halódik), Náci bácsi (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Aggastyán

(Euripidész: Elektra), Igazgató (Móricz: Légy jó mindhalálig), Orgon (Molière: Tartuffe), George (Albee: Nem félünk a farkastól), Seneca (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett), Stomil (Mrozek: Tangó), Rabaut (Székely János: Hugentották), Orbók István (Gyárfás Miklós: Egérút), Diadalszkij (Majakovszkij: Gőzfürdő).

Ács Tibor (Nagyvárad, 1944): színész. Az SZISZI-ben végzett (1972). Előbb az SZÉSZ, 1977-től az NvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Pantalone (Goldoni: Két úr szolgája), Napbar-nított úr (Karácsony Benő: A rút kis kacsa), Szendeffy (Schönthan—Keller: A szabin nők elrablása), Manuel (Kruczkowski: A kormányzó halála), Martini (Cacoveanu: A tanúk is vádoltak), Kosztya (Katajev: Bolondos vásárnap), Willy Carson (Edward Bond: A tenger), Miklós (Békeffy: Régi nyár), Borsós (Csurka István: Nagy-

takarítás). Szerepelt A jegykezelő futása (Kocsis István) c. tévéjátékban.

Ádám Erzsébet (Marosvásárhely, 1947): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1969). Főbb sz.: Kati (Szekernyés László: Trón alatt a király), Mira (Everac: Az albérlő), Szonya (Gorkij: Nyaralók), Muki (Baranga: Szicíliai védelem), Irina (Csehov: Három nővér), Zsenya (Vasziljev: Csendesek a hajnalok), Barbara (Shaw: Barbara örnagy), Bianca (Shakespeare: Othello), Menyasszony (Mănescu: A szemtanú), Anna (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót), Melinda (Katona: Bánk bán), Önálló előadóstjei: Harangtisztán; Rejtelmek, ha zengenek; Vadrózsák; A nap árnyéka. Többször fellépett Amerikában (1973, 1976, 1978), Kanadában (1976, 1978), valamint Ny-Európában (Amszterdam, Párizs, Bern, Zürich). A Meg-

éneklünk, Románia fesztiválon 1979-ben II. díjat nyert. Clevelandben Gábor Áron-díszoklevéllel tüntették ki. Szerepelt több hazai filmben (Zbor planat, Bietul Ioanide, Am fost șaisprezece), tévéjátékban, fellépett a román televízió és a bp.-i tévé műsorában, vendégszerepelt a Gyulai Várszínházban.

Adleff Ingeborg (Székelyudvarhely, 1935): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1956). Egy ideig a TvÁMSZ, majd a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Zília (Heltai: A néma levante), Kléia (Figueiredo: A róka meg a szőlő), Dia (Kovács—Mírea: Az utolsó vonat), Judit (Shaw: Az ördög cimborája), Rhédey Eszter (Móricz: Úri muri), Ida (Bródy: A tanítónő), Lady Macduff (Shakespeare: Macbeth), Virginia (Méhes György: Noé bárkája), Reta (Everac: Az albérlő), Kátya (Vasziljev: Csendesek a hajnalok), Dock-daisy (Brecht: Ajáltsátok meg Arturo Uitl), Teréz (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért), Szojka (Nusics: dr. Pepike), Parashiva (G. M. Zamfirescu: Nastasia kisasszony).

A. Hegyesi Magda (Szászrégen, 1909): színésznő. 1929-től 1946-ig az arad-temesvári színház, 1949–1968 k. az SszÁMSZ tagja. Játzott operett-, drámai, karakter- és epizód szerepeket. Főbb sz.: Sárka (Heltai: A Tündérlaki lányok), Marlborough hercegnő (Scribe: Egy pohár víz), Hippia (Madách: Az ember tragédiája), Rachel (Gorkij: Vassza Zseleznova), Canina (Ben Jonson: Volpone), Lina (Móricz: Rokonok), Szederváry Kamilla (Csiky: Ingeny-élők), Veta (Caragiale: Zűr-zavaros éjszaka), Emilia (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), özv. Eszterágné (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Chiriachiță (Mușatescu: Titanic keringő), Kléia (Figuiredo: A róka meg a szőlő), Alvingné (Ibsen: Kísértetek), Fordné (Shakespeare: A windsori víg nők), Higginsné (Shaw: Pygmalion), Amanda (Tennessee Williams: Üvegfigurák).

Albert Annamária (Torda. 1926): operaénekesnő, a

KvÁMO tagja volt (1972-ig). A kvári Konzervatóriumban tanult. Lírai és drámai szerepekben lépett fel, mint dalénekes, számos önálló és közös hangversenyen preklaszszikus, klasszikus, romantikus és modern szerzők műveit adta elő. Az NDK-ban több ária- és dalesten lépett fel, lengyelo-i és jugoszláviai operaszínpadokon vendégszerepelt: Főbb sz.: Santuzza (Mascagni: Parasztbecsület), Senta (Wagner: A bolygó hollandi), Turandot, Tosca (Puccini), Aida (Verdi), Liza (Csajkovszkij: Pikk Dáma), Leonora (Beethoven: Fidelio), Szilágyi Erzsébet (Erkel: Hunyadi László), Desdemona (Verdi: Otello), Judit (Bartók: A kékszakállú herceg vára).

Albert Júlia (Kolozsvár, 1951): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Maria (D. R. Popescu: A kerti törpe), Ida (Asztalos István: A fekete macska). Veronika (Sütő András: Csillag a máglyán), Crișan elvtársnő (Bajor Andor: Szürke délután), Orvosnő (Déry Tibor: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról).

Albu, Aurel (Kolozsvár, 1924): balettművész, a KvÁMO szólótáncosa volt (1952–1971). Főbb sz.: Wacław (Aszafjev: A bahcsiszerráji szökőkút), Ferkó (Kenessey: A keszkenő). Călin (Mendelsohn), Prikulics (Zeno Vancea). Molnár (De Falla: A háromszögletű kalap), Öreg gavallér (Bartók: A csodálatos mandarin).

A. Lengyel Xénia (Kolozsvár, 1925): dalénekesnő. A kvári Konzervatóriumban, a Magyar Művészeti Intézetben és a G. Dima Konzervatóriumban tanult. 1947–1968 k. Nagy István kvári kamarakórusának, később a KvÁMO tagja. Főbb fellépései: Dal-est (Buk., 1956), László Árpád-szerzői est (Kvár, Mv-hely, 1956), Ady-émlékest (Kvár, 1956), Schumann-est (Kvár, 1957). Bartók—Kodály-est, Schubert-est, Brahms-est (Kvár, 1958), Bartók-est (Buk., 1959), hazai szerzők estje (1960), Népek dalai (1962), Bartók-est (1966), Jodál Gábor-szerzői est (Kvár, 1973).

Ambrus Sándor (Világos, 1909): színész. A temesvári színháznál játszott, 1949-től 1970-ig az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Noszty Feri (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Bocsarov (Rahmanov: Viharos alkonyat), Bence (Szigligeti: A csikós), Jegyző (Darvas József: Szakadék), Bíró (Ivan Franko: Ellopott boldogság), Ionescu párttitkár (Baranga: Kerge birka), Göre bíró (Gárdonyi: A bor), Bereszt (Korneycsuk: Platon Krecset), Zöld Márton (Gárdonyi: A lámpás), Id. Rácz (Simon Magda: Százházas lakodalom), Robert de Baudricourt (Shaw: Szent Johanna), Howard (Brandon—Halász: Charley néneje). Plébános (Tamási: Énekes madár).

Ambrus Vilmos (Kolozsvár, 1928): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1951). Főbb sz.: Bobcsinszkij (Gogol: Revizor), Mihál bán (Katona: Bánk bán), Kalmár (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Csebutikin (Csehov: Három nővér), Federico gróf (Lope de Vega: A kertész kutyája). Tévében: Tomcsa Sándor: Egy szürke délután (1977). Mint világitástervező is dolgozik. 1980-ban Svédo.-ban, 1981-ben Finnó.-ban volt tanulmányúton.

Anatol, Constantin (Nagyszeben, 1921): színész, rendező. A mvhelyi Székely Színháznál kezdte pályáját (1947–1952), majd a KvÁMSZ (1957), a kvári Nemzeti Színház, 1963-tól a mvhelyi színház színésze és rendezője volt. Egy ideje külföldön él. Főbb sz.: Hlesztakov (Gogol: Revizor), Eszterág (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Színész (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Higgins (Shaw: Pygmalion), Hamlet (Shakespeare). Főbb r.: Shakespeare: Othello, Hamlet; Shaw: Pygmalion, Barbara őrnagy, Az ördög cimborája; Dürrenmatt: Fizikusok; Lovinescu: Romba dőlt fellegvár, Boga nővérek; Brecht: Puntila úr és szolgálja, Matti.

András Gyula (Csíkszereda, 1942): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1964). Főbb sz.: Buttler János (Mikszáth: Különös házasság), Zsiga (Csávossy—Komzsik: A fül), Kozin (Rozov: Véndiakok), Kapitány

(Kocsis István: A nagy játékos), Schubler (Szakonyi Károly: Életem, Zsóka), Colibaş (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Fabula (Jókai: Az arany ember), George Duduleanu (Kirişescu: Szarkafészek), Mesquita (Kocsis István: Magellán), Santeri (Yiliruusi: Börtönkarrier), Tatár (Gorkij: Éjjeli menedékhely).

Andrási Márton (Almásnál, 1912—1975, Kolozsvár): színész. 1933-ban lépett színpadra, majd 13 évig vidéki színházaknál és a bp.-i Király Színházban játszott, főként táncos-komikus szerepeket. 1940 után a kvári színházhoz szerződött. 1946-ban a mvhelyi Székely Színház alapító tagja, 1957-től a KvÁMSZ tagja. Állami-díjas, érdemes művész. Rendkívül sokoldalú művész, kiváló jellemző színész volt, majd minden drámai műfajban játszott. Főbb sz.: Bubnov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Balga (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Kótyagos polgár (Caragiale: Az elveszett levél), Vidonka (Mikszáth: Különös házasság), Józsa (Illyés: Fáklyaláng), Topaze (Pagnol: Topaze tanár úr), Ilie (Lucia Demetrius: Három nemzedék), Varlaam (Ciprian: A kabalás ember), Svejik (Hasek—Burian), Alekszej (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Lombardi (Goldoni: Két úr szolgálja), Willy Loman (Miller: Az utazó halála), Golovics (Sütő András: Tékozló szerelem), Szántó bácsi (Huszár Sándor: A házasságok a földön kötöttek), Peacock (Brecht: Koldusopera), Náci (Bíró Lajos: Sárga liliom), Iksz elvtárs (Méhes György: 33 névtelen levél), Flórián (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Firs (Csehov: Cseresznyéskert).

Angi Béla (Kolozsvár, 1912—1975, Kolozsvár): színész. Konzervatóriumot végzett (1943), 1940-től a kvári operában lépett fel, 1944-től 1968-ig a KvÁMSZ tagja volt.

Antal Pál (Gyimesközélpók, 1925): rendező, a mvhelyi bábszínház művésze, egy ideig igazgatója. Közel nyolcvan bábdarabot rendezett. Főbb r.: Kodály—Papp: Hány János; Molière: Az úrhatnám polgár, A botcsinál-

ta doktor; Arany: Toldi; Bajor Andor: Paródiák; Petőfi: János vitéz; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Stroescu: A szarvasokká vált fiúk; Borisz Aprilov: Hat kis pingvin; Éltető József: Szedett-vedett haramiák; Baum: Óz, a nagy varázsló; Andersen: A rút kis kacsa; Cezar Petrescu: Fram, a jegesmedve. A várnai nemzetközi fesztiválon (1972) Ezüst Delfin-díjat, a bacăui Ion Creangă fesztiválon a rendezés és a legjobb előadás díját nyerte.

Aranyosi György (Nagyvárad, 1944): díszlet- és jelmeztervező, a KvÁMO művésze. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1970). Főbb munkái: Hány Béla: Hófehérke és a hét törpe (jelmez); Sarchizov: Lendület (díszlet és jelmez); Doru Popovici: Hajnali kihallgatás (díszlet és jelmez).

Á. Toszó Ilona (Marosvásárhely, 1944): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1966). 1969-ig a mvhelyi Állami Színház, azóta a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Júlia (Shakespeare: Romeo és Júlia), Juli (Molnár Ferenc: Liliom), Kasszandra (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Ágika (Örkény: Tóték), Tilda (Szabó Lajos: Családi fészek), Zita (Szabó Lajos: Az otthon szigetén), Helga (Zorin: Varsói melódia), Tarnóczy Sára (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Mária (Shakespeare—Mészöly: Lóvátett lovagok), Anna (Csiki László: Öreg ház), Szúzia (Sütő András: A szüzai menyegző). Szerepelt számos irodalmi est műsorán, a rádióban és tévében.

Bács Ferenc (Nagyszeben, 1936): színész. Az SZISZI-ben végzett (1960), majd a mvhelyi Állami Színház tagja volt. Jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Viktor (Arbuzov: Irkutszki történet), Fesztő (Otčenasek: Rómeó, Júlia és a sötétség), Smitty (O'Neill: Hadizónában), Driscoll (O'Neill: Hosszú az út hazáig), Giurca (Everac: A láthatatlan staféta), Darkó István (Szabó Lajos: Családi fészek), Newton (Dürrenmatt: Fizikusok), 4. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Zo-

robábel (Sütő András: Pom-pás Gedeon), Rábay Miklós (Csiky: Buborékok), Mihó (Lovinescu: Petru Rareş), Szergej (Csehov: Platonov szerelmei), Cipriani professzor (Örkény István: Tóték), Macduff (Shakespeare: Macbeth), Cellino Mariani (Camil Petrescu: Velencei történet), Góg (Méhes György: Noé bárkája), Dosa Elek (Németh László: A két Bolyai), Brassbound (Shaw: Brassbound kapitány megterése), Lord Darlington (Wilde: Lady Windermere legyezője), Havadi (Nagy István: Özönvíz előtt), Ádám (Madách: Az ember tragédiája).

Balázs Éva (Székelyudvarhely, 1950): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1974). Főbb sz.: Öreglány, Stréber diák (Marton Lili: Fordított világ), Lány (Rebreanu: A juhmar-ta ember) Ilma (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Veronika (Sütő András: Csillag a máglyán), Melinda (Katona—Illyés: Bánk bán), Róza (Kertész Ákos: Özvegyek), Baranyai Ilona (Veress Dániel: Örvényben), Ecaterina (Mănescu: Éjszaka az országúton), Arabella (Sütő András: Káin és Ábel). Ráki (Benedek Elek: Többsincs királyfi), Báthory Anna (Sylvester—Nemes: A boszorkány), Judit (Shaw: Az ördög cimborája). Előadóestje: Apáink arcán (Farkas Árpád versei).

Bálint Márta (Marosvásárhely, 1946): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett, egy ideig az SZÉSZ tagja volt. Főbb sz.: Anya (Pirandello: Hat szerep szerzőt keres), Régina (Tamási: Énekes madár), Margareta (Kirişescu: Szarkafészek), Essie (Shaw: Az ördög cimborája), Niculina (Delavrancea: Fergeteg), Inna (Rozov: Véndiakok), Éva (Szakonyi Károly: Életem, Zsóka), Noémi (Jókai: Az aranyember), Mara (Raffai Sarolta: Diplomások), Fifi (Baranga: Szicíliai védelem), Liza (Vasziljev: Csendesek a hajnalok), Magdus (Sütő: Vidám sirató egy bolyongó por-szemért), Magdó (Tamási: Énekes madár), Eszella (Krúdy: A vörös postakocsi), Regan (Shakespeare: Lear

király), Rozi (Gárdonyi: A bor)

Bálint Péter (Nagyvárad, 1950): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Octav (Everac: A számlát egyszer benyújtják), Sáska Gáspár (Tamási: Tündöklő Jeromos), 5. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Philip (Shaw: Sosem lehet tudni), Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Constantin (Ciprian: Gácsérfej), Jupiter (Peter Hacks: Amphitryon), Ottó (Katona—Illyés: Bánk bán), Nae Girimea (Caragiale: Farsang), Ábel (Sütő András: Káin és Ábel), Richard Dudgeon (Shaw: Az ördög cimborája). Szerepelt a Zile fierbinți c. filmben és a Szíveim kézről kézre jár c. Dsida Jenőről készült tévéfilmben; Balassitól Petőfiig c. versműsorából hanglezemzfelvétel készült.

Balla Miklós (Nagyszeben, 1935): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1957). Főbb sz.: Tiborc (Katona: Bánk bán), Teirésziasz (Szophoklész: Antigoné), Kocsis Sándor (Károlyi Sándor: Égből pottyant vendég), Bobcsinszkij (Gogol: Revizor), Benedikt (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Fütüü (Sütő: Anyám könnyű álmodt ígér), Svejik (Brecht: Svejik a második világháborúban), Cristescu (D. R. Popescu: Szomorú angyalok története), Morey (Kocsis István: A korona aranyból van), Barát (Baranga: Miniszter a barátom), Kotori (Szigligeti: A lelenc), Maloy (O'Neill: Egy igaz úr), dr. Schutzmacher (Shaw: Az orvos dilemmája), Lépes György (Kós: Budai Nagy Antal), Csugari (Móricz: Úri muri), Tanár (Karinthy: Énekóra; tévéjáték is).

Balogh András (Kolozsvár, 1945): színész, rendező. Az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1970), majd a buk.-i I. L. Caragiale Színművészeti Intézet és a bp.-i Színház- és Filmművészeti Főiskola rendezői szakán (1975). Főbb sz.: Narcissus (Racine: Britannicus), Csenedbiztos (Tamási: Tündöklő Jeromos). Főbb r.: Tesarova—Radoch: Tíz év után (1974); Voitin: Emberek, akik győznek (1974); Poenaru:

Holt peron (1977); Machiavelli: Mandragora (1978); Naghiu: Pillangók a bőröndben (1980).

Balogh Éva (Mezőcsávás, 1934—1976, Kolozsvár): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1958). Előbb a TvÁMSZ, 1962-től a KvÁMSZ tagja. A háború utáni színésznemzedék egyik legjelentősebb, kivételes tragikái tehetségű egyénisége volt. Főbb sz.: Antigoné (Szophoklész), Nóra (Ibsen), Tóth Flóra (Bródy A tanítónő), Lujza (Schiller: Ármány és szerelem), Johanna (Shaw: Szent Johanna), Tana (Delavrancea: Fergeg), Ljubov (Gorkij: Az utolsók), Mária (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja), Elektra (Bornemisza). Mint szavalóművész több önálló előadóesten szerepelt.

Banner Zoltán (Szatmár, 1932): műkritikus, tanulmányíró, előadóművész. A kvári Bolyai Tudományegyetem történelem—filozófia szakán végzett (1955). 1958-tól az Utunk belső munkatársa. Egy ideig Belezna Zoltán néven lépett fel. 1964-től több önálló előadóestje volt: Bartalis János-est; A rubincsőrű madár (Labiş-est); Fénylő szavak (Horváth Imre-est); Szarvasének (Bartók-est); Petőfi a hídon; Tűzkör. Pécssett, Bp.-en, Ausztráliában vendégszerepelt. Több hanglezemzfelvétele készült.

Bányai Irén (Nagyvárad, 1942): színésznő, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1965). Egy ideig az SszÁMSZ, majd a TvÁMSZ tagja is volt. Főbb sz.: Mary Warren (Miller: A Salemi boszorkányok), Lavinia (O'Neill: Amerikai Elektra), Néger dajka (Camus — Faulkner: Rekviem egy apácáért), Gertrudis (Katona: Bánk bán). Irina (Sorescu: Édesanyánk; 1978-ban a legjobb női alakítás díját nyerte a sepsiszentgyörgyi I. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon), Eleonora (Mrožek: Tangó), Rhédey Eszter (Móricz: Úri muri), Ágnes (Székely János: Irgalmas hazugság), Jessica (Edward Bond: A tenger). Több önálló szavalóesten lépett fel.

Bányai Mária (Torda, 1922): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1951).

Főbb sz.: Anna Onosenkova (Gorkij: Vassza Zseleznova), Kossuthné (Illyés: Fáklyaláng), Angustias (García Lorca: Bernarda Alba háza), Dacia (Muşatescu: Titanic keringő), Rose (Dürrenmatt: Fizikusok), Mimi (Méhes György: Mi, férfiak), Dasa tánti (Nusics: A kegyelmes asszony), Zoe (Kiritescu: Darázsfészek), Kemény Simonné (Németh László: A két Bolyai), Berwick hercegnő (Wilde: Lady Windermere legyezője), Mina néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Jeni (Baranga: Szicíliai védelem), Szomszédasszony (G. M. Zamfirescu: Nastasia kisasszony).

Bárdi Teréz (Kolozsvár, 1908): színésznő. A debreceni, kassai, 1930—35 k. a kvári magyar színház tagja; játszott Szatmáron, a Szegei Szabadtéri Színpadon, Mvhelyen, a kvári Zsidó Színházban, a bp.-i Színes Színpadon; 1948-tól 1967-ig az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Solveig (Ibsen: Peer Gynt), Júlia (Shakespeare: Romeo és Júlia), Ophelia (Hamlet), Jessica (A velencei kalmár), Natasa, Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Dulzska asszony (Zapolska), Julika (Molnár Ferencz: Liliom). Több darabot és irodalmi műsort rendezett az NvÁSZban.

Barkó György (Pürkerc, 1931): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1954). Főbb sz.: Duzzog (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Ifj. Schwartz (Szigligeti: Liliomfi), Frici (Szigeti — Móricz: A vén bakancsos és fia, a huszár), Vajnonen (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Biondello (Shakespeare: A makrancos hölgy), Bakk Lukács (Tamási: Énekes madár), Sustik (Tersánszky: Kakuk Marci), Herse (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja), Fischer (Kocsis: Megszámláltatott fák), Spirache (Muşatescu: Titanic keringő), Peták (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Zupás (Oldřich Danek: Negyven gazfickó meg egy maszülött bárány), Kovács (Bajor Andor: Szürke délután), Tatus (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad),

Besszosz (Sütő András: A szüzai menyegző).

Barna Iván (Temesvár, 1935): művészeti titkár. A Bolyai Tudományegyetemen végzett (1958). 1959–1961 k. irodalmi referens a KvÁMSZ-ban, 1961-től a KvÁMO művészeti titkára.

Bartis Ildikó (Marosvásárhely, 1945): színésznő. Az SZISZI-ben végzett. 1967–70 k. az SszÁMSZ, 1970-től az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Magdó (Tamási: Énekes madár), Lubormirski hercegnő (Veress Dániel: Mikés), Felice (Miller: Bűnbeesés után), Nyilas Misi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Elmira (Molière: Tartuffe), Timea (Jókai: Az arany ember), Ilona (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Ljudmila (Katajev: A kör négyszögesítése), Mari (Karácsony Benő: A rút kis kacska), Natasa (Csehov: Három nővér), Alison (Osborne: Nézz vissza haraggal), Fellépett előadóesteken (Hangok az arénából; Méliusz József versei).

Battyán Kálmán (Galgó, 1897): színész. Nváradon lépett fel először, 1920-ban, 1922-től Szebenben és a Zsilvölgyében, 1924-től Szatmáron és Nbányán, 1927-től Nváradon játszott, majd 1944-ig a székelyföldi turné-társulat vezetője. 1944-től a mvhelyi Munkásszínpad, 1946-tól a Székely Színház. 1948-tól nyugdíjazásáig az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Endre király (Katona: Bánk bán), Montague (Shakespeare: Romeo és Júlia), Nagyherceg (Jacobi: Szibill), Öreg Nagy (Bródy: A tanítónő), Sámson Mihály (Zilahy: Süt a nap), Than (Eftimiu: Prométheusz).

Bedő Ferenc (Brassó, 1915): színész, a mvhelyi Székely Színház alapító tagja, majd nyugdíjazásáig az Állami Színház tagja. Főbb sz.: Tábornok (Lehár: A mosoly országa), Tircsak (Fodor László: Érettségi), Jegyet vásárló paraszt (Sebastian: Névtelen csillag), Pityiri (Kiss—Kováts: Vihar a havason). Szerepelt a Castelanii és a Doi bărbăți pentru o moarte c. filmben.

Békési Kiss Julianna (Dicső-

szentmárton, 1929: dramaturg, rendező. Kvárt végezte tanulmányait, a Bolyai Tudományegyetemen és az SZISZI rendezői szakán (1949–1953). Egy ideig a kvári Nemzeti Színház, majd 1958–1970 k: a KvÁMSZ irodalmi referens és segédrendezője. Több színdarabot fordított (T. Bușecan: A hallgatás éjszakája, S. Drăgușanu: Lányaim; E. Oproiu: Nem vagyok az Eiffel-torony).

Belani Margit (Radna-Lip-pa, 1938): operanékesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett. Főbb sz.: Tosca (Puccini), Grófné (Mozart: Figaro házassága), Micaela, Frasquita (Bizet: Carmen), Saffi (Strauss: A cigánybáró), Santuzza (Mascagni: Parasztszerelem), Lucy (Jacobi: Leányvásár), Hunyadi Mátyás (Erkel: Hunyadi László), Leonora (Verdi: A trubadúr), Amelia (Álarcosbál), Desdemona (Otello), Donna Anna (Mozart: Don Juan), Rosalinda (Strauss: A denevér), Cso-cso-szán (Puccini: Pílangókisasszony).

Belényi Ferenc (Kolozsvár, 1927): színész, az NvÁMSZ tagja. Egy ideig főleg operettekben játszott (A cigánybáró, A csárdáskirálynő, Cigányszerelm, A cirkuszhercegnő, Három a kislány, Mágnes Miska, Rose-Marie, Gül Baba). Próza szerepei: Peti (Szigligeti: A cigány), Bolha Pista (Móricz: Úri muri), Viktor (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül).

Bencze Ferenc (Nagyvárad, 1924): színész. Nagyváradon kezdte pályáját 1945-ben. 1968-tól a KvÁMSZ tagja volt, jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Komoróczy (Barta Lajos: Szerelm), Rekedt (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Tigris Brown (Brecht: Koldusopera), Nicia (Machiavelli: Mandragora), Beaurevers (Achar: A bolond lány), Bojnik (Ter-sánszky: Kakuk Marci), Harold (Schaffer: Játék a sötétben), Hérosztrátész (Pás-kándi Géza: Pügmalion és Galathea), Pincér (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája).

Benczédi Sándor (Parajd, 1945): színész. Az SZISZI-ben

végzett (1969). Egy ideig az SszÁMSZ, jelenleg az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Brighella (Goldoni: A műgyűjtő családja), Baberley (Brandon — Halász: Charley néne), Stuff (Tennessee Williams: Az ifjúság édes madara), Borbély (Csávossy György: Édes méreg), Fecske (Tamási: Csalóka szivárvány), Bob (Sebastian: A sziget), Lou (Miller: Bűnbeesés után), Rebollo (Calderon: A zalameai bíró), Ion (Iacoban: Találkozás a motelben), Palaestrio (Plautus: A hetvenkedő katona), Pap (Kocsis István: Magellán), Vaszka Pepel (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Nick (Albee: Nem félünk a farkastól), Spector (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett), Vicenzo (Scarpetta: Rongy és címer), Tuzenbach (Csehov: Három nővér).

Beness Ilona (Budapest, 1889 — 1971 Kolozsvár): színésznő. 1909-től Krémer Sándor szamosújvári társulatánál és több más vidéki társulatnál játszott; 1914-től az Uher és Star filmgyárhoz szerződött, majd a frontszínháznál, a terézvárosi Kabaré Színházban, a nagyváradai Vigadó Varietében lépett fel. 1919-től a nváradai Szigligeti Színház, 1928-tól a kvári Magyar Színház, 1942-ben a Nemzeti Színház örökös tagja; 1945-től nyugdíjazásáig (1966) a KvÁMSZ tagja. Érdemes művész címmel, 1968-ban, hatvanéves színészi jubileumán a bp.-i színművészeti főiskola gyémánt-diplomájával tüntették ki. A legváltozatosabb szerepekben játszott: klasszikus drámákban, népszínművekben és modern vigiátékokban. Főbb sz.: Éva (Madách: Az ember tragédiája), Gertrudis (Katona: Bánk bán), Aase (Ibsen: Peer Gynt), Alvingné (Ibsen: Kísértetek), Margit királyné (Shakespeare: III. Richárd), Királyné (Hamlet), Nagyszszony (Lucian Blaga: Gyermekkeresztesek), Dudgeonné (Shaw: Az ördög cimborája), Grófné (Jókai: Fekete gyémántok), Kocsisné (Sütő—Hajdu: Meztlábás menyasszony). Dada (Lovinescu: Egy művész halála). Játszott a Mire megvénülünk, Fekete gyémántok, A gyilkos, Elnémult harangok c. filmben.

Bereczky Júlia (Nagyszalonta, 1932): színésznő, rendező, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1954). Főbb sz.: Martirio (García Lorca: Bernarda Alba háza), Timár Laura (Tomcsa Sándor: Az utolsó szalmaszál), Sereczkyné (Csiky Gergely: Buborékok), Csempész Emma (Brecht: Puntila úr...), Peacockné (Brecht: Koldusopera), Holga (Miller: Bűnbeesés után), Josie (O'Neill: Boldogtalan hold), Hippia (Madách: Az ember tragédiája), Aglaia (Lovinescu: Egy művész halála) Clytemnestra (Borne-misza: Elektra), Erzsébet királynő (Schiller: Stuart Mária), Rebeka (Csíki László: Öreg ház; 1979-ben a Megéneklünk, Románia fesztiválon a női alakítás II. díját nyerte), Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Anișoara (Ecaterina Op-roiu: Interjú), Chiriachița (Mușatescu: Titanic keringő), Mamus (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad). Fellépett több szavalóesten, Arany-, Petőfi-estet rendezett. Főbb r.: Braginszkij—Rjazanov: Ma éjjel megnősülök (1974); Sardou: Szóki-mondó asszony (1975), Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya (1976), Hunyady Sándor: Pusztai szél (1979). Több darabot rendezett műkedvelőkkel a kvári Művelődési Ház stúdiószínpadán.

Bereczky Magda (Nagyteremi, 1920): színésznő. 1937-től a kvári színház, majd a KvÁMO tagja volt. Főként operettekben lépett fel. Főbb sz.: Arzéna (Strauss: Á cigánybáró), Pepita (Dunajevszkij: Szabad szél, Jolán (Lehár: Cigányszerlem), Ré-szeg asszony (Szigligeti: A csikós), Gonosz mostoha (Kacsóh: János vitéz), Császárné (Kodály: Háry János). Zulejka (Huszka: Gül Baba), Klotild grófnő (Kálmán: Marica grófnő), Miss Gloria (Cigány-primás). Szerepelt A színház szerelmese c. filmben.

Bereczky Péter (Bukarest, 1928): rendező. Az SZISZI-ben végzett (1953). 1957–63 k. a kvári Egyetemi Színpad, majd egy ideig a KvÁMSZ rendezője. Főbb r.: Heltai: A néma levente; Scribe: Egy pohár víz; Bíró Lajos; Sárga lilium; Beniuc: Kakukkvölgy; Eftimiu: Prométheusz; Mrozek: Strip-tease; Mikszáth—

Karinthy—Benedek: A Noszty fiú esete Tóth Marival.

Berkó György (Nagyszeben, 1920); színész. 1945–1948 k. a szatmári városi színház, 1948-tól nyugdíjazásáig az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Tanító (Bródy: A tanítónő), Berzovay (Harsányi: a bolond Ásvayné), Fenorin (Tolsztoj: Feltámadás), Dutkin (Katajev: Bolondos vásárnap), Ipingescu (Caragiale: Zúrzavaros éjszaka), Toma (Baranga: Kerge birka), Ódön (Molnár—Péter—Berkó: Száll a labda), Ricardo márki (Lape de Vega: A kertész kutyája), Popa ügyvéd (Kiss—Kováts: Vihar a havason), Mózsi (V. I. Popa: Józsi Mózsi, Mehemed), 11. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember). Több kabaréműsort rendezett, dalbetétet írt.

Bessenyei István (Egerhát, 1955): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Braharu (Baranga: Közvélemény), Lőrinoke (Örkény: Tóték), Glubb (Brecht: Dobszó az éjszakában), Izidor Mircea (D. R. Popescu: A kerti törpe), Fiú (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Kazakov (Vampilov: Vadkacsavadászat).

Biluska Annamária (Kolozsvár, 1941): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1963). Egy ideig az SszÁMSZ, majd az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Carol (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Irén (Méhes György: 33 névtelen levél), Kislány (Sebastian: Névtelen csillag), Mina néni (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Dromio (Shakespeare: Tévedések vígjátéka), Gudramunde (Méhes György: Barbár komédia), Öregasszony (Földes Mária: Rövid a nyár), Steinné (Krúdy: A vörös postakocsi), Anya (Mazilu: Balgák holdfényben). Olimpia (Serban: Olimpia asszony panziója).

Bíró I. Géza (Köpec, 1934): díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet grafika szakán végzett (1960), 1961–69 k. az SszÁMSZ, 1969-től az NvÁSZ díszlettervezője. 1962-től részt vesz minden országos díszletkiállításon, 1968-ban a romániai díszlettervezők varsói

kiállításán több munkája szerepelt. Főbb díszletterveit: Shakespeare: Othello, Romeo és Júlia; Brecht: Puntila úr és szolgája. Matti; Zuckmayer: A köpenicki kapitány; Eftimiu: Prométheusz; O'Neill: Boldogtalan hold; Deák Tamás: Hadgyakorlat; Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka; Brecht: Koldusopera; Roscsin: Valentin és Valentina; Mrozek: Tangó; Móricz: Úri muri; Jókai—Hevesi: Az új földesúr; Csurka István: Nagytakarítás.

Bíró Levente (Székelyudvarhely, 1924); színész. 1947-től a kvári Dolgozók Színháza, 1948–68 k. az SszÁMSZ, 1969-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Manders tiszteletes (Ibsen: Kísértetek), Falstaff (Shakespeare: A windsori víg nők), Capulet (Shakespeare: Romeo és Júlia), Filimon (Eftimiu: Az ember, aki látta a halált), Védőügyvéd (Levitt: Parancsra tettem), Kapitány (D. R. Popescu: Cézár, a kalózkodó bohóca), Golovics (Sütő: Tékozló szerelem), Gilbert (Shaw: Fanny első, szindarabja), Gál (Molnár: Játék a kastélyban), Gírgucz Bogdán (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Holoférnes: Shakespeare—Mészöly: Lóvá tett lovagok), Pocrovan (Everac: Az ötödik hattyú), Filmsz.: A ménészgazda (MNK, 1978).

Birtalan József (Szilágybagos, 1927): zeneszerző, a mvhelyi Maros Művészegyüttes karmestere. Egy ideig a KvÁMO karmestere, majd a mvhelyi Pedagógiai Főiskola tanára volt. Egyik szervezője és évekig vezetője a mvhelyi gyermekkórusnak, amely sikerrel szerepelt több alkalommal Buk.-ben, az ország nagyobb városaiban és külföldön (1970-ben Belgrádban az Európa öröme Gyermekek fesztiválon első helyezést nyert, az előadást közvetítette az Eurovízió). Számos kórusművet szerzett, amelyeket főleg az Állami Székely Népi Együttes, majd a mvhelyi Állami Dal- és Táncegyüttes adott elő. Művei gyakran szerepelnek a Maros művészegyüttes műsorán.

Birtalan Judit (Temesvár 1929); karmester a mvhelyi Állami Maros Művészegyüt-

tesnél. A kvári G. Dima Konzervatóriumában végzett (1954), egy ideig itt tanársegéd, majd 1958-tól a mvhelyi Allami Székely Népi Együttes, a mvhelyi Állami Dal- és Táncegyüttes karmestere. 1959-től számos bemutatón vezényelt, az együttes műsorával bel- és külföldön vendégszerepelt (Jugoszlávia, 1969; USA, Kanada, 1971).

Bisztrai Mária (Kolozsvár, 1928): színésznő. Az SZISZI-ben végzett Kvárt, 1951-ben. 1950–54 k. az SZISZI asszisztense, 1951-től a KvÁMSZ tagja, 1969-től igazgatója. Főbb sz.: Natasa, Mása (Csehov: Három nővér), Tünde (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Roxane (Rostand: Cyrano de Bergerac), Diana (Lope de Vega: A kertész kutyája), Elmira (Molière: Tartuffe), Blanche (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Kupavina (Osztrovszkij: Farkasok és bárányok), Zilia (Heltai: A néma levente), Lucrezia (Machiavelli: Mandragora), Mariborough hercegnő (Scribe: Egy pohár víz); Mița Baston (Caragiale: Farsang), Suzy (Pagnol: Topaze tanár úr), Komisszárnő (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Rhédey Eszter (Móricz: Úri muri), Lída (Kohout: Ilyen nagyszerelm), Magdolna (Móricz: Rokonok), Grófné (Beaumarchais: Figaro házassága), Stella Campbell (Jerome Kilty: Kedves hazug), Hermione (Shakespeare: Téli rege), Gertrudis (Katona: Bánk bán) Ranyevszkaja (Csehov: Cseresznyés kert), Stuart Mária (Schiller). Filmsz.: 141 perc a Befejezetlen mondatból (1974, MNK.), Mephisto (1980, MNK.), Lumini și umbre (1982). Számos irodalmi és szavalóesten lépett fel, gyakran szerepelt a rádióban és tévében is.

Bodó Vass Éva (Beszterce, 1947: operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A Kvári G. Dima Konzervatóriumában végzett (1970). Főbb sz.: Mercedes (Bizet: Carmen), Örzse (Kodály: Hány János), Azucena (Verdi: A trubadúr), Ulrika (Álarcosbál), Emilia (Oteló), Giovanna (Rigoletto), Martha (Gounod: Faust), Lucia (Mascagni: Paraszbecsület), Filipjevna (Csajkovszkij: Anyegin), Mostoha (Ka-

csóh: János vitéz), Gertrudis (Erkel: Bánk bán).

Bodó Zoltán (Marosvásárhely, 1944): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1966). Főbb sz.: ifj. Siward (Shakespeare: Macbeth), Toma (Camil Petrescu: Szellemelek tánca), Bebe (Baranga: Szicíliai védelem), II. tábornok (Kleist: Amphitryon), Katonatiszt (Barta Lajos: Szerelm), Gabi (Méhes György: Mi, férfiak), Imre (Szabó Lajos: Az otthon szigetén), Pimpi (Krúdy: A vörös postakocsi).

Boér Ferenc (Marosvásárhely, 1940): színész, az MvNSZ tagja, Az SZISZI-ben végzett (1960), 1980-ig az SZÉSZ tagja volt. Főbb sz.: Cliff (Osborne: Nézz vissza haraggal), Philip (Shaw: Sosem lehet tudni), Trepljov (Csehov: Sirály), Marat (Arbuzov: Szegény jó Marat), Király (Anouilh: Becket, vagy az isten becsülete), Helicon (Camus: Caligula), Ferenc császár (Kocsis István: A nagy játékos), Köves (Szakonyi Károly: Életem, Zsóka), Magellán (Kocsis István), Van Gogh (Kocsis: Tárlat az utcán), Néró (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett), Artur (Mrožek: Tangó), Ottó (Katona: Bánk bán). Több önálló szavalóesten lépett fel kortárs költők verseivel. Ady műveiből összeállított műsora: Ki látott engem? (1977).

Bogdán István (Gyerőmonostor, 1947): színész, a TvÁMSz tagja. Az SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Péter (Kiss László: Kutyavásár), Mokány (Kisfaludy: Csalódások), Tóth Mihály (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Orbán (Tömörly Péter: Síp a tökre), Örmester (Ustinov: Az ismeretlen katona és felesége), Burkus király (Jékely Zoltán: Az aranyszőrű bárány), Pavel (Vampilov: A múlt nyáron Csulimsziban). Egyéni előadójegye: Őszi harmat után (kuruc költészet, 1979).

Bóka Erzsébet (Temesvár, 1923–1971. Sepsiszentgyörgy): színésznő. 1953–1957 k. a TvÁMSZ, 1958–1971 k. az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Mona (Sebastian: Névtelen csillag), Zamfirescuné (Lucia

Demetrius: Családfa), Régina (Tamási: Énekes madár).

Bokor Andor (Kolozsvár, 1911–1974, Marosvásárhely): rendező, színiigazgató. 1946–48 k. a kvári Dolgozók Színháza magyar tagozatának vezetője, 1948-tól az SszÁMSZ alapító igazgatója, 1956–1961 k. a mvhelyi színház szervezője. Főbb r.: Vasziljev: Riadó; Aliger: Zoja; Gorkij: Vassza Zseleznova; Demetrius: Új meder; Lope de Vega: Juhok itatója; Permjak: Apák helyett fiúk; Priestley: Váratlan vendég; Dragoman: A 88-as órház; Gow–D'Usseau: Mélyek a gyökerek; Móricz: Rokonok; Novák Anna: Kovácsék; Balla Károly: Gyalogfecske; Osztrovszkij: Erdő; Bokor Andor–Völgyesi András: Szólj szám. Számos egyfelvonásos színműve jelent meg és került színpadra.

Bokor Ildikó (Kolozsvár, 1949): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1972). 1976-ig a TvÁMSZ, azóta az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Babakina (Csehov: Ivanov), Boriska (Heltai: A Tündérlaki lányok), Izidóra (Katona: Bánk bán), Vasziliszta (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Margit (Németh László: Villámfénynél), Eleonóra (Mrožek: Tangó), Poppaea (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett). Előadójegye: In memoriam Radnóti Miklós (Mátray Lászlóval, 1974).

Bokor Ilona (Mezőharasztos, 1915): színésznő. A kvári Konzervatórium ének szakán végzett (1944). 1944–46 k. a kvári, 1946–48 k. a szatmári, 1948-tól az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Sylvia (Kálmán: A csárdáskirálynő), Marica grófnő (Kálmán), Zórika (Lehár: Cigányszerelm), Saffi (Strauss: A cigánybáró), Glavari Hanna (Lehár: Vig özvegy), Királykisasszony (Kacsóh: János vitéz), Szibill (Jacobi Viktor), Natasa (Gorkij: Vassza Zseleznova), Laurencia (Lope de Vega: Juhok itatója), Marlborough hercegnő (Scribe: Egy pohár víz), Magdolna (Móricz: Rokonok), Laura (Tomcsa Sándor: Az utolsó szalmaszál), Dacia (Mușatescu: Titanic keringő), Köményné (Tamási: Énekes madár). Dada (Gorkij: A nap fiai)

Borbáth Júlia (Kolozsvár, 1945): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1966). 1966–69 k. a TvÁMSZ, 1969-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Johanna (Shaw: Szent Johanna), Hélène (Labiche: Az olasz szalmakalap), Zsuzsika (Méhes György: 33 névtelen levél), Gabby Maple (Sherwood: A megkövesedett erdő), Alta (Camil Petrescu: Velencei történet), Lizi (Móricz: Sári bíró), Magda Minu (Sebastian: Lapzártakor jelentik), Sárka (Heltai—Szirmai: A Tündérlaki lányok), Mari (Mikszáth: A Noszty fiú esete Tóth Marival), Francia (királylány (Shakespeare—Mészöly: Lóvátett lovagok), Póliku (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül). Királynő (Oldřich Danek: Negyven gazfickó meg egy maszületett bárány).

Borbáth Otília (Marosvásárhely, 1946): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1968). Egy ideig az SszÁMSZ, majd az MvNSZ tagja volt. Jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Willie (Tennessee Williams: Ez a ház bontásra vár), Mostohalány (Pirandello: Hat szereplő szerzót keres), Temple Drake (Faulkner—Camus: Rekvium egy apácaért), Galja (Borisz Vasziljev: Csendesek a hajnajok).

Borbély Ferenc (Mócs, 1922—1975, Kolozsvár): operaénekes, a KvÁMO tagja. 1952—55 k. a kvári Konzervatóriumban dolgozott. Főbb sz.: Alfredo (Verdi: Traviata), Herceg (Rigoletto), Ernesto (Donizetti: Don Pasquale), Lyonel (Flotow: Martha), Ottó (Erkel: Bánk bán), V. László (Erkel: Hunyadi László), Hoffmann (Offenbach: Hoffmann meséi), Dávid (Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok).

Boros István (Nagybánya, 1911): operaénekes. A bp.-i Zeneművészeti Főiskolán tanult. 1949-től 1967-ig a KvÁMO tagja. Főbb sz.: V. László (Erkel: Hunyadi László), Ottó (Bánk bán), Ernesto (Donizetti: Don Pasquale), Turiddu (Mascagni: Parasztbeccület), Ebelasztin lovag, Ferenc császár (Kodály: Hány János), Cajus doktor

(Verdi: Falstaff), valamint számos operettszerep. Gyakran lépett fel koncerten, többször szerepelt a buk.-i és bp.-i rádióban.

Borovszky Oszkár (Pincéd, 1894—1966, Marosvásárhely): színész. A romániai magyar színjátszás jelentős alakja. A bp.-i Színiakadémián végzett. Első sz.: Göndör Sándor (Tóth Ede: A falu rossza), Feld Mátyás bp.-i társulatánál. 1920-ban Fehér Imre társulatához szerződött Tordára, 1923-tól Szatmáron, Aradon, Nváradon játszott, 1929-ben Gáspár Jenő, 1930—33-ban Vígh Ernő, 1934-től Fekete Mihály társulatánál. 1935-től a kvári Thália. 1946-ig a kvári, 1946-tól haláláig a mvhelyi színház tagja. Mint operettkonviván kezdte pályáját, főszerepet játszott majd minden jelentős operettkben és népszínműben. Később jellegszerepek sokaságát alakította a kvári színházban (Herczeg Ferenc: Bizánc. Kék róka; Molnár Ferenc: Játék a kastélyban, Liliom; Ibsen: Kísértetek, Peer Gynt; Kodolányi: Földindulás; Nyírő: A Jézusfaragó ember; Mikszáth: A Noszty fiú esete Tóth Marival; Shakespeare: Hamlet, Romeo és Júlia, Othello; Shaw: Szent Johanna). Művészete a mvhelyi Székely Színházban teljesedett ki, itt alkotta legemlékezetesebb szerepelt klasszikus és mai színművekben, nagy megjelelítő erővel, színes, szépen zengő orgánumával. Főbb sz.: Flambeau (Rostand: A sasfiók), Petur (Katona: Bánk bán), Besszemenov (Gorkij: Kispolgárok), Csáki vajda (Kós Károly: Budai Nagy Antal), Csányi (Illyés: Fáklyaláng), Zseleznov kapitány (Gorkij: Vassza Zseleznova), Öreg Nagy (Bródy: A tanító-nő), Jegor Bulicsov (Gorkij), Brănescu (Sebastian: Lapzártakor elött). Szerepelt A színház szerelmese. Emberek a havason és a Déryné c. filmben.

Borsos Barna (Nagyenyed, 1926): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1950). Egy ideig a KvÁMSZ, majd az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Toszja (Makarenko: Az új ember kovácsa), Pjotr (Gorkij: Az utolsó), Beppo (Heltai: A néma levente), Vajnonen

(Visnyevszkij: Optimista tragédia), Kornél (Méhes György: 33 névtelen levél), Jóska (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér).

Bósy Anna (Bós, 1938): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1962). 1962—63-ban az SZÉSZ, 1964-től a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Helena (Shakespeare: Minden jó, ha a vége jó), Otilia (Baranga: Miniszter a barátom), Gena gő). Kati (Molière: Bandin György), Irén, (Méhes György: 33 névtelen levél), Marianne (Goldoni: Különös történet), Stela (Stoescu: Az utolsó vagány halála). Vilma (Kisfaludy: Csalódások). Sára (Goldoni: Két szék közt a pad alatt). Tóthné (Mikszáth: A Noszty fiú esete...).

Botár Edit (Marosújvár, 1930): textilművész, díszlet- és bábtervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1956). A kári Állami Bábszínház díszlet- és bábtervezője. Munkái szerepeltek a varsói, landaui, pardubicei, zágrábi bábfesztiválon. Alecu Popovici: Brumi és Vigyázz, ha az úton jársz c. darabjához készült bábterveivel 1977-ihen díjat nyert a X. zágrábi Nemzetközi Bábfesztiválon.

Botka László (Szatmár, 1927): színész, az SszÁMSZ tagja. Király László magánszínházánál kezdte pályáját, 1946-ban, majd a petrozsényi munkásszínházban és Jódy Károly társulatánál. 1949—1951-ben Nváradon játszott. Főbb sz.: Bóni (Kálmán: A csárdaskirálynő), Francia király (Kacsóh: János vitéz), Aljoska (Gorkij: Éjjeli menedékhely). Fritz (Jacobi: Leány vásár), Spiridon (Caragiale: Zúrvaros éjszaka), Dauphin (Shaw: Szent Johanna), Zigu (Voitin: Emberek, akik hallgatnak). Zülfikár (Huszka: Gül Baba), Mózsi (Victor Ion Popa: Józsi, Mózsi, Mehemed), Lekenczey (Móricz: Úri muri). Kántor (Petőfi—Simon István: A helység kalapácsa), Flórián (Baranga: Jámorlelkű Szent Flórián), Köteles (Tamási: Hullámzó völegény), Nagypapa (Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket), Dandanache (Caragiale: Az elveszett le-

vél). Számtalan kabaréműsorban lépett fel.

Böloni Sándor (Ploiești, 1939): dramaturg. A kvári Babeș—Bolyai Tudományegyetem orosz—magyar szakán végzett (1962). Egy ideig újságíró, 1977-től az NvÁMSZ magyar tagozatának dramaturgja. Számos színikritikát, színházi vonatkozású cikket közölt a romániai magyar sajtóban, darabokat fordított (Ion Băieșu: A játék).

Böloni Vilmos (Nagyvárad, 1941): díszlet- és bábtervező, a Nváradai Állami Bábszínház művésze. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1966). Főbb munkái: Rim-Csim-Csim (a sinaiai bábfesztiválon, 1974-ben az óvodásoknak szóló legjobb előadás díját nyerte); Mese bácsi meséi (az ATM díját nyerte); Az aranyarló legendája (a Megéneklünk, Románia fesztiválon országos II. díj); Cele trei Domnițe (1979-ben a Megéneklünk, Románia fesztiválon országos III. díj).

Böloni Zakariás Klára (Marosvásárhely, 1957): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: Ágika (Örkény István: Tóték), Cordelia (Shakespeare: Lear király), Hilda (Szigyártó Sándor: Akácfa út 29.). 1976-ban a diákműkedvelők X. fesztiválján és 1980-ban a costinești-i diákfesztiválon előadói díjat nyert.

B. Papp Éva (Nagybánya, 1958): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Arabella (Sütő András: Káin és Ábel), Mandikó (D. R. Popescu: Kerti törpe). Juhász Katalin (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Ines (De Moli na: A zöldnadrágos lovag).

Bretán Endre (Szombathely. Magyaró., 1917): színész, operaénekes. A buk.-i Academia de Muzică și Artă Dramatică növendéke volt (1936–1940). A kvári Román—Magyar Színház (1944–1945), a Nemzeti Színház (1945–1947), a KvÁMSZ (1948), a KvÁMO (1948–1975) tagja. Főbb sz.:

Dragomir (Caragiale: Năpasta), Trahanache (Caragiale: Az elveszett levél), Viktor (Déry Tibor: Tükör), Gólem (N. Bretan: Gólem lázadása), Tommaso (D'Albert: Hegyek alján), Lord Tristan (Flotow: Martha), Ferdinánd főherceg (Kálmán: A csárdáskirálynő). Király (Verdi: Aida), Főpap (Goldmark: Sába királynője). Főpap (Verdi: Nabuccò), Tschöll papa (Schubert—Berté: Három a kislány), Pickering (Shaw—Loewe: My Fair Lady).

B. Szirmai Gabriella (Szatmár, 1920): színésznő. Egy ideig (1936–40, 1945–48) a szatmári színház, majd 1948-tól nyugdíjazásáig az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Juliette (Lehár: Luxemburg grófja), Stázi (Kálmán: A csárdáskirálynő), Iluska (Kacsóh: János vitéz, Colomba (Ben Jonson: Volpone), Zifa (Caragiale: Zűrzarvos éjszaka), Lida (Kornycsuk: Platon Krescet), Abigail (Scribe: Egy pohár víz), Pólka (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Boriska (Gárdonyi: A lámpás), Rozika (Móricz: Úri muri).

B. Vass Éva (Beszterce, 1947): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1970). Főbb sz.: Örzse (Kodály: Hány János), Azucena (Verdi: A trubadúr), Ulrika (Álarcosbál). Emília (Otello), Giovanna (Rigoletto). Martha (Gounod: Faust). Lucia (Mascani: Parasztszület), Filipjeva (Csajkovszkij: Anyegin), Mostoha (Kacsóh: János vitéz), Gertrudis (Erkel: Bánk bán).

C. Fülöp Ildikó (Sepsiszentgyörgy, 1944): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1965). Az SZÉSZ, az SszÁMSZ, jelenleg a brăilai színház tagja. Főbb sz.: Daniela (Everac: Véletlen találkozások), Mása (Csehov: Sirály, Eleonora (Goldoni: A furfangos özvegy), Lida (Arbuzov: Szegény jó Marat), Szász parasztlány (Anouilh: Becket, vagy az Isten becsülete).

Cristescu, Nicolae (Jánosföldre, 1948): balettművész, a KvÁMO tagja, a Koreográfiai Liceum tanára. Főbb sz.: Călin (Mendelsohn), Józsi, Fer-

kó (Kenessey: A keszkenő), Ferkó (Háry Béla: Sárga róza), Waclaw (Aszafjev: A bahcsiszeráji szökőkút). Herceg (Csajkovszkij: A diótörő). Szólót táncolt számos opera és operett balettjében (Faust, Carmen, Tannhäuser, A csárdáskirálynő, Vig özvegy). Részt vett a kvári Román és Magyar Opera külföldi turnéin (Jugoszlávia, 1969; Csehszlovákia, 1976; Olasz., 1980).

Cseke Sándor (Nagyvárad, 1924): színész. Mint műkedvelő kezdte pályáját (1944), majd 1975-ig az NvÁMSZ tagja volt. Előbb operettekben lépett fel mint táncoskomikus, majd klasszikus és modern drámák karakter szerepelt alakította. Főbb sz.: Thisbe (Shakespeare: Szentivánéji álom). Laflèche (Molière: A fősvény), Aesopus (Figueiredo: A róka meg a szőlő), Dandanache (Caragiale: Az elveszett levél), Báro (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Petru (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Bicska Maxi (Brecht: Koldusopera), Krisztof (Shaw: Az ördög barátja), Tulipán (Csiky: Ingyenélők), Katz pater (Hašek—Burian: Svejk), Ficsúr (Molnár: Liliom), Molière (Bulgakov: Képmutatók cselszövése), Gergely (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér).

Cs. Erdős Tibor (Berettyóújfalú, 1914): festőművész, díszlettervező. A bp.-i Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait (1940–45) 1958-tól a KvÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Hašek—Burian: Svejk; Visnyevszkij: Optimista tragédia (1959); Barta Lajos: Szerelem (1963); Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása (1964); Miller: Pillantás a hídról (1965); Eftimiu: Prométheusz (1968); Barta Lajos: Zsuzsi (1972); Goldoni: A fogadósné (1973); Molière: Nők iskolája (1974); Kós: Budai Nagy Antal; Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya (1977); Székely János: Irgalmas hazugság (1979).

Cseresnyés Gyula (Alsósófalva, 1931): színész, rendező. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953). 1953–56-ban a nbányai Állami Színház, 1956–69 k. a Szatmári Állami Magyar Színház tagja, 1969-től a

TvÁMSZ rendezője. Főbb sz.: Kányai (Szigligeti: Liliomfi), Jeff (Sebastian: Vakációsi), Balga (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Pierrot (Molière: Don Juan), Narrátor (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), I. Sírásó (Shakespeare: Hamlet), Vologya (Rozov: Szállnak a darvak), Kocsis Sándor (Károly Sándor: Égből pottyant vendég), Laji (Sütő: Tékozló szerelem), Pristanda (Caragiale: Az elveszett levél). Főbb r.: Dorel Dorian: Ha egyszer megkérdeznék (1961); Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom (1963); Gorkij: Kispolgárok (1964); Machiavelli: Mandragora, Bródy: A tanítónő (1965); Hasek—Burian: Svejka, a derék katona; Szabó Lajos: Mentesség (1970); Kocsis István: Bolyai János estéje; Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián (1971); Csiky Gergely: Ingyenélők (1972); Shakespeare: II. Richárd; Petőfi Sándor—Simon István: A helység kalapácsa; Tomcsa Sándor: Műtét (1973); Csehov: Ványa bácsi; Baranga: Közérdek (1975); Shakespeare: Vízkereszt, Osztrovszkij: Vihar (1977); Barta Lajos: Szerelem (1978); Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (1979) Mrožek: Emigránsok (1980).

Csergőffy László (Nyárádszereda, 1944): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1968). Főbb sz.: Kálmán (Tamási: Csalóka szivárvány), II. Rákóczi György (Pástkándi Géza: Tornytó választok), Máté (Illyés: Dupla vagy semmi), II. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Valentine (Shaw: Sosem lehet tudni), Simon bán (Katona—Illyés: Bánk bán), Tomas (Vallejo: Az alapítvány), Gabriel (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Andreas (Büchner: Woyzeck), Tipătescu (Caragiale: Az elveszett levél).

Csiky András (Székelyudvarhely, 1930): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt, (1953). 1953—56-ban a Nbányai Állami Színház, 1956-tól a Sztálini Állami Magyar Színház tagja, 1960—69 k. a színház igazgatója. 1977-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Ruy Blas (Victor Hugo), Varabjov (Rahmanov: Viharos alko-

nyat), Péter (Goodrich—Hackett: Anna Frank naplója), Gilbert Griffiths (Dreiser: Amerikai tragédia), Hamlet (Shakespeare), Warwick (Anouilh: A pacsirta), Jan (Kruczkowski: A szabadság első napja), Bolkonszkij (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Anton (Rozov: Apák ifjúsága), Hoggins (Shaw: Pygmalion), Bucsan (Sebastian: Lapzártá előtt), Jimmy Porter (Osborne: Nézz vissza haraggal), ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Szakmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Beckert (Anouilh), Caligula (Camus), Imre (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), IV. Henrik (Pirandello), Helmer (Ibsen: Nóra), Oresztész (Euripidész: Élektra), Quentin (Miller: Bűnbeesés után), Tartuffe (Molière), Káin (Sütő András: Káin és Ábel), Báró (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Mirea (Everac: Az ötödik hattyú), Dr. Vígh (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad), Kleitosz (Sütő: A szúzai menyegző. Filmez.: Pădurea spânzuraților (1966), Sentința (1969). Staféta, Érik a fény (1970), Orașul văzut de sus, Tânase Scatiu (1975), Vlad Țepeș (1977), A ménesgazda (1978). Alakításaiért több díjat, dicséret oklevelet kapott országos versenyeken.

Csiky Ibolya (Kolozsvár, 1945): színésznő, az NvÁSZ tagja. Először a kvári műkedvelők stúdiószínpadán lépett fel Rosaura szerepében (Goldoni: A furfangos özvegy), majd 1969-ben végzett az SZISZI-ben. Főbb sz.: Zoe (Kiritescu: Szarkafészek), Melanyija (Gorkij: A napfiai), Lady (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Josie (O'Neill: Boldogtalan hold), Kamilla (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Ida (Méhes György: Hölgy hermelinben), Jeanette (Tabéry: Álomhajó), Juli (Molnár: Liliom), Anna (Ciprian: A gebés ember), Ági (Méhes: Mi, férfiak), Éva (Madách: Az ember tragédiája), Nagy Rózsi (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Polly (Brecht: Koldusopera), Beatrice (Miller: Pillantás a hídról), Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Rozika (Móricz: Úri muri), Louise (Edward Bond: A tenger).

Csóka József (Máramarossziget, 1890—1966. Kolozsvár): színész. 1912-ben beállt kardalossal egy vidéki színtársulathoz, egy sikeres beugrása hívta fel a figyelmet színészi tehetségére. Ezután Sztálin, Nagybánya, Máramarossziget, Déva, Szilvölgye, Marosvásárhely, Brassó, Arad és Temesvár színtársulatainál játszott évtizedeken át, 1935-től a kvári színház tagja mintegy 25 évig. A romániai színjátszás kiemelkedő egyénisége, érdemes művész volt. Pályája kezdetén operettszerepekben, táncoskomikusként vált népszerűvé, a kritika Rátkai Mártonhoz hasonlította. Színészegyenisége később egyre gazdagodott, klasszikus vígjátéki, különösen Molière-szerepek felülmúlhatatlan alakítója lett. Színészi pályájának gazdagságára jellemző, hogy 271 operettben, 11 népszínműben, 475 prózai darabban játszott. Főbb sz.: Gonzalo (Shakespeare: Vihar), Polonius (Shakespeare: Hamlet), Harpagon (Molière: A fősvény), Dandin György (Molière), Arnolphe (Molière: Nők iskolája), Orgon (Molière: Tartuffe), Dandanache (Caragiale: Az elveszett levél). Ezenkívül Kisfaludy, Mikszáth, Tomcsa Sándor, Tamási Aron. G. B. Shaw, Csiky Gergely, Csehov, Gorkij, Sütő András színműveiben nyújtott emlékeztető alakításokat.

Csoma Mária (Kolozsvár, 1944): énekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1967). Főbb sz.: Iluska (Kacsóh: János vitéz), Liza (Kálmán: Marica grófnő), Jolán (Lehár: Cigányszerelem), Szilvia. Stázi (Kálmán: A csárdáskirálynő). Mabel (A cirkuszhercegnő), Lina (Strauss: Kék Duna), Valencienne (Lehár: Vig özvegy), Odette (Kálmán: A bajadér), Leila (Huszka: Gül Baba), Siebel (Gounod: Faust), Zerlina (Mozart: Don Juan), Médi, Grisi (Schubert—Berté: Három a kislány), Bessy (Jacobi: Leányvásár), Marcsa (Szirmai: Málnás Miska).

Csorba András (Brăila, 1927): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1952). 1953-tól a Székely Színház tagja, 1954-től az SZISZI ta-

nára, 1981-től rektora. 1970-től egy ideig a mvhelyi Állami Színház igazgatója. Főbb sz.: Nyil (Gorkij: Kispolgárok), Callimaco (Machiavelli: Mandragora), ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Agárdi Péter (Heltai: A néma levente), Budai Nagy Antal (Kós Károly), Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Don Carlos (Moreto: Donna Diana), Petruccio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Alekszej (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Richard Dudgeon (Shaw: Az ördög cimborája), Dobrian (Everac: A láthatatlan staféta), Stanley (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Nyikita (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Oresztész (Gyurkó László: Szerelmem. Elektra), Macbeth (Shakespeare), Bondoc (Everac: Az albérlő), Misztótfalusi Kis Miklós (Szabó Lajos: Mentés), Balázs (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Bazsov (Gorkij: Nyaralók), Az Úr (Madách: Az ember tragédiája), Gazda (Móricz: Kismadár), Andrej (Csehov: Három nővér), Othello (Shakespeare), dr. Tamás (Szabó Lajos: Hűség), Igazgató (Móricz: Légy jó mindhalálig), Főinkvizitor (Schiller: Don Carlos), Vulpašin (G. M. Zamfirescu: Nastasia kisasszony), Károly (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót). Filmsz.: Buzduganul cu trei peceti, Az arany ember (MNK.)

Cs. Tóth-Kovács Ilona (Nagyvárad, 1927): színésznő. A Magyar Népi Szövetség műkedvelő csoportjával lépett először színpadra Darvas József Szakadék c. darabjában (1945), majd a nagyváradi Szigligeti Színházban mint Hermia (Shakespeare: Szentivánéji álom). 1949–1952-ben a KvÁMO, 1952-től nyugdíjazásáig az NvÁSZ tagja. Főleg operettszerepekben lépett fel (Lehár: A mosoly országa. Kálmán: A csárdáskirálynő, Dunajevszkij: Szabad szél, Lehár: Cigányszerelem), prózai szerepet játszott Gorkij: Éjjeli menedékhely. Molnár: Az ördög, Shaw: Az ördög cimborája, Simon Magda: Százházas lakodalom, Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül c. darabjában.

Czikéli László (Bukarest, 1934): színész, a KvÁMSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett (1961). 1961–68 k. a mvhelyi, 1968–1974 k. az NvÁSZ tagja volt. Főbb sz.: Pista (Sütő András: Pompás Gedeon), Traian (Muşatescu: Titanic keringő), Viktor (Zorin: Varsói melódia), Slim (Steinbeck: Egerek és emberek), Tyrone O'Neill (Boldogtalan hold), Klescs (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Angelo (Shakespeare: Szeget szeggel), Gabriel (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Madách, Narrátor (Madách: Az ember tragédiája), Giordano Bruno (Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka), Író (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), I. Rákóczi György (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Nagelschmidt (Sütő: Egy lócsiszár virágvasárnapja), Bors István (Hunyady Sándor: Pusztai szél), ifj. Besszos (Sütő: A szüzai menyegző). Dévényi László (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad). Filmsz.: Sentința, Lupeni '29, Nyolcvan huszár (MNK).

Czintos József (Marosvásárhely, 1946): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1969). Főbb sz.: Val (Tennessee Williams: Orpheusz alá száll). Rendőr (Sebastian: A sziget), Sajkás tiszt (Jókai: Az arany ember), Böss (Kocsis István: Megszámláltatott fák). Hosszúkás (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Gauguin (Kocsis István: Tárlat az utcán), Edék (Mrožek: Tangó).

Dálnoki András (Kolozsvár, 1922–1968, Kolozsvár): színész. Jódy Károly vándorszíntársulatánál lépett fel először 1948-ban, majd Gróf László szerződtette. 1958-ig a nváradi, 1958–60 k. a szentgyörgyi, 1960–68 k. ismét a nváradi színház tagja. Főleg jellemszerepeket játszott. Főbb sz.: Rjabinin (Gorbatov: Apák ifjúsága), Andronic (Sebastian: Lapzártakor jelentik). Matei (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Ferdinand (Schiller: Ármány és szerelem), Carlos (Schiller: Don Carlos), Kreón (Szophoklész: Antigóné), Bálint (Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem három éjszakája), Vlad (Lovinescu: Egy művész halála). Einstein (Dürrenmatt: Fizikusok),

Hale (Miller: A salemi boszorkányok), Bolingbroke (Scribe: Egy pohár víz).

Dálnoki Zsóka (Nagyvárad, 1949): színésznő. A Babeş—Bolyai Tudományegyetem angol-magyar szakán végzett (1972). 1976-ig az SszÁMSZ, majd az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Bárány Ili (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája, KvÁMSZ), Tünde (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Sata (Németh László: Villámfénynél), Natasa (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Honey (Albee: Nem félünk a farkastól), Margaréta (Kiritescu: Szarka-fészek), Lizi (Móricz: Sári bíró), Irina (Csehov: Három nővér), Helena (Osborne: Nézz vissza haraggal).

Dancsó György (Temesbökény, 1894): színész. A kvári Magyar Színházban kezdte pályáját Janovics Jenő igazgatása idején (1922), majd a Thália Magyar Színház, a Nemzeti Színház (1940–1944), végül a KvÁMSZ tagja volt.

D'André Albert (Soşdea, 1909): operaénekes, rendező. A buk-i Ciprian Porumbescu Konzervatóriumban végzett (1934). 1948–1949-ben a KvÁMO rendezője, 1956-tól a galaci Teatrul Muzical igazgatója. Főbb sz.: Schubert (Schubert—Berté: Három a kislány), Yamadori (Puccini: Pillangókisasszony), Hadzsi (Delibes: Lakmé), Főbb r.: Erkel: Bánk bán, Hunyadi László; Verdi: Traviata; Muszorgszkij: A szorocsinci vásár.

Darkó István (Kolozsvár, 1954): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1978). Főbb sz.: Cokane (Shaw: Szerelmi házasság), Völegény (García Lorca: Várnász), Artur (Mrožek: Tangó).

Daróczy Tamás (Árpástó, 1954): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Duna Konzervatóriumban végzett. Főbb sz.: Pinkerton (Puccini: Pillangókisasszony), Hunyadi László (Erkel), Turiddu (Mascagni: Paraszttbecsület), Szucsong (Lehár: A mosoly országa), Caramello (Strauss: Egy éj Velencében).

Darvas Dezső (Kolozsvár, 1909): színész. Haller Sándor vándortársulatánál lépett fel először (1936), majd Battyán

Kálmán székelyföldi társulatának (1939–40), a szatmári (1945–47), a petrozsényi munkásszínház (1947–48), végül nyugdíjazásáig (1970) az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Francia király (Kacsóh: János vitéz), Tschöll papa (Schubert—Berté: Három a kislány), Bóbk (Kodolányi: Földindulás), Zöld Márton (Gárdonyi: A lámpás), Durbints (Gárdonyi: A bor), Tamás gazda (Móricz: Úri muri), La Trémouille (Shaw: Szent Johanna).

Darvas László (Gelence, 1941): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1963). Főbb sz.: Montano (Shakespeare: Othello), Benvolio (Romeo és Júlia), La Hire (Shaw: Szent Johanna), Heraklész (Eftimiu: Prométheusz), Gray őrmester (Levitt: Parancsra tettem), Fred (Maugham—Nádas: Imádok férjhez menni), Charley (Brandon—Halász—Nádas: Charley nénye), Péter (Illyés: Dupla vagy semmi), 6. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Pérrin (Sütő András: Csillag a máglyán), Edző (Poenaru: Holt peron), Linó (Vallejo: Az alapítvány), Ezreddobos (Büchner: Woyzeck), Anderson (Shaw: Az Ördög cimborája).

Darvas Polgár Anna (Kiskunhalas, Magyaró, 1915): színésznő. Pályáját magán színtársulatoknál kezdte, 1947–48-ban a petrozsényi Munkásszínház, majd nyugdíjazásáig az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Tarczaly Darázs Katalin (Szilágyi László: Tokaji aszú), Nagyasszony (Kálmán: Az obsitos), Fáludi Boriska (Tóth Ede: A falu rossza), Éva (Madách: Az ember tragédiája), Gautier Margit (Dumas: A kaméliás hölgy), Boszorkány (Marton Lili: Taligás király).

Dávid Sándor (Nagyvárad, 1953): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1979). Főbb sz.: Chitlaru (Baranga: Közvélemény), Leonardo (García Lorca: Vérnász), Kántor János (Kodolányi: Földindulás), Tonino (Ruzzante: Csapodár madárka), Albert (Székely János: Hugenották), Eugenio (Scarpitta: Rongy és címer), Fedotyik (Csehov: Három nővér), Credulus (Balassi: Szép

magyar komédia, tévéjáték). 1979-ben előadói díjat nyert a Megéneklünk, Románia fesztiválon.

Deák Barna (Kovácsna, 1943): díszlettervező. Építészeti technikumot végzett (1968), az SszÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Andersen—Kováts: Tűzszerszám (1972); Marton Lili: Fordított világ; Tamási: Tündöklő Jeromos (1975); Cîrstea: A gyufaárus kislány (1976); Poenaru: Holt peron (1977); Vallejo: Az alapítvány; Benedek Elek: Többsincs királyfi (1979); Robert Thomas: Szegény Dániel (1981).

Deák M. Ria (Székelyudvarhely, 1944): díszlet- és jelmeztervező, az SszÁMSZ művésze. Belsőépítészeti technikumot végzett (1969). Főbb munkái: Csávossy György: Édes méreg (1970); Bádilá: Névtelenek; Scribe—Mészöly: Sakk-matt (1971); Anderson—Kováts: Tűzszerszám (1972); Marton Lili: Fordított világ; Tamási: Tündöklő Jeromos (1975); Cîrstea: A gyufaárus kislány (1976); Machiavelli: Mandragora (1978); Vallejo: Az alapítvány; Benedek Elek: Többsincs királyfi (1979); Robert Thomas: Szegény Dániel (1981).

Debreczeni Gabriella (Gyulafehérvár, 1933): színésznő, az MvNSZ tagja. Főbb sz.: Sári (Heltai: A Tündérlaki lányok), Honey (Gow-d'Usseau: Mélyek a gyökerek). Maja (Arbuzov: Irkutszki történet), Marianne (Goldoni: Különös történet), Zsuzsi (Móricz: Kismadár), Clara (Labiche: Az olasz szalmakalap), Vera (Vasziljev: Csenedesek a hajnalok), Sultana (Ioachim: Nem vagyunk angyalok), Sanyika (Móricz: Légy jó mindhalálig), Erzsi (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért), Marica (Nusics: Dr. Pepike), Zsuzsi (Gárdonyi: A bor)

Debreczeni Károly (Székelyudvarhely, 1931): karmester. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1956). 1962-től a KvÁMO karigazgatója. Betanításai: Csajkovszkij: Pikk Dáma; Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok, Tannhäuser: Goldmark: Sába királynője; Borogyin: Igor herceg; Verdi:

Otello, Nabucco, A trubadur, Attila; Csajkovszkij: Anyegin; Gounod: Faust; Mozart: Don Juan, Varázsfuvola; Szarvady: Isztrosz király; Rossini: A sevillai borbély; Puccini: Bohémélet; Jarda: Jogunk az élethez; Trăilescu: A csizmás kandúr, továbbá számos operett.

Debreczi Kálmán (Kovácsna, 1955): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Manolescu (Baranga: Közvélemény), Tomaji plébános (Örkény: Tóték), Bulltrotter (Brecht: Dobszó az éjszakában), Mititelu (D. R. Popescu: A kerti törpe). Pincér, őszülő vendég, Kasznár (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Szajapin (Vampilov: Vadkacsavadászat).

Deési Jenő (Kolozsvár, 1889 — 1967, Szatmár): színész. Rákosi Szidi növendéke volt, játszott Pécsen, Szarvason, Ungváron, Komáromban, Munkácson. 1912-ben a bp.-i Új Színpadon, 1913–14-ben Székesfehérvárott, 1914–15-ben Szatmáron. 1917-ben hadifogolyként résztvesz a tomszki hadifogolyszínház iránításában. 1921-ben ismét Szatmáron játszik, majd Kvárt, Mvhelyen, Sszentgyörgyön, Temesváron és Aradon. A felszabadulás után a kvári, szatmári, szentgyörgyi, nbányai színpadon szerepel, a szatmári színház megalakulásától élete végéig ennek a társulatnak tagja. A romániai magyar színjátszás jelentős egyénisége volt. 1958-ban érdemes művész címmel tüntették ki. Színészi tevékenysége sokoldalú. Pályája kezdetén énekes-táncos, később főként drámái szerepekben nyújtott emlékezetes alakításokat. Főbb sz.: Faun (Knoblauch), Von Walter (Schiller: Ármány és szerelem), Lőrinc barát (Shakespeare: Romeo és Júlia), Argan (Molière: A képzelt beteg), Manders tiszteletes (Ibsen: Kísértetek), Bankó Béni (Csiky Gergely: Ingyenélők), Esteban (Lope de Vega: Juhok itatója), Petrenczy (Heltai: A Tündérlaki lányok), Prohov (Gorkij: Vaszsa Zseleznova). Polezsajev (Rahmanov: Viharos alkonyat), Szilvai professzor (Szigligeti: Liliomfi), Logonov (Rozov: Apák ifjúsága),

Polgármester (Móricz: Rokonok), Polonius (Shakespeare: Hamlet), Lajos bácsi (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Kalmár (Vörösmarty: Csongor és Tünde). A két háború között rendezőként is működött.

Dehel Gábor (Szatmár, 1940): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1961). Főbb sz.: Ferdinand (Schiller: Ármány és szerelem), Callimaco (Machiavelli: Mandragora), Rodolpho (Miller: Píllantás a hídról), Mikes Móric (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Ádám (Molnár: Játék a kastélyban), Longaville (Shakespeare—Mészöly: Lóvátett lovagok). Librettót írt a Találkozások c. baletthez (zenéjét szerezte Junger Ervin), rendezte Collodi Pinocchio c. regényének dramatizált változatát.

Delly Ferenc (Szeged, Magyarország, 1901 — 1960, Kolozsvár): színész. Pályáját az egri színtársulatnál kezdte mint kórista, majd segédszínész lett. Négy évig táncoskomikus vidéken, majd a bp.-i Faun kabaréban, aztán az újpesti színházhoz szerződik, Kaposváron, Szegeden játszik, 1927-ben a bp.-i Belvárosi Színház, majd az Operettszínház, 1929-ben a Művész Színház, 1937-től 1944-ig az Andrássy úti Színház tagja. Közben játszik vidéken és egy színiévadban (1941—42) Nváradon. Ebben a korszakában főleg mint operettbonviván ér el jelentős sikereket, a legnépszerűbb színészek (Honthy Hanna, Röck Marika, Fedák Sári, Perczel Zita, Bársony Rózsi, Gaál Franciska, Zilahy Irén, Somogyi Nusi, Dénes Oszkár, Rátkai Márton, Kabos Gyula) partnereként. Színészi pályáján döntő fordulat következett be 1945 után. Egy ideig a nvárad, majd 1946-tól a mvhelyi Székely Színház tagja, 1948-tól az SZISZI tanára. 1954-ben az RNK érdemes művésze címmel és állami díjjal tüntették ki. A romániai magyar színjátszás egyik legnagyobb alakja, aki drámai és karakter szerepek egész sorában nyújtott kimagasló alakítást. Főbb sz.: Bánk bán (Katona), Macpherson (Szimonov: Az orosz kérdés), Vizsgálóbíró (Knittel: Via

Mala), Báró (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Pool felügyelő (Priestley: Váratlan vendég), Őrnagy (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Jegor Bulicsov (Gorkij), Tipătescu (Caragiale: Az elveszett levél), Szkalozub (Gribojedov: Az esz bajjal jár), Besszenov (Gorkij: Kispolgárok), Dorr doktor (Csehov: Sirály), Zselyei Balogh Ábel (Móricz: Úri muri), Dóry báró (Mikszáth: Különös házasság). 1953-tól 1957-ig a KvÁMSZ főrendezője. Főbb r.: Katona: Bánk bán; Csiky Gergely: Ingyenélők; Lovinescu: Romba dőlt fellegvár; Kiss Jenő: Három nap egy esztendő. A harmincas években több filmben szerepelt (A hetedik fályol, Az új rokon, Nem élhetek muzsikaszó nélkül, A tökéletes család, Szeptember végén, Gazdátlan asszony).

Demeter Gáspár Marietta (Brassó, 1949): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1972). Egy ideig a TvÁMSZ, jelenleg a nbányai színház tagja. Főbb sz.: Tóth Mari (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Angelika nővér (Krléza: A Glembay Ltd.), Éva (Baranga: Adám és Éva), Fordné (Shakespeare: A windseni víg nők). Szerepelt a Drum în penumbra, Rătațire, Ion, Bietul Ioanide c. filmben.

Demján Vilmos (Brassó, 1910): zeneszerző, karmester. 1949—1971 k. a KvÁMO karmestere. Jelenleg külföldön él. Főbb vezénylései: Beethoven: Fidelio; Verdi: Don Carlos; Csajkovszkij: Pikk Dáma; Wagner: A bolygó hollandi; Pascal Bentoiu: Doktor szerelem. Kelepce c. operáját (Szinberger Sándor szövegkönyve) 1965-ben, Forgóajtó c. musicaljét 1971-ben, a Pereg a film címűt 1976-ban (mindkettő Sárosy Ödön szövegkönyve) mutatta be a KvÁMO.

Dengyel Iván Andor (Nagyvárad, 1944): színész. Az SZISZI-ben végzett (1969). 1972-ig az SszÁMSZ, azóta az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Protaszov (Gorkij: A nap fiai), Gomböntő (Ibsen: Peer Gynt), Virág János (Tamási: Csalóka szívirvány), Chitlaru, Igazgató (Baranga: Közvélemény), Tamás (Illés Endre: Aki szeretni gyáva), Nagy

Imre (Németh László: Villámfény), Sceledrus (Plautus: A hetvenkedő katona), Mircea (Kirijtescu: Szarkafészek), Rochette (Székely János: Hugennották), Kuligin (Csehov: Három nővér). Szerepelt A jegyszédő futása c. tévéfilmben.

D. Halasi Erzsébet (Szeged, 1940): színésznő, az NVASZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1961). Főbb sz.: Oioné (Racine: Phaedra), Monica (Priestley: Botrányos kapcsolatot), Carol (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Cristina (Lovinescu: Egy művész halála), Abigail (Miller: A salemi boszorkányok), Curleyné (Steinbeck: Egerek és emberek), Crina (Sorbul: Vörös szenvedély), Zsóka (Méhes György: 33 névtelen levél), Mari (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Pólka (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül). Színésznő (Lovinescu: Fogadó a keresztútánál), Clarence (Tabéry: A lomhajó), Muskátné (Molnár Ferenc: Liliom), Judit (Shaw: Az ördög cimborája), Bettina (Hauptmann: Naplemente előtt), Valois Erzsébet (Schiller: Don Carlos), Alice (Dürrenmatt: Play Strindberg), Kocsma Jenny (Brecht: Koldusopera), Zsóka (Csurka István: Döglött aknák).

Diószeghy Iván (Haraszton, 1929): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953). Főbb sz.: Don Pedro (Lope de Vega: Dacból terem a szerelem), Benvolio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Spiridon Biserica (Baranga: Kerge birka), Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Almaviva (Beaumarchais: Figaro házassága), Cațavencu (Caragiale: Az elveszett levél), Timár Mihály (Jókai: Az arany ember), Döhring (Kocsis István: Megszámláltatott fák), Szmirnov (Csehov: Medve), Boboc (Everac: Láthatatlan staféta), Borbíró (Móricz: Úri muri), Makszim (Rozov: Véndiákok), Flancu (Rebreanu: Angyal és boríték).

ifj. Diószeghy Iván (Kolozsvár, 1952): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1979). Főbb sz.: Menato (Ruzante: Csapodár madárka), Luigino (Scarpetta: Rongy és címer). Rode (Csehov: Há-

rom nővér). Több tévéjátékban szerepelt.

Ditrói Puskás Béla (Töviss, 1908—1966, Kolozsvár): színész. 1927-ben lépett színpadra, évtizedeken át főként operettszerepeket játszott Kvárt. A KvÁMSZ tagjaként számos karakter szerepben nyújtott emlékezetes alakítást. Főbb sz.: Szemjonovics (Ivanov: Páncélvonat), Vászónárus (Fazekas — Móricz: Lúdas Matyi), Kovács (Sütő—Hajdu: Meztálas menyasszony), Weltz (Burjakovszkij: Üzenet az élőknek), Bobojedov (Gorkij: Ellenségek), Kardos (Háy Gyula: Az élet hídja), Tudós (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Fabio (Lope de Vega: A kertész kutyája).

Dobos Imre (Marosvásárhely, 1941): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1966). Főbb sz.: Davidson (Levitt: Parancsra tettem), Cézár (D. R. Popescu: Cézár, a kalózok bohóca), Duka (Tamási: Csalóka szivárvány), 7. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Gyula (Tamási: Tündöklő Jeromos), Balga (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Tiborc (Katona—Illyés: Bánk bán), Crăcănel (Caragiale: Farsang), Max (Vallejo: Az alapítvány), Sidney (Ayckbourn: Nálunk, nálatok, náluk), Bolond (Büchner: Woyzeck).

Domby Imre (Kolozsvár, 1922): koreográfus, balettmester. Zeneiskolát végzett magánúton, majd a kvári Magyar Művészeti Intézetben tanult. 1938-ban lépett fel először a buk-i Román Operában, majd az Alhambra Színházban. 1948-ig mint magántáncos és táncmester működött az ország magyar színházainál, 1948—1956. k. a KvÁMO magántáncosa és balettmestere volt, 1948-tól a kvári balettkola tanára. Több koreográfiával és népi táncal foglalkozó kötetet tett közzé.

Domokos István (Korond, 1928): koreográfus. Mint műkedvelő lépett színpadra Kvárt (1948), majd a hadsereg művészegyüttesénél volt táncos (1950—1953). 1954—1956 k. a KvÁMO táncosa, 1956-tól táncmester a mvhelyi Székely Népi Együttesnél, majd a Maros Művészegyüttes koreográfusa. Mintegy hatvan tánc-

kompozíciót dolgozott ki és tanított be. Jelentősebbek: Bihari vendégek (Márkos Albert zenéje), Körösfői bércek alatt (Birtalan József), Gyimesi bokréta (Csiky Boldizsár), Elmegyek a rózsám után (Hubesz Valter), Két szál piros rózsza (Kozma Mátyás), Kolinda (Tudor Jarda), Kalotaszegi fonó, Favágók, Szilágysági táncok.

Dorián Ilona (Kolozsvár, 1927): színésznő, a KvÁMSZ tagja. A bp.-i színiakadémia növendéke volt, 1944-ben lépett fel először Kvárt (Claudine a Dandin Györgyben), de kezdetben főleg operettekben és vígjátékokban játszott (Francia szobalány, A csárdáskirálynő), majd a legváltozatosabb szerepkörben nyújtott kiemelkedő alakításokat. 1964-ban érdemes művész címmel tüntették ki. Főbb sz.: Abigail (Scribe: Egy pohár víz), Suzanne (Beaumarchais: Figaro házassága), Ágnes (Molière: Nők iskolája), Dorine (Tartuffe), Rosaura (Goldini: A furfangos özvegy), Lea (Priestley: Váratlan vendég), Ilma (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Júlia (Shakespeare: Romeo és Júlia, 1948, 1967), Mari (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Melinda (Katona: Bánk bán, 1953, 1971), Irina (Csehov: Három nővér), Irina (Lovinescu: Romba dől fellegvár), Mariska (Szigligeti: Liliomfi), Bolygó Erzsébet (Bródy: A dada), Nyilas Misi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Éva (Brecht: Puntilla úr és szolgálója, Matti), Rozika (Móricz: Uri muri), Natasa (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Lida (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Polly (Brecht: Koldusopera), Lucrezia (Machiavelli: Mandragora), Kata (Shakespeare: A makrancos hölgy), Stella (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Tana (Delavrancea: Fergeg). Régina (Tamási: Énekes madár), Paulina (Shakespeare: Téli rege), Natasa (Csehov: Három nővér), Huska (Kacsóh: János vitéz), Marcsa (Szirmai: Mágnes Miska). Játszott a Szindbád c. filmben (MNK).

D. Szabó Éva (Marosvásárhely, 1949): színésznő, az

SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1972). Főbb sz.: Anna (Băieșu: A lábtörő), Éva (Illés Endre: Aki szeretni gyáva), Anna (Kocsis István: Megszámláltatott fák). Joasia (Kruczkowski: A kormányzó halála), Holga (Miller: Bűnbeesés után), Alla (Mrozek: Tangó).

D. Vásárhelyi Katalin (Nagyvárad, 1944): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1965). 1967—1970 k. az NvÁSZ tagja volt. Főbb sz.: Desdemona (Shakespeare: Othello), Kurtizán (Tévedések vígjátéka), Pólika (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Királyné (Hugo: Ruy Blas), Aliz (Eftimiu: Az ember, aki látta a halált), Zsuzsanna (Tamási: Csalóka szivárvány), Eszter (Illyés: Dupla vagy semmi), Atkmené (Hacks: Amphitryon), Izidóra (Katona—Illyés: Bánk bán), Berta (Vallejo: Az alapítvány), Kamilla (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Éva (Csiki László: Nagypapa látni akar benneket). Többször szerepelt a tévében. (Dsidá Jenő-pórtérfilm, 1978.)

Ebergényi Tibor (Kolozsvár, 1931): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1955). Főbb sz.: Tatár (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Kertész (Shakespeare: II. Richárd), Gyuzsi (Kiss László: Kutyavásár), Forintos (Szabó Lajos: Hűség), Kovács (Komzsik István: Élet az uborkafán), Káderes (Băieșu: Alibi), János (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér). Főbb r.: Arisztophanész: Lüsziisztratész (1969), Szekernyész László: Trón alatt a király (1970), József Attila-, Majakovszkij-est. Több darabot fordított. Szerepelt az Alexandra și infernul c. filmben.

Éghy Ghissa (Temesvár, 1905): táncművésznő. Bécsben, Drezdában, Salzburgban, Párizsban és Berlinben tanult az expresszionista táncművészet mestereinél. 1924—1949 k. Aradon táncművészeti iskolája volt, 1949-től nyugdíjazásáig az SZISZI-ben a színpadi mozgás tanára. Többször fellépett az erdélyi írók estjein, valamint külföldön (a bécsi Konzert-

haus, az Urania, a bp.-i Vigadó színpadán). Egész sor színházi előadás koreográfiáját dolgozta ki romániai magyar színpadokon és az SZISZI gyakorlószínpadán.

Eisikovits Mihály (Balázsfalva, 1908): zeneszerző. A kvári konzervatóriumban végzett (1933). 1948–1950 k. a KvÁMO igazgatója, 1950-től a kvári zeneművészeti főiskola tanára, egy ideig igazgatója. 1957-ben állami díjjal tüntették ki. Operákat, szimfonikus zenét, kamarai és hangszeres zenét, kórusműveket írt. Operái: A kecske meséje (gyermekopera, 1954), A csalafinta kutacska (meseopera, 1960).

Elek Károly (Nagykároly, 1935): énekes, a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Miska (Szirmai: Mágnás Miska), Jancsi (Kacsóh: János vitéz), Frosch (Strauss: A denevér), Mujkó (Huszka: Gül Baba), Fritz (Jacobi: Leányvásár), Bóni (Kálmán: A csárdaskirálynő), Jancsi (Ábrahám Pál: Viktória), Lucien (Kálmán: Cigányprimás), Kajetán (Lehár: Cigányszerelem), Zsupán (Kálmán: Marica grófnő). Musztafa bej (Ábrahám: Bál a Savoyban)

Elekes Emma (Kolozsvár, 1932): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1953). 1956-ig a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. 1956-ban a hazai drámairodalom dekádján és 1958-ban a hazai színházak fesztiválján egyéni I. díjat, 1962-ben a fiatal színészek köztársasági versenyén egyéni III. díjat nyert. Főbb sz.: Júlia (Shakespeare: Romeo és Júlia), Ophelia (Hamlet), Kata (A makrancos hölgy), Eliza (Shaw: Pygmalion), Leonora (Lope de Vega: Dacból terem a szerelem), Tana (Delavrancea: Fergeteg), Tóth Flóra (Bródy: A tanítónő), Rozika (Móricz: Úri muri), Sárka (Heltai: A Tündérlaki lányok), Polly (Brecht: Koldusopera), Nyina (Csehov: Sirály), Miranda (Frisch: Don Juan), Alison (Osborne: Nézz vissza haraggal), Caesonia (Camus: Caligula), Gittel Mosca (Gibson: Libikóka), Juliette (Ionesco: A király halódik), Natasa (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke). Timea (Jó-

kai: Az arany ember), Zsuzsi (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Blanche (Shaw: Szerelmi házasság), Nóra (Ibsen), Helga (Zorin: Varsói melódia), Elektra (Euripidész), Színésznő (Molnár: A testőr), Maggie (Miller: Bűnbeesés után), Elimira, Dorine (Molière: Tartuffe), Mara (Iacoban: Találkozás a motelben), Anna (Németh László: Villámfénynél), Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Martha (Albee: Neon félünk a farkastól), Paulina (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett), Eugenia (Mrozek: Tangó), Asszony (Baranga: Egy asszony élete), Mása (Csehov: Három nővér).

E. Páll Magda (Világos, 1913): színésznő. Rózsahelyi Kálmán színiiskolájában tanult (1934). 1935-től Fekete Mihály színtársulatában, majd a kvári Thália Színházban játszott, 1944–49 k. a buk.-i rádiónál bemondó, 1949–1967 k. a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Dajka (Shakespeare: Romeo és Júlia), Sost-rata (Machiavelli: Mandragóra)

Erdős Irma (Nyáradkarácsonyfalva, 1929): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1952), ja mvhelyi Székely Színház, majd az MvNSZ tagja, az SZISZI tanára volt. Jelenleg külföldön él. Főbb sz.: Nyina Zarecsnaja (Csehov: Sirály), Tóth Flóra (Bródy: A tanítónő), Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Irén (Csiky: Ingenyelők), Roxane (Rostand: Cyrano de Bergerac), Ellen (Friedrich Wolf: Mamlock professzor), Kincses Zsuzsika (Sütő András: Tékozló szerelem), Szonya (Csehov: Ványa bácsi), Rarhel (Gorkij: Vassza Zseleznova), Tótné (Örkény: Tóték), Elektra (Gyurkó: Szerelmem, Elektra), Hekabé (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Anyi-sza (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Stella (Tennessee Williams: A vágó villamosa).

E. Szabó Lajos (Nagyvárad, 1947): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1975). Főbb sz.: Orvos (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Diák (Ciprian: Gácsérfej), Antal (Sütő András: Csillag a máglyán), Fül-

löp (Tamási: Hegyipatak), Ambrus (Veress Dániel: Örvényben), Kovács (Tamási: Hullámozó völegény), Tóbb-sincs királyfi (Benedek Elek), Kintornás (Bühner: Woyzeck)

Fábián Enikő (Brassó, 1957): színésznő, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Anyós (García Lorca: Vémász), Amalia (Brecht: Dobszó az éjszakában), Karácsony Nagy Zsuzsa (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Valerija (Vampilov: Vadkacsavadászat), Mária Boitos (D. R. Popescu: A kerti törpe). Egyéni előadástje: Az idő körei (kortárs költők versei).

Fábián Ferenc (Galócás, 1933–1979, Nagyvárad): színész. Az SZISZI-ben végzett (1956), a TvÁMSZ tagja volt, kiváló drámai és jellemszínész. Főbb sz.: Isquierdo (Robles: Montserrat), Guido Colonna (Maeterlinck: Monna Vanna), Richard (Shaw: Az ördög cimborája), Xantos (Figueiredo: A róka meg a szőlő), János (Bródy: A medikus), Matei (Lovinescu: Romba dönt fellegvár), Ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Tyetyerev (Gorkij: Kispolgárok), Baudricourt, Káplán (Shaw: Szent Johanna), Volpone (Ben Jonson), Szatyin (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Pietro Gralla (Camil Petrescu: Velencei történet), Aston (Harold Pinter: A gondnok), Bolyai (Kocsis: Bolyai János estéje), Ványa bácsi (Csehov), Toma (Baranga: Közérdek), Bibera-ck (Katona: Bánk bán), Borkin (Csehov: Ivanov), Bolingbroke (Shakespeare: IX. Richárd), író (Sütő András: Anyám könnyű álmat ígér). Játszott a De bună voie și nesilit de nimeni, Alarmă în deltă, Pinte, Buzduganul cu trei peceți. A ménesgazda (MNK) c. és több más filmben.

Fall Ilona (Marosvásárhely, 1940): színésznő. Az SszÁMSZ (1961–1964, 1969–1975), a brassói színház (1964–1969), majd 1975-től a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Jusztina (Sombori Sándor: Gáibor Áron), Maria-Christierna (Veress Dániel: Véres farsang), Anitra (Ibsen: Peer Gynt),

Phoebe (Shakespeare: Ahogy tetszik), Clara Mogoş (Eve-rac: A számlát egyszer benyújtják), Lucy (Marceau: A tojás), Beatrix (Jékely Zoltán: Az aranyszőrű bárány)

Faluvégi Lajos (Marosvásárhely, 1922): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1950). Főbb sz.: Marin Marin (Baranga: Dudva), Luka (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Bese Tamás (Kós: Budai Nagy Antal), Cristea (Kiss—Kováts: Vihar a havason), Józsa (Illyés: Fáklyaláng), Sipos István (Sarkadi Imre: Szeptember), Noah (Nash: Az esőhozó ember), Driscoll (O'Neill: Hadizónában), Jemmy (Wesker: Gyökerek), Siward (Shakespeare: Macbeth), Georges (Kirişescu: Darázsfszek), Monostori Varga Ferenc (Szabó Lajos: Mentség), Peták (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül). Tanító (Móricz: Kismadár), Török bácsi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Mihály (Gárdonyi: A bor)

Fancsali Mária (Nagybánya, 1952): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1978). Főbb sz.: Grófné (Mozart: Figaro házassága), Donna Anna (Mozart: Don Juan), Frasquita (Bizet: Carmen), Melinda (Erkel: Bánk bán). Hunyadi Mátyás (Erkel: Hunyadi László), Lárisz (Szarvady Gyula: Isztrosz király). Több koncerten lépett fel, vendégszerepelt az MNK-ban és az NSZK-ban. 1978-ban II. díjat nyert a Megéneklünk, Románia fesztiválon.

Farkas Ibolya (Brassó, 1939): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1959). 1959—1966 k. a mvhelyi Állami Színház, 1966—68 k. a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Olga (Trenyov: Gimnazisták), Ameüa (García Lorca: Bernarda Alba háza). Alta (Camil Petrescu: Velencei történet), Heléna (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Osztrigás Mici (Feydeau), Lady Windermere (Wilde), Lucia, Felicia (Baranga: Közérdek), Maxine (Tennessee Williams: Az iguana éjszakája), Lujza (Barta: Szerelem), Éva (Madách: Az em-

ber tragédiája), Ana (Naghiu: Pillangók a bőrdőndben), Zsenya (Vasziljev: Csendesek a hajnalok). Emilia (Shakespeare: Othello), Marika (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért). Eboli hercegnő (Schiller: Don Carlos), Nastasia (Zamfirescu: Nastasia kisasszony), Árva Bethlen Kata (Kocsis István), Ortansa (Mazilu: Balgák holdfényben), Goneril (Shakespeare: Lear király), Ellida (Ibsen: A tenger asszonya), Gertrudis (Katona: Bánk Bán). Ortansa alakításért elnyerte a színikritikusok 1979. évi díját. 1980-ban Árva Bethlen Kata c. műsorával Belgiumban, Hollandiában, Svájcban és Olaszó.-ban vendégszerepelt. Játzott a Cartierul veseliei. Golgota, Subteranul c. és más filmekben.

Farkas István (Nagyvárad, 1929): rendező. Az SZISZI-ben végzett rendezői szakot (1953). 1953—56 k. a nbányai, 1956—1965 k. a szatmári, 1965—1967 k. a mvhelyi, 1967—1969 k. a nbányai, 1969-től az NvÁSZ rendezője. 1965—1967 k. előadótanár az SZISZI-ben, 1969—1930 k. az NvÁSZ magyar tagozatának vezetője. Főbb r.: Baranga: A kergető birka (1958-ban rendezői I. díjat nyert); Barta: Szerelem; Arbuzov: Irkutszki történet; Tolsztoj—Piscator: Háború és béke; Ibsen: Nóra; O'Neill: Amerikai Elektra; Shakespeare: Tévedések vígjátéka. Szeget szeggel; Caragiale: Az elveszett levél; Titus Popovici: Passacaglia; Brecht: Koldusopera; Shaw: Az orvos dilemmája, Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka; Miller: Az alku; Heltai: Lumpácusz Vagabundusz; Deák Tamás: Forró sziget; Kós: Budai Nagy Antal; Áldó Nikolai: Hárman a pádon; Dosztojevszkij: Két férfi az ágy alatt; Dumitru Solomon: Micsoda komédia, Molière úr!; Székely János: Irgalmas hazugság.

F. Bathó Ida (Homoródszentpál, 1938): színésznő, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1960). 1960—62 k. az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Melitta (Figueiredo: A róka meg a szőlő), Gina (Baranga: Újesztendő), Júlia (Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem

három éjszakája), Zsuzsika (Sütő: Tékozló szerelem), Cristina (Lovinescu: Egy művész halála). Anna (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Anya Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Sára (Szigligeti: A lelenc), Nora Melody (O'Neill: Egy igazi úr), özv. Budainé (Kós: Budai Nagy Antal). Mrs. Basset (Tennessee Williams: Nyár és füst), Venczelné (Méhes: Duplakanyar), Rachel (Edward Bond: A tenger). Előadóstjei: Csak tiszta forrásból (1970), E földhöz tartozom (1971), Termő, ékes ág (1977); az előadóművészek bákói fesztiválján díjat nyert), Babits-est (1980).

Fekete Gyula (Kolozsvár, 1922—1977, Sepsiszentgyörgy). A kvári népi konzervatóriumban tanult (1948). Az SszÁMSZ tagja volt a színház megalakulásától. Főbb sz.: Eszterág (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Mihai (Davidoglu: Ítéletidő), Zselyei Balogh Ábel (Móricz: Úri muri), Marin (Baranga: Újesztendő), Engstrand (Ibsen: Kísértetek), Othello (Shakespeare), I. Péter (Veress Dániel: Négy évszak), Fejedelem (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Verona hercege (Shakespeare: Romeo és Júlia), Tibád úr (Tamási: Csalóka szivárvány), Várza Péter (Kiss—Fejér: Fészekrakók), Wallace tábornok (Levitt: Parancsra tettem), Kormányzó (Faulkner—Camus: Rekviem egy apácáért). Továbbá főszerepet játszott Heijermans: Remény; Ben Jonson: Volpone; Lope de Vega: Juhok itatója, A kertész kutyája; Iván Franko: Ellopott boldogság; Osztrovszkij: Erdő c. színművében.

Fekete Károly (Nyáradgálfalva, 1957): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Ionița (Baranga: Közvélemény), Cipriani professzor (Örkény: Tóték), Manke (Brecht: Dobszó az éjszakában), Miron David (D. R. Popescu: A kerti törpe). Juhász, Cigányprímás, Húvös Márton, Karácsony Nagy (Féjes Endre: Jó estét, nyár, jó estét, szerelem), Zilov (Vampilov: Vadkacsavadászat).

Fekete Mihály (Csongrád, Magyaró. 1884—1960, Kolozsvár): színész, színiigazgató. Fontos szerepet vállalt a két világháború közötti romániai magyar színházszervezésében. Pályája kezdetén Temesváron, Pécsen, Pozsonyban, majd Kváron játszott. 1923-tól több éven át igazgató volt mvhelyi, temesvári, aradi színházakat, majd vándortársulatával bejárta Erdélyt. Klasszikus és modern szerepekben egyaránt rendkívül hatásos és sokoldalú színésznek bizonyult. A felszabadulás után a kvári színház tagjaként részt vett a társulat újjászervezésében. Legemlékezetesebb alakításai: Cyrano de Bergerac (Rostand), Petur (Katona: Bánk bán), Pecsényegov (Gorkij: Ellenségek). Számátalan színházi, színháztörténeti cikke jelent meg, megírta a temesvári színház történetét (1911). Színművei: Temesvár megvétele, Bakócz. A hazai filmművészet egyik úttörője, Janovics Jenő munkatársa volt a kvári filmstúdióban (1913—1924), Filmr.: A vén bakancsos és fia, a huszár, A Gyurkovics lányok (1917), A métely, Akik életet cseréltek (1918).

Felszeghy Mária (Nagyszeben, 1912): színésznő. A színművészeti akadémia elvégzése után a kvári Thália Színházhoz szerződött (1937), közben egy ideig Fekete Mihály temesvári társulatánál játszott. A felszabadulástól a KvÁMSZ tagja nyugdíjazásáig. Főbb sz.: Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Éva, Hippia (Madách: Az ember tragédiája), Színészkirályné (Shakespeare: Hamlet), Lyon Lea (Bródy), Tóth Flóra (Bródy: A tanítónő), Frigyesné (A dada), Veta (Caragiale: Zűrzarvos éjszaka), Zoe (Az elveszett levél), Szidónia (Csiky Gergely: Búborékok), Királynő (Scribe: Egy pohár víz).

Fenes, Romulus (Nagyvárad, 1927): díszlettervező. A buk.-i Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1964). Az MvNSZ díszlet- és jelmeztervezője. Főbb munkái: Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi; Goldoni: A hazug (jelmez); D. R. Popescu: A kerti törpe, Két óra béke;

Brecht: Állítsátok meg Arturo Uit!; Madách: Az ember tragédiája; Nash: Az esőhozó ember; Shakespeare: Ahogy tetszik; Molière: Tartuffe; Szabó Lajos: Mentség (jelmez); Bulgakov: Képmutatók cselszövése (jelmez); Anouilh: Pacsirta. 1967-től rendszeresen részt vesz az Országos Díszlettervezői Társalon, 1976-ban a Képzőművészek Szövetségének díszlettervezői II. díját nyerte. 1978-ban a Hazai Dráma Fesztiválján I. díjat nyert. 1981-ben az újvidéki nemzetközi színházi díszlet- és jelmeztervezői triennálén elismerő oklevelet kapott.

Ferency Annamária (Magyarláros, 1928): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1951). 1949—52 k. a KvÁMO-ban karénekes, 1953-tól az NvÁSZ, 1965-től a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Nagyezsda (Gorkij: Az utolsó), Lujza (Barta: Szerelem), Lady Milford Schiller: Ármány és szerelem), Gertrudis (Katona: Bánk bán), Komisszárnök (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Kati (Hasek—Burian: Svejka), Yvette (Brecht: Kurázsli mama), Antigoné (Sophoklész), Melitta (Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem három éjszakája), Fordné (Shakespeare: A windsori víg nők), Colette, Wanda (Kirijescu: Szarkafészek), Rhédey Eszter (Móricz: Úri muri), Lida (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Bakosné (Németh László: Villámfény), Beatrix (Heltai: A néma levante). Nagy Rózi anyja, Balladás asszony (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér). Operetekben is fellépett, több önálló előadói estje volt (Évezredek húrjain; Neked).

Ferency Csongor (Szászrégen, 1939): színész. Az SZISZI-ben végzett (1962). Előbb a TvTMSZ (1962—1968), az SszÁMSZ (1968—1972), majd az MvNSZ tagja. Jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Mareş (Horia Lovinescu: Láz), Báró (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Corbaccio (Ben Jonson: Volpone), Ligurio, Callimaco (Machiavelli: Mandragora), Kornél (Méhes György: 33 névtelen levél), Hlesztakov (Gogol: Revizor), Dauphin (Shaw: Szent Johanna), Mikes (Ve-

ress Dániel: Négy tél), Stevens (Faulkner—Camus: Rekvium egy apácáért), Báthory Zsigmond (Veress Dániel: Véres farsang), Popriscsin (Gogol: Egy őrült naplója), Hamlet (Shakespeare), Peer Gynt (Ibsen), Czintos Bálint (Tamási: Csalóka szivárvány), Vagin (Gorkij: A nap fiai).

Ferency István (Gyergyószentmiklós, 1938): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1959). 1977-től az intézet előadójának. Főbb sz.: Higgins (Shaw: Pygmalion), Rogyik (Árbuzov: Irkutszki történet), Petre Dinu (Muşatescu: Titanic keringő), Durumo (Sütő András: Pompás Geleon), 11. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Ioniţa (Lovinescu: Petru Rareş), Bakk Lukács (Tamási: Énekes madár), Bolyai János (Németh László: A két Bolyai), Corignon (Feydeau: Osztrigás Mici), Bolyai János (Kocsis István: Bolyai János estéje), Malcolm (Shakespeare: Macbeth), Mircea (Kirijescu: Darázs-fészek), Boicioacă (Baranga: Közérdek), Balázs (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Charles de la Grange (Bulgakov: Képmutatók cselszövése), Rjumin (Gorkij: Nyaralók), Miska (Móricz: Kismadár), Szoljonij (Csehov: Három nővér), Vaszkov (Vasziljev: Csenedek a hajnalok), Rodrigo (Shakespeare: Othello), Flake (Brecht: Állítsátok meg Arturo Uit!), Sarkadi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Ali (D. R. Popescu: Két óra béke), Miklós (Sütő András: Vidám sírató egy bolyongó porszemért), Alba herceg (Schiller: Don Carlos), Tamás (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót), Baracs Imre (Gárdonyi: A bor), Petur (Katona: Bánk bán), Filmsz: Holt vidék (MNK).

Finna Márta (Nagyenyed, 1919): színésznő. A kvári Thália Színház, a Nemzeti Színház, majd nyugdíjazásáig a KvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Kaja (Ibsen: Solness építőmester), Eleonóra (Strindberg: Húsvét), Mariane (Molière: Tartuffe), Thérèse (Rostand: Sasfók), Herma (Herczeg Ferenc: Bizánc), Bianca (Shakespeare: A makrancos hölgy), Eszterágné (Gergely Sándor: Vitézek és

hősök). Marja hercegnő (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Ljudmila (Gorkij: Vassza Zseleznova), Maljutyna (Stein: Személyes ügy).

Flóra Jenő (Kolozsvár, 1914): színész. Egy ideig vidéken játszott. 1937-től a kvári Thália, majd a Nemzeti, végül 1968-ig, nyugdíjazásáig a KvÁMSZ tagja. Több mint négyszáz szerepet játszott, előbb főként operettekben és zenés vígjátékokban, majd jellemszínészként nyújtott több évtizeden át emlékezetes alakításokat. Főbb sz.: Cyrano de Bergerac (Rostand), Jago (Shakespeare: Othello), Mercutio (Hamlet), Biberach (Katona: Bánk bán), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Péter (Bródy: A dada). Lukás főhadnagy (Hasek—Burian: Svejk), Teirésziasz (Szophoklész: Antigoné), Pierre (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Andronic (Sebastian: Lapzártakor jelentik), Dzerzsinszkij (Pogogyin: A Kreml toronyórája), Polgármester (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Henrik (Deák Tamás: Ádám elkarhozása).

F. Márton Erzsébet (Kolozsvár, 1947): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1969). 1973-ig az SszÁMSZ, azóta az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Ophelia (Shakespeare: Hamlet), Abigail (Scribe — Mészöly: Sakk-matt), Nina (Veress Dániel: Wesselényi), Solveig (Ibsen: Peer Gynt), Éva (Szinétár — Behár: Sus-mus), Hona (Kiss—Fejér: Fészek-rakók), Celia (Dumitru Solomon: Micsoda komédia, Molière úr!...), Liza (Gorkij: A nap fiai), Julcsa (Szigligeti: A lelenc).

Fodor Tibor (Szatmár, 1929): balettművész, koreográfus, a KvÁMO tagja. Harangozó Gyula, Moravski Roman, Oleg Danovschi növendéke volt, tanulmányait Leninográdban, Moszkvában és Drezdában folytatta. Főszerepet táncolt A bahsiszerájji szökököt, A vörös pipacs, Surale, Romeo és Júlia, Kárpáti lakodalom, A diótörő, Seherzadé, Călin, Daphnis és Chloé, A csodálatos mandarin, Prikulics, Tűzmadár c. baletten. Fellépett buk.-i színpa-

don, Pármában Bartók: A csodálatos mandarin c. balettjének főszerepében, valamint balettesteken.

Fogel László (Marosvásárhely, 1940): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1967). Főbb sz.: Rigoletto (Verdi), Anyegin (Csajkovszkij), Nabucco (Verdi), Figaro (Rossini: A sevillei borbély), Jago (Verdi: Otello), Luna gróf (A trubadúr), Renale (Álarcosbál), Posa márk (Don Carlos), Ezio (Attila), Germont (Traviata); Marcel (Puccini: Bohémélet), Tiborc (Erkel: Bánk bán). 1977-ben Tallinsan vendégszerepelt. Az Electrecordnál hanglemeze készült, többször szerepelt a tévében dalciklusokkal és operaáriákkal.

Fogel Simon Katalin (Szecseleváros, 1941): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1966). Főbb sz.: Carmen (Bizet), Eboli (Verdi: Don Carlos, Azucena (A trubadúr), Judit (Bartók: A kékszakállú herceg vára), Rosina (Rossini: A sevillei borbély), Örzse (Kodály: Hány János), Glavari Hanna (Lehár: Vig özvegy), Marica (Kálmán: Marica grófnő), Kőrösházy Ilona (Lehár: Cigányszerelem), Marcsa (Sizma: Mánás Miska). Többször fellépett mint népdalénekesnő (a tévében is). Hanglemeze készült (operaáriák).

Forrai Ferenc (Kolozsvár, 1915): színész. Bp.-en végzett, 1949–50-ben a kvári színház, 1950-től az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Pityorkin (Gorkij: Vassza Zseleznova), Öreg bíró (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Brett (Gow-d'Usseau: Mélyek a gyökerek), Müller (Balla Károly: Gyalogfecske), Than (Eftimiu: Prométheusz), Courcelles (Shaw: Szent Johanna), Örnagy (Sebastian: Játék a boldogsággal), William kapitány (Levitt: Parancsra tettem).

Földes László (Brassó, 1930): színész. Az SZISZI-ben végzett (1954). 1954–1962. k. az SszÁMSZ, 1963-tól az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Barend (Heijermans: Remény), Miroiu (Sebastian: Névtelen csillag), Ferdinand (Schiller: Ármány

és szerelem). Dinu (Muşatescu: Titanic keringő), Laji (Sütő András: Tékozló szerelem), Zelenyin (Akszjonov: Kollégák), Giles Corey (Miller: A salemi boszorkányok). Marat (Arbuzov: Szegény jó Marat), Hawkins (Shaw: Az ördög cimborája), Poulengye: (Shaw: Szent Johanna), Gyári (Mesterházi: A tizenegyedik parancsolat), Inkvizitor (Maródi Lajos: Az utolsó utáni éjszaka), Mikus bácsi (Darvas József: Szakadék), Tiszteletes (Tennessee Williams: Nyár és füst). Előadóestje: Petőfi: János vitéz (1970).

F. Sárközi Júlia (Kolozsvár, 1927): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1950). Főbb sz.: Natasa (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Melinda (Katona: Bánk bán), Gizella (Csiky Gergely: Bubu-borékok), Borika (Csizmarek Mátyás: Matyó lakodalom), Abigail (Scribe: Egy pohár víz).

Fülöp J. Zoltán (Marosvásárhely, 1954): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1977). Főbb sz.: Gabi (Méhes György: Mi, férfiak), Rendőr (Yiliruusi: Börtönkarrier), Scurtuleţ (Everac: Vesekeő), Luigino (Scarpetta: Rongy és címer).

Fülöp Klára (Kolozsvár, 1939): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1961). Főbb sz.: Gizi (Gábor Andor: Dollárpapa), Királyné (Hugo: Ruy Blas), Masenyika (Gogol: Revizor), Corina (Sebastian: Vakáción-di), Lujza, Éva (Baranga: Ádám és Éva), Dóry Mária (Mikszáth: Különös házasság), Bianca (Shakespeare: Othello), Eromenis (Eftimiu: Prométheusz), Kisvicákné (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Higginsné (Shaw: Pygmalion), Tóthné (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Nagymama (Marton Lili: Fordított világ), Feleség (Rebreanu: A juh-marta ember), Bella (Tamási: Tündöklő Jeromos). Sostrata (Machiavelli: Mandragora), Királyné (Benedek Elek: Többsincs királyfi), Jolán (Illés Endre: Törtetők).

Gaál Lajos (Szováibafüred, 1909): színész. Műkedvelő színjátszó volt, 1949-től nyugdíjazásáig a KvÁMSZ tagja.

Főbb sz.: Köröm Sándor (Urbán Ernő: Tűzkeresztység), Sugár Mihály (Szigeti: A vén bakancsos és fia, a huszár), Tanyás gazda (Móricz: Úri muri), Brighella (Goldoni: Két úr szolgálja), Simon bán (Katona: Bánk bán), Rendőr (Tersánszky: Kakuk Marci).

Gábor József, (Nagyszalonta, 1918): színész, rendező. A nváradi Szigligeti Színházban lépett fel először (1940). 1946–48 k. a Szatmári Városi Színház, 1948-tól az NvÁMSZ tagja, 1966–1969 k. a magyar tagozat művészeti vezetője. Főbb sz.: dr. Kriszt (Hunyady Sándor: Havasi napsütés), író (O'Neill: Míndörökké), Masham, Bolingbroke (Scribe: Egy pohár víz), Almaviva (Beaumarchais: Figaro házassága), Volpone (Ben Jonson), Fiú (Knittel: Via Mala), Caçavencu, Trahanache (Caragiale: Az elveszett levél), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Krogstad (Ibsen: Nóra), Bánk (Katona: Bánk bán), Mátyás király (Heltai: A néma levente), Street (Priestley: Botrányos kapcsolat), II. Fülöp (Schiller: Don Carlos), Fríncu (Lovinescu: Láz), Polgármester (Móricz: Rokonok), Zselyei Balogh Ábel (Móricz: Úri muri), Puntila (Brecht), Tache (V. I. Popa: Tache, Ianche és Cadîr), Főbíró (Miller: A salemi boszorkányok), Don Salluste (Hugo: Ruy Blas), Manole Crudu (Lovinescu: Egy művész halála), Igazgató (Baranga: Közvélemény), Károly (Méhes György: Duplakanyar), Pátriárka, Tudós (Madách: Az ember tragédiája), Edgar (Dürrenmatt: Play Strindberg), Csáki vajda (Kós: Budai Nagy Antal), Miniszterelnök (Nagy Endre), Férj (Băieşu: A játék), Igazgató (Dumitru Solomon: Micsoda komédia, Molière úr!), Moór Jenő (Csurka István: Döglött aknák). Főbb r.: Csiky Gergely: Ingenélők; Scribe: Egy pohár víz; Gorbátov: Apák ifjúsága; Baranga: Kerge birka, Jámborlelkű Szent Flórián; Nusics: A kegyelmes asszony; Kirítescu: Szarkafészek; Szabó Lajos: Menekülés; Gogol: Revizor; Kálmán Imre: A csárdáskirálynő; Lehár: A mosoly országa, Luxemburg grófia;

Gyárfás Miklós; Kényszerle szállás; Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül; Szimónov; Egy szerelem története; Jacobi: Leányvásár; Méhes György: Mi, férfiak, Heten, mint a gonoszok; Katajev: Bolondos vasárnap.

Gábor Katalin (Szalárd, 1928): színésznő, az NvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Natasa (Gorbátov: Apák ifjúsága), Bianca (Shakespeare: A makrancos hölgy), Magda Minu (Sebastian: Lapzártá előtt), Ecaterina (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Lujza (Schiller: Ármány és szerelem), Margareta (Kirítescu: Szarkafészek), Veronica (Demetrius: Három nemzedék), Kattrin (Brecht: Kurázi mama), Izméné (Szophoklész: Antigoné), Eliz (Molière: A fősvény), Adela (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Királynő (Scribe: Egy pohár víz), Pepi néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Raluca (Eftimiu: Az ember, aki látta a halált), Sári (Méhes György: Heten, mint a gonoszok), Kadácsné (Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat), Mimi (Méhes György: Mi, férfiak), Miniszterné (Nagy Endre: A miniszterelnök), Beséné (Kós: Budai Nagy Antal), Jegyzőné (Szigligeti: A lelenc), Amorose (Nestroy—Holtai: Lumpáciusz Vagabundusz), Petersné (Hauptmann: Naplemente előtt).

Gábor Kati (Nagyvárad, 1950): színésznő, az NvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Checca (Goldoni: A chioggiái csetepaté), Mariska (Szigligeti: Liliomfi), Klári (Darvas József: Szakadék), Lucy (Brecht: Koldusopera), Éva (Cacoveanu: A tanúk is vádlottak), Glafira (Dosztojevszkij: Két férfi az ágy alatt), Toncsi (Szigligeti: A lelenc), Erika (Méhes György: Mi, férfiak), Anna (Csurka István: Nagytakarítás).

Gáll Annamária (Sarmaság, 1954): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Weintraubné (Kodolányi: Földindulás), Mancsi (Ecaterina Opriou: Nem vagyok az Eiffeltorony), Sevastița (D. R. Popescu: A kerti törpe), Hívós

Ilona, Asszony, Krisz (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét, szerelem), Galina (Vampirov: Vadkacsavadászat).

Gálló Alice (Toplica, 1922—1981, Marosvásárhely): színésznő. Egy ideig a KvÁMSZ, majd a mvhelyi színház tagja volt. Főbb sz.: Melinda (Katona: Bánk bán), Hanne (Hauptmann: Henschel fuvaros), Inken (Hauptmann: Naplemente előtt), Anna (Márai Sándor: Kaland), Borbála hercegnő (Háy Gyula: Isten, császár, paraszt), Rosa (Heijermans: Remény), Anya (Déry Tibor: Tükör), Glafira (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Irina (Baranga: Dudva), Nagyasszony (Bródy: A tanítónő).

Gáspár Imola (Nyújtód, 1955): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1979). Főbb sz.: Menyasszony (García Lorca: Várnász), Juli (Kodolányi: Földindulás), Käthe (Büchner: Woyzeck). Eszter (Shaw: Az ördög cimborája), Roxané (Sütő András: A szúzai menyegző).

Gáspár István (Brassó, 1919): operaénekes, a KvÁMO tagja (1977-ig). Főbb sz.: Pedro (D'Albert: Hegyek alján), Pinkerton (Puccini: Pillangókisasszony), Alfredo (Verdi: Traviata), Fiala cigány (Rahmanyinov: Aljeko), Józsi (Lehár: Cigányszerelem), Danilo (Víg özvegy), René (Luxemburg grófja), Edwin (Kálmán: A csárdáskirálynő), Mister X (A cirkuszhercegnő), Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Higgins (Shaw—Loewe: My Fair Lady), Eisenstein (Strauss: A denevér)

Gergely Géza (Marosvásárhely, 1929): rendező, az SZISZI tanára. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1952). 1955—1969 k. a mvhelyi Állami Színház rendezője. Főbb r.: Vörösmarty: Csongor és Tünde (1957); Gladkov: Szilveszter (1959); Goldoni: Különös történet; Trenyov: Gimnazisták; Stoenscu: Szerelmes levelek (1960); Caragiale: Zúrzavaros éjszaka (1961); Szigligeti: Liliomfi (1962); Andy Andries: Rózsakért; O'Neill-egyfelvonásosok (1963); Wesker: Gyökerek (1965); Everac: Vélet-

len találkozások; Goldoni: A műgyűjtő családja (1966); Ionesco: A kopasz énekesnő (1967); Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi (1968); Szabó Lajos: Az otthon szigetén (1969); Radu Stanca: Ne tréfálg a szerelemmel); Ibsen: Kísértetek (1970), Dürrenmatt; A nagy Romulus (1971); Egynapi királyság, Kocsonya Mihály házassága (iskoladrámák, 1974); Tennessee Williams; Üvegfigurák (1975); Caragiale; Megtorlás (1977); Baranga: Közvélemény; Ruzsant; Csapodár madárka (1979); Szigligeti: Liliomfi (1980). Számos irodalmi estet rendezett.

Gócz Mihály (Kolozsvár, 1945 — 1973, Marosvásárhely); színész. Az SZISZI-ben végzett (1971). Előbb a TvÁMSZ, majd a mvhelyi Állami Színház tagja volt. Főbb sz.: Néroró (Racine: Britannicus), Phil Hogan (O'Neill: Boldogtalan hold), Beteg (Wittlinger: Ismeri a Tejutat?), Jura (Ugrjumov: Címkes bőrönd), Mowbray, Exton (Shakespeare: II. Richárd), Moirron (Bulgakov: Képmutatók cselzővése).

Gömöri Emma (Arad, 1896—1978, Arad): színésznő. A mvhelyi Székely Színház tagja volt (1948—1962). Főbb sz.: Eszterágné (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Igazgatónő (Katajev: Bolondos vasárnap), Zobunova (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Ana (Davidoglu: Bányászok), Marija (Burjakovszkij: Üzenet az élőknek), Anica (Lucia Demetrius: Mai emberek), Zsivka (Nusics: A kegyelmes asszony), Bábí (Szirmai: Mézeskalács), Varjúné (Szabó Lajos: Menekülés), Anna (Mirea—Kovács: Az utolsó vonat), Kincsesné (Sütő András: Fecsbeszárnyú szemöldök), Zinca (Baranga: Diadalív), Maria Jozefa (García Lorca: Bernarda Alba háza), Kovács Róza (Sütő András: Tékozló szerelem).

Görgényi Gabriella (Szatmár, 1949); díszlettervező, az SZÉSZ tagja. A Kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1974). Főbb díszlettervei: Miller: Bűnbeesés után; Platon: Szokratész védőbeszéde; Scarpetta: Rongy és címer. Díszletterveit kiállította Szat-

máron (1975), Temesváron (1976); részt vett a bukaresti díszlettervezői tárlaton (1974).

Gróf László (Abádszalók, Magyaró., 1891—1971, Nagyváradi); színész, rendező. A váradi Szigligeti Színháznál kezdte színészi pályáját (1910). Egy ideig Szatmáron, a 30-as években buk.-i színházakban játszott, majd a kvári Thália Színház színésze és rendezője volt. Élete utolsó szakaszában, több mint 20 éven át az NvÁSZ tagja, egy ideig főrendezője. Erdemes művész. Mintegy ezer szerepben lépett fel, és több mint száz darabot rendezett. A klaszikus operett elismert tolmácsolója volt, de prózai szerepekben is rendkívül sokoldalú. Több színésznemzedék került ki a keze alól. Szinte élete végéig, 80 éves koráig színpadon volt. 50 éves színészi jubileumán Harpagont játszotta. Főbb sz.: Romeo, Hamlet (Shakespeare), Chiristian, Guiche gróf (Rostand: Cyrano de Bergerac), Bolond (Shakespeare: Lear király), Ottó, Biberach (Katona: Bánk bán), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Öreg Nagy (Bródy: A tanítónő), Farfuridi (Caragiale: Az elveszett levél), Hány János (Kodály), Főnkvizitor (Schiller: Don Carlos), Polgármester (Móricz: Rokonok), Knurov (Osztrovszkij: A hozomány nélküli lány), Vronszkij (Tolsztoj: Karenina Anna), Birlea professzor (Baranga: Dudva), Bucsan (Sebastian: Lapzártá előtt), Dragomirescu (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Harpagon (Molière: A fősvény). Főbb r.: Molière: Tartuffe; Beaumarchais: Figaro házassága; Gorkij: Éjjeli menedékhely; Kodály: Hány János; Victor Ion Popa: Muskátlis ablak; Lovinescu: Romba dőlt fellegvár, Simon Magda: Száz házas lakodalm; valamint számtalan klasszikus operett.

Gulácsy Albert (Kolozsvár, 1918); színész. A kvári Thália stúdióban tanult. 1936—38 k. a kvári Thália, 1938-ban a buk.-i Alhambra, 1939-ben az aradi, 1940-ben a kvári színház, 1943-tól nyugdíjazásáig a nváradi színház tagja. Főbb sz.: Petruccio (Shakes-

peare: A makrancos hölgy), Ford (A windsori víg nők), Cléante (Molière: A fősvény), Horace (Nők iskolája), Tipătescu (Caragiale: Az elveszett levél), Mircea (Kiritescu: Szarkafészek), Agárdi Péter (Heltai: A néma levente), ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Sztárai (Méhes György: Hölgy hermelinben), Elemér (Méhes: 33 névtelen levél), Jancsi (Kacsóh: János vitéz), Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Józsi (Lehár: Cigányszerelem), Danilo (Víg özvegy) Edvin (Kálmán: A csárdaskirálynő), Baracs (Szirmai: Mánás Miska). Játszott az Orient Expressz, Kívánsághangverseny, Legenda c. filmben.

Gyarmati István (Margitta, 1929); színész. Az SZISZI-ben végzett (1955). Előbb a KvÁMSZ. 1956-tól a mvhelyi színház tagja. Főbb sz.: Bolond (Heltai: A néma levente), Lomov (Csehov: Leánykérés), Jóska (Sankadi Imre: Szeptember), Újságíró (Sebastian: Lapzártá előtt), Butykos (Méhes György: Széna vagy szalma), Szardana-palenko (Trenyov: Gimnazisták), Maxwell (Gow — d'Usseau: Mélyek a gyökerek), Petrov (Zarudnij: Szivárvány), Gyakornok (Caragiale: Farsang), Golovics (Sütő András: Tékozló szerelem), Apa (Otčenasek: Romeo, Júlia és a sötétség), Mircea (Muşatescu: Titanik keringő), Ügyvéd (Baranga: Ádám és Éva), Einstein (Dürrenmatt: Fizikusok), 12. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Chupor Aladár (Csiky Gergely: Buborékok), Bíró (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Juhos (Méhes György: Mi, férfiak), Redbrook (Shaw: Brassbound kapitány megtérése), Nagypapa (Vintilă: Álmodó háza), Enache (Kiritescu: Szarkafészek), Szalay (Barta: Szerelem) Atyus (Móricz: Kismadár), Vézinet (Labiche: Az olasz szalmakalap), Givola (Brecht: Állítsatok meg Arturo Uit!), Forintos (Szabó Lajos: Hűség; 1978-ban díjat nyert a sepsiszentgyörgyi I. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon), Blagoje (Nusics: Dr. Pepike), Szilveszter Krúdy: A vörös postakocsi), Gogu (Mazilu: Balgák holdfényben), Gloster (Shakespeare:

Lear király), Durbints (Gárdonyi: A bor). Gyakran fellepett irodalmi színpadon, szerepelt több hazai és MNK-ban készült filmben.

Gyöngyösi Gábor (Szatmár, 1935): dramaturg, rendező. A kvári Bolyai Tudományegyetemen végzett (1957). Egy ideig újságíró, színikritikus, jelenleg az SZÉSZ dramaturgja. Főbb r.: Kocsis István: Bolyai János estéje (1971, ösbemutató), Megszámláltatott fák (1972, ösbemutató), Tárlat az utcán (1976), Árva Bethlen Kata (1977); Platon: Szókratész védőbeszéde (1974); Francisc Munteanu: Az aranydukát (1976); Soltész József: Hat szem egy kulcslyukon (1978); Tudor Popescu: Egy fiú, aki virágot hord a szájában (1980). Színházi tárgyú cikkeit az Utunk, Korunk, Igaz Szó közli.

Györffy András (Székelyudvarhely, 1952): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1975). Főbb sz.: Montano (Shakespeare: Othello), Dan (Paul Ioachim: Nem vagyunk angyalok), Alin (Naghiu: Pillangók a bőrröndben), Clark (Brecht: Állítsátok meg Arturo Uit!), Gyéres tanár (Móricz: Légy jó mindhalálig). Bill Walker (Shaw: Barbara örnagy), Edmond (Shakespeare: Lear király), Matyi (Gárdonyi: A bor), Bánk (Katona: Bánk bán).

György Dénes (Kilyénfalva, 1888): szavalóművész. Történelem—magyar—latin szakot végzett a kvári egyetemen, egy ideig tanár volt, majd állását feladva, a romániai magyar költők verseinek előadója és propagálója lett. Szerepelt az Erdélyi Irodalmi Társaság estjein, 1928-ban az erdélyi írók egy csoportjával (Benedek Elek, Szentimrei Jenő, Tamási Áron, Bartalis János), Szentimreiné Ferenczy Zsizi énekművésznő, Delly Szabó Géza zeneszerző és zongoraművész társaságában irodalmi esteken lépett fel erdélyi városokban és Magyaró-n 1933—1940 k. rendszeresen szerepelt Kvárt, Mvhelyt és más romániai városokban.

Györy András (Szatmár, 1944): színész, az SszÁMSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett (1968). Főbb sz.: Apa (Pirandello: Hat szereplő szerzőt keres), Csepurnoj (Gorkij: A nap fiai), Laertes (Shakespeare: Hamlet), János (Tamási: Csalóka szivárvány), Harangláb (Petőfi—Simon István: A helység kalapácsa), Henry Fisher (Heller: Megbombáztuk New Havent), János (Illyés Gyula: Dupla vagy semmi), 12. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Bajna Gábor (Tamási: Tündöklő Jeromos), Felügyelő (Ciprian: Gácsérfej), Lázár (Tamási: Hegyi patak), Axel (Vallejo: Az alapítvány), Bodrogi (Tamási: Hullámzó völegény), Kapitány (Büchner: Woyzeck), Trahanache (Caragiale: Az elveszett levél), Kleitosz (Sütő András: A szúzai menyegző).

Haáz Sándor (Székelyudvarhely, 1912): koreográfus, jelmeztervező. Tanulmányait a kvári Belle-Arte akadémián (1931), a bp-i Iparrajziskolában (1934), majd a Képzőművészeti Főiskolán (1934—1940) végezte. Mint táncos Paulini Béla és Muharay Elemér irányításával Bp.-en a margitszigeti Szabadtéri Színpadon lépett fel. (1937), 1939-ben angliai turnén vett részt. 1940-től az Erdélyi Fialok falukutató csoportjában népi táncokat tanított, és rendszeres táncgyűjtő munkát végzett székelyföldi és kalotaszegi falvakban. A felszabadulás után szervezője és vezetője az MNSz keretében működő táncsopornak, a köröndi együttesnek, majd 1956—1963 k. a mvhelyi Állami Székely Népi Együttes egyik szervezője, vezető koreográfusa. Ebben az időben rendszeresen végzett népviseleti gyűjtést, és jelmezterveket készített az Állami Székely Népi Együttesnek. Gyűjtéseit folyóiratokban, kötetekben, népművészeti gyűjteményekben tette közzé. Gyakran cikkez a népi tánc és viselet kérdéseiről. Jelentősebb műve: Sóvidéki táncszvit (a Dansuri ale naționalităților conlocuitoare. Buc. 1958, c. kötetben).

Hajdu Géza (Biharszentjános, 1947): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1970). Főbb sz.: Flambó

(Tomcsa Sándor: Mütét), Soós Antal (Gárdonyi: A lámpás). Mike (O'Neill: Bol-dogtalan hold), Peták (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül), Tisztviselő (Páskándi: A bosszúálló kapus), Duzzog (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Popescu (Caragiale: Az elveszett levél), Ljovuska (Arbuzov: Megkészt szereleim), Brunedell lel-kész (Shaw: Az ördög cimborája), Einstein, Szókratész (Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka), Jóska (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Ifj. Schwartz (Szigligeti: Liiliomfi), Benke Dániel (Nagy Endre: A miniszterelnök), Nibio (Goldoni: Szmirmai komédiások), Moór Jenő (Csurika István: Döglött aknák), Ede (Mazilu: Stílbútor és fakereszt), Mikszáth (Görgey Gábor: Mikszáth Kálmán különös házassága). Rendszeresen fellep irodalmi színpadon. A váradi Kortárs Színpad műkedvelő együttesének irányítója. Főbb r. itt: Stoescu: Magaviseletből elégtelen; Euripidész—Sartre: A trójai nők; Szekernyés László: Trón alatt a király.

Halasi Gyula (Salgótarján, Magyaró. 1916): színész. 1937—1941 k. a szegedi Városi Színház, 1941-től nyugdíjazásáig a nváradi színház tagja. (1977) Negyvenéves színészi pályája során több száz főszerepet, főleg jellem-szerepeket alakított. Főbb sz.: Ásvay Zoltán (Harsányi Zsolt: A bolond Ásvayné), Biberach (Katona: Bánk bán), Madárka úr (Zilahy Lajos: Zenebohócok), Karandisev (Osztrovszkij: A hozomány nélküli lány). Posa márki (Schiller: Don Carlos), Möbius (Dürrenmatt: Fizikusok), George (Steinbeck: Egerek és emberek), Szatyin (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Ferdinand (Schiller: Ármány és szerelem), Kopjáss (Móricz: Rokonok), Kovács kapitány (Molnár Ferenc: Olympia), Xantos (Figueiredo: A róka meg a szőlő), Helmer (Ihsen: Nóra), Cațavencu (Caragiale: Az elveszett levél), Clausen tanácsos (Hauptmann: Naplemente előtt), Apát (Kós: Budai Nagy Antal).

Halay Hajnal (Tövis, 1929): díszlet- és jelmeztervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1954). Egy ideig (1955–1970 k.) a KvÁMSZ jelmeztervezője. Több mint 70 színpadi műhöz tervezett kosztümöt. Főbb munkái: Horia Lovinescu: Romba dőlt fellegvár, Ulmi fények; Heltai: A néma levente; Trenyov: Ljubov Jarovaja; Beaumarchais: Figaro házassága; Priestley: Váratlan vendég; Demetrius: Három nemzedék; Hasek—Burian: Svejk; Visnyevszkij: Optimista tragédia; Goldoni: Két úr szolgája; Móricz: Légy jó mindhalálig; Miller: Az utazó halála; Hugo: Ruy Blas; Móricz: Úri muri; Tolsztoj—Piscator: Háború és béke; Sütő: Tékozló szerelem; Kohout: Ilyen nagy szerelem; Brecht: Koldusopera; Kós: Budai Nagy Antal. Több néprajzi, népművészeti könyvet illusztrált.

Halász Géza (Budapest, 1919 — 1957, Budapest): színész. Színházi akadémiai végzettségű. 1942-től a bp-i Vígszínház, majd a Művész Színház, 1949–1955 k. a KvÁMSZ tagja. Kitűnő külső adottságokkal megáldott színész volt. Klasszikus és modern színművekben egyaránt nagy sikereket aratott, és karakter szerepeket is figyelemre méltó jellemábrázoló erővel keltett életre. Főbb sz.: Romeo (Shakespeare: Romeo és Júlia), Posa márki (Schiller: Don Carlos), Haban István (Zilahy Lajos: A szűz és a gödölye). Kovács (Molnár: Olympia).

Haller József (Szatmár, 1935): szobrászművész, a mvásárhelyi Állami Bábszínház tervezője. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1958). Egyéni kiállítása 1970-ben volt. Főbb díszlet- és bábtervei: József Attila-est; Bajor Andor: Paródiák; Sütő András: Ördögűző tarisznya; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Stroeescu: A hét szarvas balladája; Creangă: Kukuriku, nagybojár; Bajor: Az aranyszörű bárány (a bákói Ion Creangă fesztiválon a legjobb előadás díját nyerte). Munkái lengyeló.-i, pakisz-

táni, indiai, iráni, jordániai turnékon szerepeltek.

Hamvay Lucy (Budapest, 1914): színésznő. Bp.-en végezte a Színházművészeti Akadémiát. 1936-ban lépett fel először. 1945–1947 k. a nvári Szigligeti Színház, 1947–1956 k. a mvhelyi Székely Színház tagja volt. Főbb sz.: Anna (Bókay: Feleség), Alice (Gow-d'Usseau: Mélyek a gyökerek), Klava (Katajev: Bolondos vasárnap), Elmira (Molière: Tartuffe), Zoe (Caragiale: Az elvesztett levél), Jelena (Gorkij: Kispolgárok), Arkagyina (Csehov: Sirály), Polgármesterné (Gogol: Revizor), Szíjjártóné (Urbán Ernő: Tűzkereszttség), Anna (Iván Franko: Ellopott boldogság), Elza (Csiky: Ingyenélők), Varga Katalin (Horváth Ágoston), Paula Glück (Kipphardt: Shakespeare kerestetik), Ivanovna (Csehov: Medve), Gertrudis (Katona: Bánk bán). Erzsébet (Schiller: Stuart Mária), Warrenné (Shaw: Warrenné mestersége).

Harag György (Margitta, 1925): rendező, színész. Az SZISZI rendezői szakán végzett Kvárt, 1952-ben. 1947–1953 k. a KvÁMSZ, 1953–1960 k. a nbányai, illetve a szatmári színház rendezője, 1962-ben a ploiești-i színház rendezője, 1963-tól a mvhelyi színház főrendezője, jelenleg a KvÁMSZ főrendezője. Egy ideig tanított az SZISZI-ben. A romániai magyar színházművészet kimagasló rendezőgyénisége. Főbb r.: Hágy Gyula: Az élet hídja (1951); Kornyejcsuk: Ukrajna mezőin; Gorbátov: Apák ifjúsága (1953); Földes Mária: Hétköznapi (1956); Dreiser—Burjakovszkij: Amerikai tragédia; Gorkij: Vassza Zseleznova (1957); Goodrich—Hackett: Anna Frank naplója (1958); Arbuzov: Irkutszki történet (1962); Földes Mária: Baleset az Új utcában; Kohout: Ilyen nagy szerelem (1963); Shakespeare: Macbeth (1967); Sherwood: A megkövesedett erdő (1970); Nagy István: Özönvíz előtt (1971-ben országos első díjat nyert); Szabó Lajos: Mentség (1971); Vintilă: Álmodók háza (1972); Barta

Lajos: Szerelem (1973); Madách: Az ember tragédiája; Asztalos István: A fekete macska (1975); Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja (1975–1978-ban a legjobb előadás díját nyerte a sepsiszentgyörgyi I. Nemzetiségi Színházi Fesztiválon); Sütő András: Csillag a máglyán (1976); O'Neill: Vágy a szilfák alatt; Sütő András: Vidám sirató egy bolygó porszemért (1977); Sütő András: Káin és Ábel (1978); Gorkij: Éjjeli menedékhely; Csiki László: Öreg ház (1979); Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül; Bajor Andor: Szürke délután (1980); Sütő András: A szüzei menyegző; Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad (1981). Számos vendégrendezése volt hazai román színházaknál, valamint külföldön.

Hary Béla (Szilágysomlyó, 1934): karmester. A kvári G. Dima konzervatóriumban végzett (1958). A KvÁMO karmestere, egy ideig igazgatója is volt. Vendégként vezényelt az országai több filharmonikus zenekara élén és operaházánál, külföldön Gdanskban (1966) és Skopljében (1969). Főbb vezénylései: Csajkovszkij: A diótörő; Paul Constantinescu: Kárpáti lakodalom; Bartók: A kékszakkú herceg vára, A fából faragott királyfi, A csodálatos mandarin (országos bemutatók); Verdi: Nabucco (országos bemutató); Sigismund Todută: Balada steagului; Salvatore Allegra: Az arckép (ösbemutatók). Főbb művei: Sárga rózsa (opera), Höféhérke (balett).

Hary Lajos (Budapest, 1914 — 1962 Marosvásárhely): díszlettervező, a mvhelyi Székely Színház művésze volt (1946–1962). Főbb munkái: Kálmán: A csárdáskirálynő; Strauss: A cigánybáró; Farkas: Iglói diákok (1946); Kálmán: A bajadér; Priestley: Veszélyes kanyar (1947); Gorkij: Éjjeli menedékhely; Gergely Sándor: Vitézek és hősök; Ben Jonson: Volpone (1948); Mikszáth: Különös házasság; Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek, Kispolgárok; Molière: Tartuffe; Móricz: Úri muri; Davidoglu: Bányászok (1949); Gribojedov: Az ész

bajjal jár; Lavrenyov: Amerika hangja (1950); Csehov: Sirály (1951); Davidoglu: Tüzeröd (1952); Iván Franko: Ellopott boldogság; Csiky: Ingyenélők; Demetrius: Mai emberek (1953); Huszka: Gül Baba; Illyés: Fáklyaláng (1954); Nusic: A kegyelmes asszony; Horváth Ágoston: Varga Katalin; Kipphardt: Shakespeare kerestetik (1955); Bródy: A tanítónő; Heltai: A néma levente (1956); Szabó Lajos: Menekülés; Sarkadi Imre: Szeptember (1957); Nash: Az esőhözó ember; Shakespeare: A makrancos hölgy (1958); Gladkov: Szilveszter; Visnyevszkij: Optimista tragédia (1959); Teodoru: Oroszlánrés; Rostand: Cyrano de Bergerac; Wolf: Mamlock professor (1960); Garcia Lorca: Bernarda Alba háza; Gourd'Usseau: Mélyek a gyökerek (1961); Sütő András: Tékozló szerelem; Otčenasek: Romeo, Júlia és a sötétség (1962).

H. Borbáth Magda (Budapest, 1914): rendező. Az Országos Színészegyesület színészképző iskolájában tanult (1930–1933). 1945-ben a kvári Józsa Béla Athenaeum színjátzó tanfolyamának szervezője, rendezője, 1946-ban a kvári Magyar Színház segédrendezője, a Dolgozók Színházának rendezője, 1948-ban az SszÁMSZ főrendezője, 1956–1960 k. a Művészetügyi Minisztérium színházi osztályán a nemzetiségi színházak főelőadója, 1960-tól 1968-ig az NvÁMSZ főrendezője. Főbb r.: Čapek: A fehér kór; Molière: A fősvény (1947); Galsworthy: Az ezüst kazetta (1948); Mikszáth: Különös házasság (1949); Molière: Férjek iskolája; Ben Jonson: Volpone (1950); Brecht: Kurázi mama (1961); Schiller: Don Carlos (1962); Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem három éjszakája (1963); Brecht: Putila úr és szolgálója, Matti; Shakespeare: A windsori víg nők (1965); Steinbeck: Egerek és emberek; Méhes György: 33 névtelen levél (1967); Mikszáth: A Noszty fiú esete... (1968).

Héjja Sándor (Marosvásárhely, 1942): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben

végzett (1964). Főbb sz.: George (Wilder: A mi kis városunk), Andrei Pietraru (Oamil Petrescu: Erős lelkek), Vincze Kálmán (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája), Ion (D. R. Popescu: Szomorú angyalok), Ottó (Katona: Bánk bán), Florizel (Shakespeare: Téli rege), Kohlhaas Mihály (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja; 1978-ban Sepsiszentgyörgyön az I. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon a legjobb férfialakítás díját nyerte). Szervét (Sütő András: Csillag a máglyán), Fiú (Csíki László: Öreg ház), Ábel (Sütő András: Káin és Ábel), Mikes János (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Újságíró (Baranga: Barátom, a miniszter), Balázs (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Parmenion (Sütő András: A szüzai menyegző). Játszott a Plusz mínusz egy nap, Holnap lesz fácán c. filmben és a Végkiárusítás c. tévéjátékban (MNK).

Higyed Imre (Temesvár, 1942): színész, rendező. Az SZISZI-ben végzett (1965). 1978-ig a KvÁMSZ, jelenleg a TvÁMSZ tagja. Főbb r.: Katajev: A kör négyesgésítése; Jékely Zoltán: Az aranyszörű bárány.

Hobán Jenő (Hosszúfalu, 1912–1965, Kolozsvár): költő, újságíró, dramaturg. Az Ellenzék, Estilap munkatársa volt, majd 1949–1965 k. a KvÁMSZ művészeti titkára. Több színházi vonatkozású cikket írt. Verseit az Utunk, Igazság közölte. Versesköte: Megsiratnak, de megbocsátanak. Kolozsvár, 1933.

Horváth Béla (Borosjenő, 1927–1981, Marosvásárhely): színész, rendező. Az SZISZI-ben végzett (1950). A KvÁMSZ tagja volt. 1952–1954 k. tanársegéd az SZISZI-ben. 1959–1969 k. a KvÁMO-nál is dolgozott mint színész és rendező. Főbb sz.: Báró (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Le Bleu (Goldoni: A furfangos özvegy), Tuzenbach, Kulligin (Csehov: Három nővér), Rica Venturiano (Caragiale: Zűrzaravos éjszaka), Murza-veckij (Qsztrovszkij: Farka-

sok és bárányok), Tristan (Lope de Vega: A kertész kutyája), Ottó (Katona: Bánk bán), Sganarelle (Molière: A botcsinálta doktor), Chupor Aladár (Csiky: Buborékok), Beppo (Heltai: A néma levente), Cristian (Rostand: Cyrano de Bergerac), Liguorio (Machiavelli: Mandragora), Liliomfi, Szellemfi (Szigligeti: Liliomfi), Színész (Roblès: Montserrat), Gaskó (Tomcsa: Az utolsó szalmaszál), Figaro (Beaumarchais: Figaro házassága), Gerald (Priestley: Váratlan vendég), Varlaam (Ciprian: A kabalás ember), Katz páter (Hasek—Burian: Svejk), Truffaldino (Goldoni: Két úr szolgája), Benkő (Kállai: Kötéltánc), Happy (Miller: Az utazó halála), VII. Károly (Shaw: Szent Johanna), Peter (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Bicska Maxi (Brecht: Koldusopera), Petruccio (Shakespeare: A makrancos hölgy). Tamás (Méhes György: 33 névtelen levél), G. B. Shaw (Kilty: Kedves hazug), Harold (Shaffer: Játék a sötétben), Pázmán (Heltai: A Tündérlaki lányok), Turai (Molnár Ferenc: Játék a kastélyban), Autolycus (Shakespeare: Téli rege). Petre Petrescu (Titus Popovici: Hatalom és igazság), IV. Henrik (Pirandello). A KvÁMO-ban: Miki (Dunajevszkij: Szabad szél), Kajetán (Lehár: Cigányszerelem), Piperec (Farkas Ferenc: Csinom Palkó), Danilo, Nyegus (Lehár: Víg özvegy), Ebelasztin (Kodály: Háry János), Taraxion (Dendrino: Lyisistrate), Miska (Szirmai: Málnás Miska), Brissard (Lehár: Luxemburg grófia). Császár (Trăilescu: A csizmás kandúr), Higgins (Shaw—Loewe: My Fair Lady). Főbb r. Szigligeti: Liliomfi; Lehár: Cigányszerelem (1956); Farkas Ferenc: Csinom Palkó (1957); Lehár: Víg özvegy (1958); Kálmán: A csárdáskirálynő (1959); Deák Tamás: Ádám elkárhozása (1966); Tersánszky: Kakuk Marci; Goldoni: A furfangos özvegy (1967); Kilty: Kedves hazug; Shaffer: Játék a sötétből; Maugham—Nádas: Imádok férjhez menni (1968); Heltai—Szirmai: A Tündérlaki lányok; Shaw—Loewe: My Fair Lady (1969); Gvadányi—Gaál—Méhes: A feleskei nótárius; Méhes: Heten,

mint a gonoszok (1973); Bornemisza: Elektra (1974); Jókai—Méhes: A nagyenyedi két fűzfa; Schiller: Stuart Mária (1975); Dürrenmatt: János király; Katajev: A kör négyzögesítése (1977); Everac: Az ötödik hatyú; Molnár Ferenc: Olympia (1979); Eduardo Scarpetta: Rongy és címer; Shakespeare—Mészöly: Lóvátett lovagok; Kálmán: A bajadér, Déry Tibor—Pós Sándor: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról (1980); Tudor Popescu: Szépségverseny (1981).

H. Roşescu, Lya (Kolozsvár 1926): jelmeztervező, a KvÁMO tagja. A bp.-i Iparművészeti Főiskolán végzett (1945), 1950-ig a KvÁMSZ-nál dolgozott. Közel száz opera, operett és balett jelmezét tervezte. Főbb munkái: Puccini: Turandot; Rimszkij-Korszakov: Az aranykakas; Erkel: Hunyadi László; Verdi: Falstaff, Otello, A trubadúr, Don Carlos, Traviata, Rigolletto; Wagner: A bolygó hollandi; Beethoven: Fidelio; Strauss: A denevér, Egy éj Velencében; Stravinsky: Tűzmadár; Ravel: Daphnis és Chloé; Gerschwin: Egy amerikai Párizsban. Több díszlet- és jelmeztervezői kiállításon vett részt.

Hunyadi András (Zselyk, 1925): rendező. Az SZISZI-ben végzett (1956), az MvNSZ rendezője. Főbb r.: Sarkadi Imre: Szeptember; Sütő András: Fecskeszárnyú szemöldök; Gogol: Revizor; Hristea: Egyetlen élet; Muşatescu: Titanic keringő; Csiky Gergely: Buborékok; Csávossy—Komszik: A fül; Méhes György: Mi, férfiak, Noé bárkája; Everac: Az albérlő (1970); Baranga: Közérdek; Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül (1972); Baranga: Szicíliai védelem (1974); Móricz: Kismadár (1975); Shakespeare: Othello (1976); Móricz: Légy jó mindhalálig; Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért (Harag Györggyel, 1977); Vadrózsák (Ádám Erzsébet előadóestje); Nusics: Dr. Pepike; Muşatescu: A szélkakas (1979); Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót; Gárdonyi: A bor (1980); Csávossy György: Év végi négykezes (1981).

Hunyadi László (Kolozsvár, 1951); színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1976). Főbb sz.: Móka (Tamási: Énekes madár), Edgar (Shakespeare: Lear király), Platon (Muşatescu: A szélkakas), Miloran (Nusics: Dr. Pepike), Charles Lomax (Shaw: Barbara őrnagy), Don Carlos (Schiller). Petur (Katona: Bánk bán).

Ihász Aladár (Kiskunfélegyháza, Magyaró., 1886—1960, Nagyvárad): színész, rendező. A bp.-i Színművészeti Akadémián végzett 1907-ben. 1908—1916 k. a Kvári Nemzeti Színház, majd a bp.-i Magyar Színház és Művész Színház. 1924—1936 k. a kvári Magyar Színház, 1936—1940 k. a Szegedi Nemzeti Színház, 1940—1947 k. a bp.-i Operettszínház. 1947-től haláláig az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Baradlay Richárd (Jókai: A köszívű ember fiai), Miska (Szirmai: Mánás Miska), Mercutio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Arnolphe (Molière: Nők iskolája), Trahanache (Caragiale: Az elvesztett levél), Gül Baba (Huszka), Dragomirescu (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Óreg Nagy (Bródy: A tanító-nő), Szilvai professzor (Szigligeti: Liliomfi), Zsiga (A cigány), Bănescu (Sebastian: Lapzártakor jelentik), Lichtenberg (Dendrino: Szálljon a dal). Egyik jelentős színésze volt a Janovics-féle kvári filmvállalkozásnak. Filmsz.: Kölcsönkért csecsemők (1914—1915), Havasi Magdolna (1915), Az egymillió fontos bankó (1916), A császár katonái (1918). Számos darabot rendezett a Szegedi Szabadtéri Játékokon, a bp.-i Operettszínházban, a nvári színházban. 1957-ben az RNK érdemes művésze címmel tüntették ki.

Ihász Klári (Budapest, 1917): színésznő. Bp.-en végezte a színiakadémiát (1935), vidéki vándortársulatoknál játszott Mo.-on, 1937-ben a Szegedi Nemzeti Színház tagja, 1938-tól ismét vándortársulatoknál lép fel, 1945-től nyugdíjazásáig az NvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Hippiá (Madách: Az ember tragédiája), Hippolyta (Shakespeare: Szentivánéji álom), Beatrix (Heltai: A néma levante), Vivie (Shaw: Warrenné mestersége), Judit

(Shaw: Az ördög cimborája), Curleyné (Steinbeck: Egerek és emberek), Grófné (Beaumarchais: Figaro házassága), Lindené (Ibsen: Nóra), Éva Temple (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Cucu kisasszony (Sebastian: Névtelen csillag).

Ille Ferenc (Kisháza, 1929): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1952). Főbb sz.: Jakabos Balázs (Kiss László—Kováts Dezső: Vihar a havason). Preda (Lovinescu: Ulmi fények), Gyuri (Szigligeti: Liliomfi), Golub (Szimonov: Egy szerelem története), Koch (Remarque: A Brandenburgi kapunál), Márton (Szigligeti—Móricz: A csikós), Krupp (Saroyan: Így múlik el az életünk), Putyi (Barta: Zsuzsi), Szilágyi András (Hunyady: Pusztai szél).

Illyés Kinga (Bereck, 1940): színésznő, az MvNSZ tagja, az SZISZI-tanára. A főiskolát 1961-ben végezte. Főbb sz.: Ruth (Wolf: Mamlock professzor), Eszter (Otčenasek: Romeo, Júlia és a sötétség), Monica (Priestley: Botrányos kapcsolat), Catherine (Thomas: Nyolc nő), Beata (Wesker: Gyökerek), Daniela (Everac: Véletlen találkozások), Anyuta (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Lida (Arbuzov: Szegény jó Marat; vendégfelépés Szatmáron), A kis herceg (Saint-Exupéry), Sári (Nagy István: Özönvíz előtt), Egérke (Örkény István: Macskajáték), Armande Béjart (Bulgakov: Képmutatók cselszövése), Nora (Vintilă: Álmodok háza), Böske (Barta: Szerelem), Valois Erzsébet (Schiller: Don Carlos), Niculina (Zamfirescu: Nastasia kisasszony), Jenny (Albee: Mindent a kertbe), Clementina (Mazilu: Balgák holdfényben). 1965-től több szavalóesten lépett fel az Igaz Szó Irodalmi Színpadán (Ének az emberről), az Új Élet irodalmi estjein (Énekelj, Aranymadár!). Önálló előadóestjei: Fagyöngy (1971); Lírai oratórium (Szilágyi Domokos versei, 1974); ezekből az Electrecord lemezfelvételeket készített. Lírai oratórium c. műsorával I. díjat nyert az előadóművészek bakói fesztiválján (1975). 1970-

ben az Amerikai Egyesült Államokban (Miami, New York, Cleveland, Dayton, Pittsburgh 1972-ben Budapesten, Szabadkán és Újvidéken, 1973-ban Bécsben, Grazban, Salzburgban, Bernben, Bazelenben, Genfben, 1981-ben Angliában, Hollandiában. Magyarok-n lépett fel önálló előadóesten. 1972-ben a Fagyöngy műsorából tévéfilm készült Bp.-en.

Imrédy Géza (Versec, Jugoszlávia, 1909); színész. Hetényi Elemér színiiskoláját végezte Nváradon (1927–1929). 1929-től 1940-ig Szatmáron, Mvhelyen, Aradon és más erdélyi városokban, 1941–1944 k. a bp.-i Erzsébetvárosi Színházban. 1945–1947 k. Szatmáron játszott. 1947-től nyugdíjazásáig a KvÁMSZ tagja. Pályája kezdetén főként operettekben lépett fel, majd több mint 250 prózai szerepet játszott, s főként jellemzerepekben nyújtott kiváló alakításokat. Főbb sz.: Reichenau (Knittel: Via Mala), Ádám, Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Tartuffe (Molière), Caçavencu (Caragiale: Az elveszett levél), Jegor Bulicsov (Gorkij), János pápa (Háy Gyula: Isten, császár, paraszt), von Walter (Schiller: Ármány és szerelem), Bolingbroke (Scribe: Egy pohár víz), Al-maviva (Beaumarchais: Figaro házassága), Ügyvéd (Bródy: A dada), Völgyesi (Kállai István: Kötéltánc), Narrátor (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Ill (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Kardics (Móricz: Rokonok), Biedermann (Max Frisch: Biedermann és a gyújtogatók). Egy ideig (1949–1952) tanár volt a kvári színművészeti főiskolán. Több mint 100 darabot rendezett, számos színpadi művet fordított dalszövegeket írt.

István Márta (Sepsiszentgyörgy, 1956); színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980) Főbb sz.: Arabella (Sütő András: Káin és Ábel), Auguste (Brecht: Dobszó az éjszakában), Éanna (Sütő: A szúzai menyegző). Előadóestje: Beszegzett ég alatt (Tamás Menyhért versei).

Izsó Johanna (Kolozsvár, 1922); színésznő. Pályáját mint gyermekszínész kezdte édesapja, Izsó Miklós színész és rendező irányításával. 1938-ig a kvári Magyar Színházban, 1938–1939-ben. Hevessy Miklós társulatánál, 1939–1940-ben Jódy Károlynál, 1945–1946-ban ennek aradi színházában játszott. 1946–1957 k. a mvhelyi Székely Színház, 1957-től a TvÁMSZ tagja. Előbb főként operettszerepekben lépett fel, 1945 után drámai hősnői és vígjátéki szerepekben egyaránt. Főbb sz.: Kátya (Tolsztoj: Feltámadás), Juli-ka, Muskátné (Molnár Ferenc: Liliom), Melinda (Katona: Bánk bán), Marlborough hercegnő (Scribe: Egy pohár víz), Nasztya, Vasziliszta (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Tatyána, Akulina (Gorkij: Kispolgárok), Varvara (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Rhédey Eszter (Móricz: Uri muri), Mena, Cucu kisasszony (Sebastian: Névtelen csillag), Judit (Shaw: Az ördög cimborája), Warrennè (Shaw: Warrennè mestersége), Kocsisné (Károly Sándor: Égből pottyant vendég), Adela (Lovinescu: Romba dőlt fellegrár), Dulz-szka (Zapolska: Dulz-szka asz-szony erkölcsse), Anya (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül).

Jancsó Miklós (Kolozsvár, 1946); színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1968). Főbb sz.: Móka (Tamási: Énekes madár), Georges (Kiritescu: Szarkafészek). Miroiu (Sebastian: Névtelen csillag), Fellegjáró (Mazilu: Ezek a képmutató bolondok), Fiú (Déry—Pós: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról), Tamássy hadnagy (Nóti Károly: Nyitott ablak)

Janovics Jenő (Ungvár, Szovjetu. 1872–1945. Kolozsvár): színész, rendező, színiigazgató, filmrendező. Színészi pályáját a miskolci színháznál kezdte 1894-ben. Désen játszott, majd Krecsányi Ignác társulatánál Temesváron, Budán. Pozsonyban. 1896-ban a kvári Nemzeti Színházhoz szerződött, 1897-től Kvárt rendező is. 1902–05 k. a szegedi színház, 1905-től 1930-ig a kvári

Magyar Színház igazgatója. 1945-ben ismét átveszi a kvári színház vezetését, és egyik elindítója a felszabadulás utáni magyar színjátásnak. A XX. századi magyar színházművészet kimagasló egyénisége, a romániai magyar színházkultúra alapjainak megeremtője. Az első világháború előtti időszakban a konzervatív felfogású színházpolitikával szemben a kor haladó eszméirőlhoz kapcsolta a kvári színházhoz. A klasszikus drámairodalom nagy alkotásain kívül jelentős magyar és külföldi írók (Móricz, Krúdy, Bródy, Karinthy, Emőd Tamás, Molnár Ferenc, Bíró Lajos, Heltai, Ibsen, Björnson, Wilde, Strindberg, Maeterlinck) drámáit országos viszonylatban elsőként mutatta be. Ifjúsági, magyar drámatörténeti, klasszikus görög-latin- és Shakespeare-ciklust rendezett, és magas művészi színvonalra emelte a színház előadásait. 1919 után újjászervezte a színházat, elsőrendű feladatának tekintette a romániai magyar drámairodalom támogatását, és egymás után juttatta színpadhoz az erdélyi írók darabjait, valamint a román-magyar közeledés szellemében a magyar színjátás történetében először mutatta be Caragiale, Iorga, Eftimiu, Minulescu, Sorbul, Blaga színműveit. Jelentős színészek egész sorát indította el a művészi pályán. Első kezdeményezője volt a hazai filmgyártásnak, mint rendező, forgatókönyvíró, színész vett részt a kvári stúdió, a Corvin munkájában, ahonnan a korabeli európai filmgyártás színvonalán álló filmek kerültek ki. (Itt kezdtek dolgozni később világhírűvé lett rendezők: Kertész Mihály, Korda Sándor, Garas Márton). Mint színháztörténész, tanulmányíró, publicista is fontos munkát végzett, cikkei, színészportréi, a Farkas utcai színházról írt könyve a romániai magyar színháztörténet forrás értékű munkái. Főbb sz.: Hamlet (Shakespeare), Biberach (Katona; Bánk bán), Tartuffe (Molière), Dr. Tokeramo (Lengyel Menyhért: Tájfun), Föbbr.: Molière: Don Juan, Tartuffe: Shakespeare: At-

hény Timon, III. Richárd, Hamlet; Rostand: Cyrano de Bergerac; Katona: Bánk bán, Madách: Az ember tragédiája. Filmjei: Sárga csikó (1913); Bánk bán; A tolonc (1914); Liliomfi (1915); A dolovai nábob leánya; A peleskei nótárius (1916); A tanítónő; A vasgyáros; Hotel Imperial (1917); Andor (1918); A világrém (1920). Művei: Csíky Gergely élete és művei I.—II. Bp., 1900—1902; A magyar dráma irányai. Bp., 1907; A magyar dráma fejlődése. Bp., 1913; A Farkas utcai színház. Bp., 1941; A Bánk bán nyomában. Kvár., 1942; A Hunyadi téri színház (kézirat). Kvár, 1942.

Jenei Ottó (Temesvár, 1900—1960, Marosvásárhely): színész. Katonatiszti iskolát végzett (1925). Több vidéki színháznál játszott, majd a kvári Magyar Színház, 1948—1960 k. a mvhelyi Székely Színház tagja volt. Karakter szerepekben nyújtott emlékezetes alakításokat. Főbb sz.: Kovács (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Zvoncov (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Andrei (Davidoglu: Bányászok), Goricev (Gribojedov: Az ész bajjal jár). Friedrich (Burjakovszkij: Üzenet az étlőknek), Ljapkin—Tyapkin (Gogol: Revizor), jegyző (Kiss—Kováts: Vihar a havason), Ihász (Illyés: Fáklyaláng), Csubukov (Csehov: Leánykérés), Lépes György (Kós: Budai Nagy Antal), Melnyikov (Gorkij: Vassza Zseleznova), Seriff (Nash: Az esőhozó ember), Hubert (Sebastian: Lapzártá előtt), Nagyapa (Gladkov: Szilveszter)

Jordáky Lajos (Kolozsvár, 1913—1974, Kolozsvár): szociológus, publicista, színház-történész. 1945—1949 k. a kvári Bolyai Tudományegyetem tanára, 1954-től néhány évig a KvÁMSZ dramaturgia. Rendszeresen írt színikritikát, több színház-szociológiai és színház-történeti tanulmányt tett közzé. Sajtó alá rendezte Kótsi Patkó János munkáit (A Régi és Új Theátrum Históriaja és egyéb írások, Bukarest 1973.). Legfontosabb színház-történeti munkája: Janovics Jenő és Poór Lili. Bukarest, 1971.

Az erdélyi némafilmgyártás története (1903—1930). Bukarest, 1980.

Kádár Ferenc (Sáromberke, 1927): operaénekes, a temesvári Állami Opera tagja. 1948—49-ben a KvÁMO kórusában énekelt, 1949—1954 k. a leningrádi Zeneakadémián tanult. Főbb sz.: Janusz (Moniuszko: Halka), Valentin (Gounod: Faust), Igor herceg (Borogyin), Scarpia (Puccini: Tosca), Torreador (Bizet: Carmen), Főpap (Gyöngyhalászkok), Michelangelo (Alfred Mendelsohn), Amonasro (Verdi: Aida), Iuga (Gh. Dumitrescu: Lázadás), Boris Godunov (Muszorgszkij) Rendszeresen fellép hangversenyeken és dalesteken.

Kakassy Ágnes (Kolozsvár, 1941): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1962). 1962—1973 k. a TvÁMSZ, jelenleg az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Királynő (Scribe: Egy pohár víz), Fräulein (Kirijescu: Szarkafészek), Bárónő (Hasek—Burian: Svejek), Madam Vintilă (Sebastian: Vakációsdi), Terézia (Méhes György: 33 névtelen levél), Mimi (Méhes: Mi, férfiak), Doina Boboc (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Pearcené (Shaw: Pygmalion), Kovácsné (Bajor Andor: Szürke délután), Emma (Székely János: Irgalmas hazugság), Mina néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Marja Antonova (Gogol: Revizor), Eugenia (Mrozek: Tangó).

Kakuts Ágnes (Nyárádremete, 1939): színésznő. Az Állami Székely Népi Együttesben lépett színpadra (1958), majd beiratkozott az SZISZI-be, ahol 1962-ben végzett. 1962—1968 k. a mvhelyi Állami Színház, 1968-tól az NvÁSZ, jelenleg a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Gena (Murescu: Titanic keringő), Cilike (Sütő András: Pompás Gedeon), Vasziliszta (Gorkij: Éjjel menedékhely), Lenke (Méhes György: Heten, mint a gonoszok), Helga (Zorin: Varsói melódia), Dudgeonné (Shaw: Az ördög cimborája). Mirigy (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Esther (Miller: Az

alku), Hortensia (Everac: Az ötödik hattyú), Anna (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Kisvicsákné (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül). Színész-királynő (Paul Foster: I. Erzsébet). Több irodalmi esten (Énekelj, Aranymadár-sorozat) lépett fel. önálló előadóstje: Csak tisztá forrásból (népballadák).

Kallós József (Kolozsvár, 1907): operaénekes. 1936-tól a kvári Thália Magyar Színházban lépett fel, főleg operettszerepekben. Később elvégezte a kvári konzervatórium ének szakát. 1948-tól nyugdíjazásáig a KvÁMO tagja, 1950—51-ben igazgatója is volt. Főként tenor szerepeket énekelt A mosoly országá, Három a kislány, A cigánybáró, A denevér, Szabad szél c. operettben, a Parasztszerepek, A sevillai borbély, Traviata, Szöktetés a szerájból. Az eladott menyasszony, Carmen, Hunyadi László c. operában.

Kapáló Magda (Kassa, Csehszlovákia, 1919): színésznő. Pályáját mint szólótáncosnó kezdte Kassán, 1939-ben, majd Miskolcon, Debrecenben, Szegeden, Pécsen lépett fel, 1942-től Jakabfy Elemér társulatában játszott Szatmáron. 1953-tól a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja volt. Főbb sz.: Jefimcsik (Gorbatov: Apák ifjúsága), Mina néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Elvira (Schönthan—Kellér: A szabin nők elrablása).

Kárp György (Marosvásárhely, 1945): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1972). Főbb sz.: Gaszton (Tomcsa Sándor: Műtét), Apollyon, Szakács (Dürrenmatt: A nagy Romulus), Truffaldino (Goldoni: Két úr szolgája), Balga (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Wolfgang (Tennessee Williams: Az iguana éjszakája). Erő testvér (Bulgakov: Képmutatók celszövése), Kroplkin (Gorkij: Nyaralók), Tibériu (Baranga: Szicíliai védelem), Pista (Móricz: Kismadár), Fedotyik (Csehov: Három nővér), Butcher, Bíró (Brecht: Állítsátok meg Arturo Uit!), Böszörményi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Morrison (Shaw: Barbara

örnagy). Cornwall fejedelme (Shakespeare: Lear király), Ballested (Ibsen: A tenger asszonya), Viktor (Szigyártó Sándor: Akácfa út 92.) Több irodalmi esten lépett fel.

Katona Éva (Kolozsvár, 1942): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1964). Főbb sz.: Otilie (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Zsuzsika (Méhes György: 33 névtelen levél), Kasszandra (Euripidész—Sartre: Trójai nők), Margaret (Shaw: Fanny első színdarabja), Diotima (Deák Tamás: Demetrius), Katharina (Sartre: Az ördög és a jóisten), Madár (Fodor Sándor: Csipike), Mary (Wilder: A mi kis városunk), Póli (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad). Játszott a Szindbád c. filmben (MNK).

Katona Károly (Kolozsvár, 1944): színész. Az SZISZI-ben végzett (1973). 1975-ig az SszÁMSZ, jelenleg a KvÁMSZ tagja. Főb sz.: II. koldus (Páskándi Géza: Tornyot választok). Elnök (Rebreanu: A juhmartá ember), Koltay (Ábrahám Pál: Viktória). Játszott Kocsis István: Megszámláltatott fák és Molter Károly: Bota végrendelete c. színművének tévé-változatában.

Kazinczy Gábor (Temesvár, 1942): grafikus, díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1965). 1967–1970 k., majd 1979-től a temesvári Állami Német Színház, 1970–1971-ben, valamint 1976–79 k. a TvÁMSZ díszlettervezője. Főbb díszlettervei: Gogol: Egy örült naplója; Grillparzer: Sappho; Hasek—Burian: Svejik; Szabó Lajos: Mentés; Shaw: Pygmalion; Schiller: Wilhelm Tell; Shakespeare: II. Richárd; Büchner: Leonce und Lena.

Kelemen Ferenc (Marosvásárhely, 1944); koreográfus. A mvhelyi Állami Székely Népi Együttes táncosa volt (1957–1968), egy ideig a művészeti népiskola koreográfus tanára, 1973-tól az SZISZI-ben óraadó tanár. Számos színelőadás koreográfiáját dolgoztait: Méhes György: Noé bárkája; Drzič: A hazugok királya; Mirea: Jó estét, Wil-

de úr; Madách: Az ember tragédiája; D. R. Popescu: Két óra béke; Brecht: Egy fő, az egy fő; Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem három éjszakája; Móricz—Hajdu: A nap árnyéka.

Kelemen Tamás Anna (Marosvásárhely, 1945): iparművész, az MvNSZ díszlet- és jelmeztervezője. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1970). Főbb munkái: Ștefănescu: A kis pokol (1974); Naghiu: Pillangók a bőrröndben; Csehov: Három nővér (1975); Ioachim: Nem vagyunk angyalok (1976); Sütő András: Vidám sirató...; Schiller: Don Carlos (1977); Tamási: Énekes madár; Kocsis István: Árva Bethlen Kata (1978); Everac: Az ötödik hatyú; Mazilu: Balgák holdfényben (1979); Sütő: A szüzai menyegző (1980).

Kemény Árpád (Kolozsvár, 1937): festőművész, díszlettervező. Kemény János fia. A kvári Ion Andreescu Intézetben végzett (1962). 1963-tól az SZISZI gyakorló színpadának, 1978-tól az SZÉSZ, 1980-tól az SszÁMSZ, 1981-től az MvNSZ díszlettervezője. Főbb díszlettervei: Shakespeare: Romeo és Júlia; Miller: A salemi boszorkányok (1964); Szabó Lajos: Családi fészek (1965); Miller: Édes fiam; Euripidész—Sartre: A trójai nők (1966); Goldoni: A műgyűjtő családja; Tennessee Williams: Ez a ház bontásra vár; Tamási: Énekes madár (1967), Tennessee Williams: Orpheusz alászáll; Szabó Lajos: Az otthon szigetén; Sebastian: A sziget (1969), Tomcsa Sándor: Műtét; Radu Stanca: Donna Juana (1970); Dürrenmatt: A nagy Romulus; Goldoni: Két úr szolgája; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Ibsen: Peer Gynt, Szemlér: Apellész különös kalandja (1972); Garcia Lorca: Várnász; Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett (1978); Krúdy: A vörös postakocsi (1979); Shakespeare: Lear király; Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket (1980, a legjobb díszlet- és jelmez díját nyerte a sepsiszentgyörgyi II. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon); Edward Bond: A tenger; Kato-

na: Bánk bán (1981).

Kemény János (Pittsburg, USA, 1903–1971. Marosvásárhely): író, színingazgató. K. Árpád apja. A két világháború közötti romániai magyar színjátszás mecénása, a kvári Thália Magyar Színház elnök-igazgatója (1931–1941), majd a Nemzeti Színház főigazgatója (1941–1944). A felszabadulás után a mvhelyi Székely színház egyik alapító tagja, 1945–1952 k. dramaturgja, 1955–1958 k. a mvhelyi SZISZI könyvtárosa. 1958–1966 k. a Művészet, majd az Új Élet színházi rovatát szerkesztette. Számos színházi tárgyú cikket közölt az Igaz Szó, az Új Élet hasábjain, színháztörténeti vonatkozású visszaemlékezést írt.

Kerekes Mária (Sepsiszentgyörgy, 1949): dramaturg. A Babeș-Bolyai Tudományegyetem magyar–német szakán végzett. 1975-től az SszÁMSZ irodalmi referense.

Kerestély László (Székelyudvarhely, 1919): színész, énekes. A bp.-i Színművészeti Akadémián tanult, majd az aradi Konzervatóriumban folytatta tanulmányait. 1945–1947-ben a KvÁMSZ, 1947–48-ban az aradi színház, 1955–1962 k. a KvÁMO, 1962-től a mvhelyi Maros Művészegyüttes tagja. Főbb sz.: Dobcsinszkij: (Gogol: Revizor), Barend (Heijermans: Remény), Tihamér (Kiss—Kováts: Vihar a havason), ifj. Schwartz (Szigligeti: Liliomfi); Gaston (Verdi: Traviata), Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Francia király (Kacsóh: János vitéz), Frosch (Strauss: A denevér), Ferenc császár (Kodály: Hány János). Több dal-estén lépett fel, koncertszólokat adott elő.

Keresztes Sándor (Kolozsvár, 1956): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: Völegény (Garcia Lorca: Várnász), Férfi (Ecatarina Oproiu: Nem vagyok az Eiffel-torony), Káin (Sütő András: Káin és Ábel), Murk (Brecht: Dobszó az éjszakában), Örnagy: (Örkény: Tóték), Ottó (Katona: Bánk bán).

Kilyén Ilka (Nagynyulas, 1954): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1977). Egy ideig a tordai színház, majd a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Julis (Tömörly Péter: Sip a tökre), Szonya (Csehov: Ványa bácsi), Böske (Barta Lajos: Szerelem), Valentyina (Vampilov: A múlt nyáron Csulimszkban), Asszony (Usztinov: Az ismeretlen katona és felesége), Yvette (Brecht: Kurázi mama). Egyéni előadóstje: Kései sirató József Attiláért. Játzott a Duelul c. filmben.

Kincses Elemér (Marosvásárhely, 1946): rendező, író. Az SZISZI-ben előbb színészi (1968), majd rendezői szakot (1972) végzett. 1968–1972 k. a KvÁMSZ tagja, 1975-től a mvhelyi színház rendezője, 1979-től művészeti igazgatója. Főbb r.: Eftimiu: Rokonunk, a csavargó (1975); Vasziljev: Csendesek a hajnalok; Brecht: Állítsátok meg Arturo Úit! (1976); Peter Hacks: Columbus (SZÉSZ); Lovinescu: Az utolsó futam; D. R. Popescu: Két óra béke; Schiller: Don Carlos (1977); Garcia Lorca: Várnász; Kocsis István: Árva Bethlen Kata (1978); Oldřich Danek: Negyven gazfickó (KvÁMSZ); Krúdy: A vörös postakocsi; Mazilu: Balgák holdfényben (1979); Shakespeare: Lear király (1980); Lovinescu: Élet és halál játéka a hamusivatagban (1980); Katona: Bánk bán (1981). Ég a nap Seneca felett c. darabját az SZÉSZ mutatta be.

Király József (Kolozsvár, 1912): színész. Izsó Miklós, majd Hetényi Elemér színiiskolájában tanult. 1939-ben Jódy Károly, 1941–42-ben Jakabfy Elemér szatmári társulatában játszott, 1944–46 k. a kvári, 1946–48 k. a szatmári, 1948-tól 1981-ig az SszÁMSZ tagja. Több mint száz szerepben lépett fel, a legváltozatosabb műfajokban. Főbb sz.: Barinkay (Strauss: A cigánybáró), Józsi (Lehár: Cigányszerelem), Bolingbroke (Scribe: Egy pohár víz), Ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Férj (Molnár Ferenc: Ördög), Csikós (Szigligeti), Volpone (Ben Jonson), Sganarelle (Molière: Férjek iskolája), Vidonka

(Mikszáth: Különös házasság), Kopyáss (Móricz: Rokonok), Chiriác (Muşatescu: Titanic keringő), Döbrögi (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Timót Pál (Csiky: Ingyenélők), Polgármester (Gogol: Revizor), Köpenicki kapitány (Zuckmayer), Máté (Tamási: Énekes madár), Puntila úr (Brecht), Samu bácsi (Tamási: Csalóka szivárvány), Bíró (Calderon: A zalameai bíró), Stogumber (Shaw: Szent Johanna) Sáska Mihály (Tamási: Tündökölő Jeromos), Doolittle (Shaw: Pygmalion), Lőrinc barát (Shakespeare: Romeo és Júlia), Gidró (Tamási: Hegyi patak), Czirmos bácsi (Tamási: Hullámzó völegény), Tóth Mihály (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Kalmár (Vörösmarty: Csongor és Tünde). Önálló előadóstje: Tamási: Tűzet ve-yenek.

Kirkósa Júlia (Szamosújvár, 1947): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1973). Főbb sz.: Liza (Lehár: A mosoly országa), Amelia (Verdi: Álarcsbál), Rolla (Szirmai: Málnás Miska), Nagyhercegnő (Jacobi: Szibill), Donna Elvira (Mozart: Don Juan), Zórika (Lehár: Cigányszerelem), Viktória (Ábrahám Pál), Santuzza (Mascagni: Parasztszület), Micaela (Bizet: Carmen), Grisi (Schubert—Berté: Három a kislány), Cătălina (Jarda: Jogunk az élethez).

Kisfalussy Bálint (Ip, 1939): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1962). Főbb sz.: Liliomfi (Szigligeti), Clitandre (Molière: Dandin György), Lucentio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Horgasujjú Jakab (Brecht: Koldusopera), Sorin (Everac: Véletlen találkozások), ifj. Nagy (Bródy: A tanítónő), Jóska (Sütő András: Tékozló szerelem), Beppo (Heltai: A néma levente), Leonyigyik (Arbuzov: Szegény jó Marat), Kadisa (Jókai: Az arany ember), Scipio (Camus: Caligula), Bernard (Camoletti: Leszálás Párizsban), Sándor (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Szucsinka (Mikszáth: Különös házasság), Viktor

(Katajev: A kör négyszögesítése), Bubnov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Péter (Méhes György: Mi, férfiak), Dan (Miller: Bünbeesés után), Cléante (Molière: Tartuffe), Vicius (Kincses Elemér: Ég a nap Seneca felett), Gérard (Székely János: Hugenották), Andrej (Csehov: Három nővér). Mint dalszerző és énekes több díjat nyert, gyakran fellépett a rádióban, tévében, szerzeményeiből saját előadásában hanglezfelvételek készültek. Kísérőzenét szerzett több darabhoz.

Kiss Domokos (Rugonfalva, 1946): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1972). Főbb sz.: Turiddu (Mascagni: Parasztszület), Isztrosz (Szarvady: Isztrosz király), Ottó (Erkel: Bánk bán), V. László (Hunyadi László), Faust (Goudnod).

Kiss Imre (Nagyvárad, 1927): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt, 1953-ban. 1953–56 k. a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Corbaccio (Ben Jonson: Volpone), Don Basilio (Beaumarchais: Figaró házassága), Sírásó (Shakespeare: Hamlet), Grumio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Kocsárd (Barta: Szerelem), Vincenzo (Goldoni: A chioggiai csetepaté), Buday (Mikszáth: Különös házasság), Kobak (Schönthan—Kellér: A szabin nők elrablása). Hitelező (Molnár Ferenc: A testőr), Caragia (Francise Munteanu: Az aranydukát), Ferences barát (Peter Hades: Columbus), Jámbor (Méhes György: Mi, férfiak).

Kiss László (Segesvár, 1919 — 1968, Marosvásárhely): színész, író. 1947-ben lépett színpadra a Bánk bánban, II. Endre szerepében (mvhelyi Székely Színház). Haláláig a mvhelyi színház tagja volt. Főbb sz.: Lennie (Steinbeck: Egerek és emberek), Csugari (Móricz: Uri muri), Szemere Bertalan (Illyés: Fáklyaláng), Öreg Kubis (Karvas: Éjféli mise), Pampon (Caragiale: Farsang), Simon (Wolf: Mamlock professzor), Szergyuk (Arbuzov: Irkutszki történet), Bryant (Weskar: Gyökerek), Mitrics

(Tolsztoj: A sötétség hatalma). Játszott a Pădurea spin-zuratiilor (1965), Castelani (1967) c. filmben. Vihar a havason c. színművét (1953 Kováts Dezsővel) több színpadon játszották. Fészekrakók c. színművét az SszÁMSZ mutatta be. Kötetei: önmagam ellen. Versek. Mvhely, 1939. Jó reggelt! Karcolatok. Mvhely, 1956.

Kiss Török Ildikó (Petrozsény, 1945): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1967). 1970-ig a TvÁMSZ, jelenleg az NvÁSZ tagja, magyar tagozatának művészeti igazgatója. Főbb sz.: Biri (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Lida (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Catherine (Miller: Pillantás a hídról), Zsóka (Méhes György: 33 névtelen levél), Sata (Németh László: Villámfénynél), Izabella (Shakespeare: Szeget szeggel), Márta (Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat), Ottilia (Hauptmann: Naplemente előtt), Viola (Méhes György: Duplakanyar), Tii (Deák Tamás: Forró sziget), Lenke (Nestroy—Heltai: Lumpáciusz Vagabundusz), Nellie (Tennessee Williams: Nyár és füst), Juliette (Dosztojevszkij: Két férfi az ágy alatt), Lovasné (Csurka István: Nagytakarítás). Önálló előadójai: Gozdsu Elek: Anna-levelek (1971); Hajnalkurjantás Várad piacán (Holnaposok versei, 1973); Eminescu-est (1977, Varga Vilmossal); Kocsis István: Árva Bethlen Kata (1978). 1973-ban az előadóművészek Országos Fesztiválján az Ateneu c. lap díját, 1978-ban az egyfelvonásos színművek nváradi fesztiválján a Familia c. lap oklevelét nyerte el. Debrecenben (1979), Szegeden és Nagykanizsán (1980) is fellépett önálló előadóesttel. Eminescu-műsoráról nagylemez készült.

Kocsis Antal (Szatmár, 1939): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1963). Főbb sz.: Orgon (Molière: Tartuffe), Biondello (Shakespeare: A makrancos hölgy), Ignác bácsi (Sütő András: Tékozló szerelem), Popescu (Caragiale: Az elveszett levél), Fűrész Robi (Brecht: Koldusopera), Tiribi (Heltai:

A néma levente), Hugó (Držić: A szép kurtizán aranyai), Kolja (Arouit: Ez a különös állat), Ionița (Baranga: Közvélemény), Pápa (Anouilh: Becket, vagy az Isten becsülete), Titus bácsi (Shaw: Az ördög cimborája), Simon bojár (Delavrancea: Fergeg), Bíró (Kocsis István: A nagy játékos), Krammers (Kocsis: Megszámláltott fák), Mirse (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül) Eugeniusz (Mrozek: Tangó).

Kontz Gábor (Kolozsvár, 1949): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumában végzett. (1975). Főbb sz.: Alfred (Verdi: Traviata), Ottavio (Mozart: Don Giovanni) (tévében is), Lenszikij (Csajkovszkij: Anyegin), Almaviva (Rossini: A sevillai borbély).

Koós Zsófia (Sztána, 1916): színésznő. 1936-tól a kvári Magyar Színház, majd a szatmári színház, 1948-tól a KvÁMSZ tagja. Egy ideig beszédtechnikát tanított az SZISZI-ben, Kvárt. Rendszeresen fellépett szavalóesteken, irodalmi színpadon. Főbb sz.: Csáki bíró lánya (Szentimrei Jenő), Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Komisszárnő (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Ruxandra (Demetrius: Három nemzedék), Marta (Sidonia Drăgușanu: Téves utakon), Claire Zachanassian (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Claudia (Lovinescu: Egy művész halála), Linda (Miller: Az utazó halála), Capuletne (Shakespeare: Romeo és Júlia), Thémisz (Eftimiu: Prométheusz), Bolkonszkaja hercegnő (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke).

Korcsmáros Jenő (Temesvár, 1932): színész. Az SZISZI-ben végzett (1957). Az SZÉSZ tagja volt, jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Voltore (Ben Jonson: Volpone), Don Basilio (Beaumarchais: A sevillai borbély), Moncrieff (Wilde: Bumbury), Lúkeházy (Molière: Dandin György), Tuza (Bródy: A tanítónő), Medvegyenko (Csehov: Sirály), Lord Runbiff (Goldoni: A fufangos özvegy), Gilbert Folliot (Anouilh: Becket), Jámborlelkű Szent

Flórián (Baranga), Orvos (Ionesco: A király halódik), Sartorius (Shaw: Szerelmi házasság), Robert (Camoletti: Leszállás Párizsban), Krogstad (Ibsen: Nóra), Komárk (Kocsis István: Megszámláltott fák).

Kostyán Ágnes (Kolozsvár, 1948): énekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári művészeti népiskolában tanult. Főbb sz.: Iluska (Kacsóh: János vitéz), Édi (Sdhubert—Berté: Három a kislány), Császárlány (Trăilescu: A csizmás kandúr), Bessy (Jacobi: Leányvásár), Stázi (Kálmán: A csárdáskirálynő), Lina (Strauss: A kék Duna), Leila (Huszka: Gül Baba), Jolán (Lehár: Cigányszerelem), Odette (Kálmán: A bajadér)

Kovács Ádám (Sepsiszentkirály, 1933): rendező, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben (1954) és a buk.-i I. L. Caragiale Intézetben (1957) tanult. Főbb r.: Beaumarchais: A sevillai borbély (1960); Goldoni: A chioggiai csetepaté: Sütő András: Tékozló szerelem (1962); Eduardo de Filippo; De Pretore Vincenzo (1964); Aurel Baranga: Barátom, a miniszter: Méhes György: 33 névtelen levél; Shaw: Az Ördög cimborája (1966); Kocsis István: A nagy játékos (1969); Shaw: Szerelmi házasság (1971); Illés Endre: Aki szeretni gyáva; Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül (1973); Virgil Stoescu: Rejtélyes telefonhívás (1975); Móricz: Légy jó mindhalálig (1976); Sigmond István: Gyertyafénynél (1977); Paul Everac: Vesekő (1978); (Móricz: Sári bíró (1979); Raffai Sarolta; Vasderes (1980).

Kovács Atila (Kolozsvár, 1942): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatórium énekszakát végezte (1966). Főbb sz.: Sarastro (Mozart: Varázsfuvola; a kvári Román Operában), Biberach (Erkel: Bánk bán), Cillei (Hunyadi László), Zakariás (Verdi: Nabucco), Ferrando (A trubadúr), II. Fülöp (Don Carlos), Herceg (Bartók: A kékszakállú herceg vára), Colline (Puccini: Bohémélet), Basilic (Rossini: A sevillai borbély), Atila (Verdi). Mephisto (Gounod:

Faust), Frank (Strauss: A denevér), Leporello (Mozart: Don Juan). 1969-ben Skopljében, 1970-ben Pármában lépett fel Kékszakkallú szerepében, 1978-ban Greizban (NDK) adott hangversenyt.

Kovács Éva (Kolozsvár 1947): színésznő az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1971): Főbb sz.: Frida (Pirandello; IV. Henrik), Gina (Stoescu: Az utolsó vagány halála), Andrea (Ilés Endre: Aki szeretni gyáva), Etelka (Schönthan—Kellér: A szabin nők elrablása), Zsuzsánna (Kruczkowski: A kormányzó halála), Mina néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Mariane (Molière: Tartuffe).

Kovács Ferenc (Marossárpatak, 1927): rendező. A Bolyai Tudományegyetemen végzett (1950). Egy ideig az Utunk szerkesztője, 1953-tól a nagybányai, 1956-tól a szatmári színház dramaturgja, majd rendezője. Főbb r.: Osborne: Nézz vissza haraggal; Anouilh: Becket; Camus: Caligula; Csehov: Sirály, Három nővér; Delavrancea: Fergeteg; Max Frisch: Don Juan, vagy a geometria szeretete; Pirandello: IV. Henrik; Everac: A láthatatlan staféta; Zorin: Varsói melódia; Németh László: A két Bolyai, Villámfénynél; Lovinescu: Megkésztet tavasz; Szakonyi Károly: Életem, Zsóka; Kányádi Sándor: Ünnepek háza; Miller: Bűnbeesés után; Euripidész: Elektra; Kocsis István: Magellan; Molière: Tartuffe; Gorkij: Éjjeli menedékhely; Mrożek: Tangó; Székely János: Hugonották; Vampilov: Múlt nyáron Csulimszkban; Katajev: A kör négyzetesítése; Stoescu: Az utolsó vagány halála; Molnár Ferenc: A testőr; Gelman: Prémium; Albee: Nem félünk a farkastól; Baranga: Egy asszony élete; Achard: A bolond lány; Majakovszkij: Gőzfürdő.

Kovács György (Kolozsvár, 1910—1977, Kolozsvár); színész, rendező. A romániai magyar színjátszás kimagasló egyénisége, kétszeres állami díjas, érdemes művész, a nép művésze, a KvÁMSZ örökös tagjai, a mvhelyi SZISZI tanára, tanulmányi igazgatója

volt. Színészi pályáját 1933-ban kezdte a kvári Magyar Színházban, 1934-ben már Lucifer szerepét alakította. Az ember tragédiájában. A felszabadulás előtt játszott bp.-i színházaknál is, majd Nváradon. A mvhelyi Székely Színház alapító tagja, 1965-től a KvÁMSZ-hoz szerződött. Több évtizedes színészi pályája során egyaránt játszott hősi, karakter- és vígjátéki szerepeket, klasszikus és modern darabok százaiban nyújtott kiváló alakításokat. Szép beszéde, természetes játéka, sokoldalú jellemábrázoló tehetsége a magyar színjátszás legjobbjai közé emeli. Mint színészpedagógus a hazai magyar színjátszás több nemzedékét nevelte fel. Főbb sz.: Metternich (Rostand: A Sasfiók), Cyrano de Bergerac (Rostand), Romeo, Hamlet (Shakespeare), Dauphin (Shaw: Szent Johanna), Móka (Tamási: Énekes madár), Agárdi (Heltai: A néma levente), Biberach (Katona: Bánk bán), Szatyin (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Tartuffe (Molière) Caçavencu (Caragiale: Az elveszett levél) Tyetyerev (Gorkij: Kispolgárok), Csackij (Gribojedov: Az ész bajjal jár), Trigorin (Csehov: Sirály), Zatónyi Bence (Csiky: Ingyenélők), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Kossuth (Illyés: Kállyaláng), Barabás (Kovács—Mirea: Az utolsó vonat), Starbuck (Nash: Az esőhozó ember), Bucsan (Sebastian: Lapzárta előtt), Ciolac (Baranga: Diadalív), Motoc (Teodoru: Oroszlánrész), Mamlock professzor (Wolf), Golovics (Sütő: Tékozló szerelem), Asztrov (Csehov: Ványa bácsi), Manole Crudu (Lovinescu: Egy művész halála), Pietro Gralla (Camil Petrescu: Velencei történet), Cipriani professzor (Örkény: Tóték), Pápai Páriz Ferenc (Szabó Lajos: Mentség). Filmsz.: Citadela sfărâmată (1957), Pădurea spînzuraților (1964), Runda a șasea, Serbărire galante (1965), Fantomele se grăbesc, Dacii (1966), Mihai Viteazul (1970), Serata (1972). Főbb r.: Molière: Tartuffe; Racine: Phaedra; Wolf: Mamlock professzor; Dorel Dorian: Az 58. másodperc; Móricz: Úri muri; Euripidész—Sartre: A trójai nők; Örkény István: Tóték, Macskajáték; Gyurkó László: Szerelmem, Elektra; Pirandello: IV. Henrik. Számos színházi vonatkozású cikket írt irodalmi folyóiratokban. Az utolsó vonat c. darabját (Eugen Mireával közösen) 1957-ben bemutatta a mvhelyi Székely Színház. 1976-ban A kor falára címmel verslemeze készült.

Kovács Ildikó (Sepsiszentgyörgy, 1927); rendező. Egy ideig Nváradon rendezett, 1955-től a kvári Bábszínház rendezője. Főbb r.: Pergolesi: Az úrhatnám szolgáló; Cervantes: Don Quijote; Mészöly Miklós: Emberke, ott!; Gozzi—Heltai: Szarvaskirály; Bajor Andor: Meghadsadt szívek; Shakespeare: Szentivánéji álom; Mihai Crișan: Négy évszak; José Géral: Plüm-Plüm; Móricz: Állatmesék; Tamási: Szegény ördög; Csokonai: Karanyóné, Alfred Jarry: Übü király; Görög Ilona (a mvhelyi Állami Dal- és Táncegyütessel). Létrehozta a kvári Mím 7 csoportot, számos pantomím-előadást rendezett, szcenáriumokat írt. Mint vendégrendező dolgozott a bp.-i Állami Bábszínháznál. Díjat nyert a zágrábi eszperantó bábifestiválon (1968, 1970), az I. és II. buk.-i Nemzetközi Bábifestiválon, a bp.-i bábszínmű-pályázaton, a zágrábi X. Nemzetközi Bábifestiválon (1977). A Móricz-Állatmesékből rendezett báb-előadásáról színes tévéfilm készült Szarajevóban. Számos báb-előadást és pantomímot rendezett a buk.-i televízió román és magyar nyelvű adása számára. Könyvet írt a bábszínházi rendezésről, bábszínmű-kötetet szerkesztett.

Kovács Ilona (Brassó, 1927): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Frasquita (Bizet: Carmen), Zulejka (Huszka: Gül Baba), Musette (Puccini: Bohémélet). Gyakran fellép hangversenyeken.

Kovács Kató (Gernyeszeg, 1918): színésznő. 1937—41 k. a kvári Thália Színház, majd a bp.-i Royal Revűszínház, a Pódium irodalmi színpad, az Új Magyar Színház, 1945—1950 k. a kvári színház, 1950-től 1970-ig az SszÁMSZ tag-

ja. Főbb sz.: Médi (Schubert—Berté: Három a kislány), Adél (Strauss: A delevér), Milka (Zeller: A madarász), Iluska, Francia királykisasszony (Kacsóh: János vitéz) Mária Lujza (Kodály: Hány János, Mariska (Szigligeti: Liliomfi), Elza (Csiky: Ingyenélők), Leila (Huszka: Gül Baba), Királynő (Scribe: Egy pohár víz), Lady Milford (Schiller: Ármány és szerelem), Szilvia (Kálmán: A csárdás királynő), Diana (Lope de Vega: A kertész kutyája), Letitia (Demetrius: Találkozás évek múltán), Böske (Móricz: Kis-madár). Rendezte: Ben Jonson: Volpone, Hugo: Ruy Blas, Shakespeare: Othello, Davidoglu: Ünnepi műszak, Ibsen: Kísértetek c. drámáját. Főszerepet játszott a Bob herceg c. filmben (Bp. 1941).

Kovács Levente (Marosvásárhely, 1940): rendező, az SZISZI előadótanára. Magyar nyelv- és irodalomszakot végzett a kvári Babeş—Bolyai Tudományegyetemen (1963). Főbb r.: (az SZISZI gyakorló-színpadán); Shakespeare: Falstaff (1973); Euripidész: Elektra; Anouilh: Médeia (1975); Brecht: Egy fő, az egy fő (1976), Kurázi mama (1977); Oproiu: Nem vagyok az Eiffel-torony; Sütő András: Káin és Ábel (1979), Brecht: Dobszó az éjszakában; Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem (1980); Iosif Naghiu: Pillangók a bőröndben; Mvhelyi Állami Színház (1975); Yiliruusi: Börtönkarrier (SZÉSZ): Paul Foster: I. Erzsébet (KvÁMSZ, 1980). Szígyártó Sándor: Akácfa út 92. (MvNSZ, 1931). Gyakran rendezett a mvhelyi Thalia Laboratóriumban és a Diákszínpadon, a Székelyudvarhelyi Népszínházban. Tévér.: Zenés karaván (1976); Kocsis: A jegykezelő futása (1977, D. G. Papával együtt); Huszár Sándor: A mosoly áll jól Imolának (1977); Mondod-e még? (Bethlen Gábor-emlékfilm, 1980, D. G. Popával). Több-ször nyert rendezői díjat a főiskolák országos színjátós fesztiválján, a Megéneklünk, Románia fesztiválon, 1980-ban a sepsiszentgyörgyi II. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon Sütő András: Káin és Ábel c. darabjának

rendezéséért a zsűri különdíját.

Kovács Dezső (Kövend, 1905): színész, színigazgató. Dr. Ferenczy Gyula székelyföldi társulatánál kezdte színészi pályáját. (1933). 1934—35-ben Fekete Mihály temesvári, 1935—1938 k. Szabadkai József szatmári társulatának, 1946—1956 k. a mvhelyi Székely Színház tagja, 1956-tól 1968-ig, nyugdíjazásáig az SszÁMSZ igazgatója. 35 éves színészi pályája során mintegy 140 főszerepet játszott, főként karakter szerepeket. Főbb sz.: Bagó (Kacsóh: János vitéz), Feri (Békeffy: Eső után köpenyeg), Pottenstein (Lehár: A mosoly ország), dr. Kulcsár (Fodor László: Érettségi), Callimaco (Machiavelli: Mandragora), Simon bán (Katona: Bánk bán), Craft (Priestley: Váratlan vendég). Medve dr. (Mikszáth: Különös házasság), Dosztyigajev (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Gedő (Kiss—Kovács: Vihar a havason), Lajos bácsi (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül). Iskola-mester (Gárdonyi Géza: A lámpás); Domanovszky (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Főispán (Gábor Andor: Dollárpapa), Velence hercege (Shakespeare: Othello), Banu (Voitin: Emberek akik hallgatnak), Andrei (Demetrius: Találkozás évek múltán). Színművei: Egyiptomi legenda (b. Mvhely, 1947), Vihar a havason (Kiss Lászlóval közösen; b. Mvhely, 1952), A tűzszerszám mesejáték; b. Szentgyörgy, 1972). Vihar a havason c. drámájáért 1954-ben állami díjjal tüntették ki.

Kovács Erzsébet (Arad, 1910): színésznő. Darvas Ernő színiiskoláját végezte. 1930—1946 k. Aradon, Szatmáron, Temesváron játszott, 1946—1956 k. a mvhelyi Székely Színház, 1956-tól 1967-ig az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Feleség (Molnár Ferenc: Marsall), Elza (Boros Elemér: Forgószél), Marianna (Zilahy Lajos: Tűzmadár). Hédi (Schubert—Berté: Három a kislány), Emma (Indig Ottó: Ember a híd alatt), Rozi (Andai Harangvirág), Marcsa (Szirmai: Málnás Miska), Mama (Demetrius:

Mai emberek), Mária (Kiss—Kovács: Vihar a havason), Juli (Gárdonyi: A bor), Zsuzsi (Barta Lajos), Leni (Heijermans: Remény), Pepi néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Kincsesné (Sütő András: Tékozló szerelem), Sürge (Shakespeare: A windsori vígnők), Anna Andrejevna (Gogol: Revizor), Muskátné (Molnár: Liliom) Anya (Busecan: A hallgatás éjszakája), Juli (Simon Magda: Száz-ház-as lakodalom).

Kozma Gyula (Kolozsvár, 1889—1976, Kolozsvár): színész. Pályáját a Farkas utcai színháznál kezdte Janovics Jenő igazgatása alatt. 1940—1944 k. a Kolozsvári Nemzeti Színház, 1945—1958 k. a KvÁMSZ tagja volt. Főleg karakter szerepeket alakított.

Kozma Lajos (Zetelaka, 1925): színész. Az SZISZIBen végzett Kvárt (1953). Előbb a nbányai (1953—1956), majd az NvÁSZ (1956—1959), 1959-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Rjabinyin (Gorbatov: Apák ifjúsága), Herman (Arbuzov: Tánya), Ionescu (Mirodan: A főnök előléptetése). Szabó Péter (Földes Mária: Hétköznapok), Nyehljudov (Tolsztoj: Feltámadás), Šerban (Demetrius: Három nemzedék), Behring (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Markov (Szimonov: Egy szerelem története), Alfieri (Miller: Pillantás a hídról), Anatol (Tudor Popescu: Szépségverseny).

Kozma Popescu Eliza (Dés, 1924): díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1954). Előbb a kvári Nemzeti Színház, 1954—1956 k. a nbányai színház, 1956-tól az NvÁSZ díszlettervezője volt. Főbb munkái: Osztrovszki: A hozomány nélküli lány; Hugo: Ruy Blas; Caragiale: Zúrzavaros éjszaka. Farsang; Csehov: Ványa bácsi; Lehár: A mosoly országa; Gogol: Revizor; Beaumarchais: Figaro házassága; Lovinescu: Egy művész halála; Sorbul: A vörös szenvedély; Lehár: Luxemburg grófja; O'Neill: Amerikai Elektra; Shakespeare: A windsori vígnők;

Miller: Az utazó halála; Molnár Ferenc: Liliom; Figueiredo: A róka meg a szőlő; Delavranca: Napnyugta; Shakespeare: Tévedések vígjátéka.

Kőfalvi István (Pusztakeresztúr, 1933): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1960) Főbb sz.: Döbrögi (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi) Döry báró (Mikszáth: Különös házasság), Madaras Antal (Sütő András: Tékozló szerelem), Csörgheő Gsuli (Móricz: Úri muri), Polgármester (Gogol: Revizor), Bájenu (Baranga: Miniszter a barátom). Bíró (Móricz: Sári bíró), Doolittle (Shaw: Pygmalion), Mercu (Baranga: Ádám és Éva), Lebegyev (Csehov: Ivanov), Petur (Katona: Bánk bán), Ferenc (Sütő: Anyám könnyű álmot ígér), Böffen Tóbiás (Shakespeare: Vízkereszt). Filmsz.: Pe aici nu se trece, Duios Anastasia trecea.

Köllő Béla (Gyergyószentmiklós, 1929); színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953). 1948–49-ben a mvhelyi Székely Színház, 1953–69 k. a szatmári színház, 1969–1972 k. az SszÁMSZ, 1972-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Udrea (Sebastian: Névtelen csillag), Hernando (Lope de Vega: Dacból terem a szerelem), Sganarelle (Molière: Don Juan), Mosca (Ben Jonson: Volpone), Borisz (Rozov: Szállnak a darvak), Kurrah (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Figaro (Beaumarchais: Figaro házassága), Worthing (Wilde: Bunbury), Borcea (Sebastian: Lapzártá előtt), De Pretore Vincenzo (De Filippo) Tigris Brown (Brecht: Koldusopera), Ligurio (Machiavelli: Mandragora), Trahanache (Caragiale: Az elveszett levél), Bohun (Shaw: Sosem lehet tudni), Dorn (Csehov: Sirály), Dundo Maroje (Drzič), Férfi (Csehov—Aroût: Ez a különös állat), Föszerkesztő (Baranga: Barátom, a miniszter), Zselyei Balogh Ábel (Móricz: Úri muri), Holly Sebestyén (Német László: Papucs-hős), Polonius (Shakespeare: Hamlet), Bolingbroke (Scribe—Mészoly: Sakk-matt). Gulliver Dani (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája). Ba-

logh (Barta Lajos: Zsuzsi), Jepihodov (Csehov: Cseresznyés kert), Manu (Titus Popovici: Hatalom és igazság). Mester (Bornemisza Péter: Elektra), Haller Péter (Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya), Fülöp (Dürrenmatt: János király). Számos kabaréműsort konferált, rendezett, több tévéfilmben szerepelt.

Kőmíves Mihály (Arad, 1942): színész, az SszÁMSZ tagja, Az SZISZI-ben végzett (1964). Főbb sz.: Osvald (Ibsen: Kísértetek), Leon (Eftimiu: Rokonunk, a csavargó), Prométheusz (Eftimiu), Zay (Veress Dániel: Négy tél), Ptolemaiosz (Szezlér Ferenc: Apellész különös kalandja), Olimpiu (Muşatescu: Az esti gyorsal érkezem). Chiril (Demetrius: Három nemzedék), Paris (Shakespeare: Romeo és Júlia), Ford (Levitt: Parancsra tettem), Vi-káros (Tamási: Hegyi patak), Hájháj (Benedek Elek: Többsincs királyfi), Kopereczky Mikszáth: A Noszty fiú esete..., Pampon (Caragiale: Farsang), Pristanda (Az elveszett levél)

Kőmíves Nagy Lajos (Budapest 1885—1977, Kolozsvár), rendező. A bp.-i színiakadémián tanult (1903—1907). 1907-től Kvárt dolgozott mint újságíró. 1940—1946 k. a kvári színház 1955—1960, k. a mvhelyi színház rendezője, 1946—1971 k. az SZISZI tanára volt. A ma színpadon levő színészek több nemzedéke került ki a keze alól. Főbb r.: Shakespeare: III. Richárd, Romeo és Júlia; A makrancos hölgy; Molière: Tartuffe, Nők iskolája; Háy Gyula: Isten, császár, paraszt; Katona: Bánk bán; Hauptmann: És Pippa táncol; Ibsen: Solness építőmester, Nóra; Szophoklész: Antigóné; Shaw: Warrenné mestersége; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Rostand: Cyrano de Bergerac; Lope de Vega: A kertész kuyája; Mikszáth: A Noszty fiú esete Tóth Mari-val.

Kőszegi Dusu (Máramarosziget, 1908—1952, Marosvásárhely): színésznő. Izsó Miklós színiiskolájában tanult (1927—1930). A kvári

Magyar Színházhoz szerződött (1929), majd Gáspár Jenő székelyföldi társulatában. Polgár Károly társulatában 1932—33 k. (Csehszlovákia), később Szatmáron, Komáromban, Székesfehérvárt, a bp.-i Operettszínházban, Erdélyi Mihály bp.-i társulatában játszott. A felszabadulás után Vigh Ernő szatmári társulatához, majd az aradi színházhoz szerződött. 1948—1952 k. a mvhelyi Székely Színház tagja. Pályája elején főként szubrett-szerepeket alakított operettekben (Lehár: A mosoly országa, Luxemburg grófja; Kálmán; A cirkuszercegnő, Tatárjárás, Marica grófnő; Jakobi: Leányvásár, Szibill). Főbb prózai sz.: Kurtizán (Ben Jonson: Volpone), Dorina (Molière: Tartuffe), Kszenyija (Gorkij: Jagor Bulicsov és a többiek.)

Kőszegi Margit (Máramarosziget, 1902): színésznő. 1924-ben lépett színpadra, egy ideig operaénekesnő, majd a 20-as—30-as évek közkedvelt operett-primadonnája és népszínmű-énekesnője. 1930—33 k. Vigh Ernő vidéki társulatánál játszik, 1933-tól a kvári Thália Színház, majd a Nemzeti Színház tagja. 1946-ban a mvhelyi Székely Színházhoz szerződött, azóta Mvhelyen játszik. Színpadi ábrázoló művészete ezekben az években mélyült el, kiemelkedő alakítások egész sorát nyújtotta a legváltozatosabb szerepekben. 1957-ben érdemes művész címmel tüntették ki. Főbb operasz.: Frasquita (Bizet: Carmen), Szuzuki (Puccini: Pillangókisasszony), Musette (Bohémélet), Gilda (Verdi: Rigoletto), Flóra (Traviata), Philine (Thomas: Mignon), Ellen (Delibes: Lakmé). Lola (Mascagni: Parasztbecsület), Ágnes (Smetana: Az eladott menyasszony), Nuri (D'Albert: Hegyek alján). Operettsz.: Adél, Rosalinda (Strauss: A denevér), Saffi (Strauss: A cigánybáró), Ilona, Zórika (Lehár: Cigányszerelem), Médi, Tschöllné (Schubert—Berté: Három a kislány), Diana (Offenbach: Szép Heléna). Főbb drámai sz.: Biróné (Móricz: Sári bíró), Mária Lujza (Rostand: Sasfűök), Régina (Tamási: Énekes madár), Margit (Né-

meth László: Villámfénynél), Eirene (Bánffy Miklós: A nagyúr), Lina (Kisfaludy: Csalódások), Juli (Háy Gyula: Tiszazúg), Anya (Wilder: A mi kis városunk), Vasziliza (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Apátnő (Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek), Akulina (Gorkij: Kispolgárok), Épave (Gorbatov: Apák ifjúsága), Zsivka (Nusics: A kegyelmes asszony), Adela (Lovinescu: Romba dőlt fellegetvár), Kamilla (Csiky Gergely: Ingenyelők), Vassza Zseleznova (Gorkij), öreg Nagyné (Bródy: A tanítónő), Sostrata (Machiavelli: Mandragóra), Aneta Duduleanu (Kiritescu: Darázsfészek), Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Édes (Móricz: Kismadár), Anfisza (Csehov: Három nővér), Törökné (Móricz: Légy jó mindhalálig), Nanny (Paul Zindel: A gammasugarak hatása a százszorszepekre), Mrs. Tooth (Albee: Mindent a kertbe), Szunyogné (Gárdonyi: A bor).

Kőszegi Mária (Máramaros-sziget, 1911–1980, Marosvásárhely): színésznő. Izsó Miklósnál tanult, 1926-ban lépett színpadra, Kvárt, Bukben, majd ismét erdélyi városokban játszott, 1940–44 k. Komáromban, Érsekújváron, Székesfehérvárt, Esztergomban, a bp.-i Operettszínházban. A felszabadulás után 1961-ig, nyugdíjazásáig a szatmári színház tagja. Operett- és drámai szerepeket egyaránt alakított. Főbb sz.: Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Ilona (Lehár: Cigányszerelem), Arzéna (Strauss: A cigánybáró), Ásvayné (Harsányi Zsolt: A bolond Ásvayné), Vassza Zseleznova (Gorkij), Zoe (Caragiale: Az elveszett levél).

Kötő József (Kolozsvár, 1939): dramaturg, a KvÁMSZ irodalmi titkára. A kvári Babeş—Bolyai Egyetem magyar szakán végzett (1961). Számos színházi és színház történeti tárgyú cikket, tanulmányt közölt a Korunk, Utunk, Művelődés, Igaz Szó, A Hét hasábjain. Kötete: Fejezetek a romániai magyar dráma történetéből. Kolozsvár, 1976.

Krasznai Paula (Kolozsvár, 1931): színésznő. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953).

1953–1955 k. a nbányai színház, 1955-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Desdemona (Shakespeare: Othello), Ernestine (Pagnol: Topaze tanár úr), Királynő (Scribe: Egy pohár víz), Zilia (Heltai: A néma levante), Királyné (Hugo: Ruy Blas), Beatrice (Goldani: Két úr szolgája), Éva (Madách: Az ember tragédiája), Andromakhé (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Sonia (Everac: Az albérlő), Varja (Csehov: Cseresznyés-kert), Ügyvédnő (Orodu: Interjú), Baradlayné (Jókai: A kőszívű ember fiai), Marta (Everac: Az ötödik hattyú). Egyéni előadástje: Reggeltől halálig (1979).

Krizsa Ágnes (Beszterce, 1937): Operaénekesnő. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1962). Egy ideig a kvári Román Opera, 1974-től a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Violetta (Verdi: Traviata), Elvira (Ernani), Erzsébet (Don Carlos), Abigail (Nabucco), Desdemona (Otello), Musette (Puccini: Bohémélet), Margit (Gounod: Faust), Grófné (Mozart: Figaro házassága), Donna Elvira (Don Juan), Szilágyi Erzsébet (Erkel: Hunyadi László), Rosina (Rossini: A sevillei borbély), Tatyána (Csajkovszkij: Anyegin), Rosalinda (Strauss: A denevér). Több vokálszimfonikus mű szólótája. Külföldi szereplései: Jugoszlávia (1969, 1975, 1976), Dublin (1970), Livorno (1974), Szovjetunió (1977). NSZK (1976), Szegedi Szabadtéri Játékok (1930).

Krizsán András (Butinfalva, 1912): színész. 1953-tól nyugdíjazásáig a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Bubnov (Gorkij: Éjjeli emnedékhely), Vidonka (Mikszáth: Különös házasság), Zemljanyika (Gogol: Revizor), Corvino (Ben Jonson: Volpone), Mircse (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Filiberto (Goldoni: Különös történet), Georges Dandin (Molière).

Krizsovánszky Szidónia (Kisiklód, 1944): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1965). 1965–1969 k. a szatmári színház, 1969-től az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Dolly (Shaw: Sosem lehet tudni), Carlotta (Heltai: A néma levante), Marionella (Goldoni: A fur-

fangos özvegy), Zsuzsi (Méhés György: 33 névtelen levél), Júlia (Lovinescu: Megkésztet tavasz), Heavenly (Tennessee Williams: Az ifjúság édes madara), Malborough hercegnő (Scribe—Mészöly: Sakk-matt), Amazon természetű Márta (Petőfi—Simon István: A helység kalapácsa), Mirigy (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Gertudis (Katona—Illyés: Bánk bán), Éva (Sütő András: Káin és Ábel), Zichy Mária (Veress Dániel: Wesselényi), Noszty Vilma (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Szomszédasszony (Illyés: Dupla vagy semmi), Böske (Méhés György: Drágalátos gyermekeim), Éva (Ayckbourn: Nálunk, nálatok, náluk), Károlyi Zsuzsanna (Sylvester—Nemes: A boszorkány), Dudgeoné (Shaw: Az ördög cimborája). Virág a végtelenben címmel előadástje volt mai hazai költők verseiből. Gyakran szerepel a tévében.

Kudelász Ildikó (Kolozsvár, 1926): színésznő. A kvári Nemzeti Színház mellett működő színművészeti iskolában tanult (1941–44). 1944-től a kvári Magyar Színház, majd a Dolgozók Színháza, 1948-tól az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Newy (Gow—d’Usseau: Mélyek a gyökerek), Marianna (Goldoni: Különös történet), Maria Pricop (Baranga: Kerge birka), Mari (Heijermans: Remény), Maruszja (Gorbatov: Apák ifjúsága), Ida (Gárdonyi: A lámpás), Gena (Muşatescu: Titanic keringő), Lujza (Schiller: Ármány és szerelem), Piroska (Simon Magda: Százhasas lakodalom), Zsuzsika (Sütő András: Tékozló szerelem), Laura (Tennessee Williams: Üvegfigurák), Catinca Goráscu (Demetrius: A Boga nővérek), Nonnie (Tennessee Williams: Az ifjúság édes madara), Sultana (Demetrius: Három nemzedék). Mint előadóművész több önálló műsorral lépett fel (A bizalom órája; a világirodalom aszszonjköltőinek verseiből, 1969; Áprily-est, 1969; Fától fáig; Kányádi Sándor versei, 1970; Szülőföldem, 1971; Magányos aktor, vallomások a színházról, 1973; Szikvizekkel, fenyvesekkel, 1975; Fecskeköszöntő, 1977; Álom a vár

alatt, 1980). 1973-ban fellépett Nyíregyházán és Tatán romániai magyar költők ver-seivel.

Kudulász Károly (Sátoralja-újhely, Magyaró., 1896—1973, Nagyvárad): díszlettervező. A Szépművészeti Iskolában tanult Kvárt (1926—27). 1922—24-ben a szatmári színház, 1924—27 és 1930—46 k. a kvári magyar színház, 1949—59 k. az NvÁSZ díszlettervezője volt. Főbb munkái: Kiss—Kováts: Vihar a havason; Dunajevszkáj: Szabad szél; Lehár: Cigányszerelem; Huszka: Gül Baba, Bob herceg; Demetrius: Három nemzedék; Simon Magda: Száz-házias lakodalom; Osztrovsz-kij: A hozomány nélküli lány; Tamási: Énekes madár, Tündöklő Jeromos; Gorkij: Éjjeli menedékhely; Molnár: Liliom; Heltai: A néma levente; Katona: Bánk bán; Kós: Budai Nagy Antal; Ibsen: Peer Gynt; Molière: A fősvény.

Kuti (Krausz) István (Temesvár, 1938): színész. Az SZISZI-ben végzett (1965). 1965—72 k. a TvÁMSZ, 1972—1980 k. az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Alfieri (Miller: Pillantás a hídról), Linzmann (Molnár: Liliom), Achille de Rosalba (Labiche: Az olasz szalmakalap), Őrmester (Calderón: A zalameai bíró), Bunda Tivadar (Kiss—Fejér: Fészekrakók), Kántor (Tamási: Tündöklő Jeromos), Vasile Vasile (Baranga: Jám-borlelkű Szent Flórián), Boby (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Ory főinkvizitor (Sütő András: Csillag a máglyán), Ciprián (Tamási: Hegyi patak), Biberach (Katona—Illyés: Bánk bán), Börtönigazgató (Vallejo: Az alapítvány), Gumics (Tamási: Hullámzó völegény), Róbert (Csáki László: Nagypapa látni akar benneteket). Szerepelt a Jelenidő c. filmben (MNK).

Laczó Gusztáv (Köröskisjenő, 1936): színész. Az SZISZI-ben végzett (1959). 1959—1968 k. az NvÁSZ, 1968—69-ben az SszÁMSZ, 1969-től a TvÁMSZ, jelenleg az Nv-ÁMSZ tagja. Főbb sz.: Stüsszi (Brecht: Kurázi mama), Slim (Steinbeck: Egerek és emberek), Masham (Scribe: Egy pohár víz). Ma-

rat (Arbuzov: Szegény jó Marat), Jóska (Móricz: Sári bíró), Színész (Baranga: Ádám és Éva), Peter (Faulk-ner—Camus: Rekviem egy apácáért), Dinu (Stoescu: Az utolsó vagány halála), Félix (Calderón: Két szék közt a pad alatt), Elemér (Méhes György: 33 névtelen levél), Philip (O'Casey: Bíbor por), Orvos (Székely János: Irgalmas hazugság). Több előadást szereplője és rendezője volt (Tavasztól tavaszig; Anyám, feleségem, gyermekem; Papyrus — Olosz Lajos és Horváth Imre versei; Fortissimo — Babits-est). Rendezte: Sorescu: Édes-anyánk c. színművét.

Lantos Béla (Vajdahunyad, 1905—1967, Marosvásárhely): színész. Bp.-en végezte a színművészeti akadémiát (1926), Nagy Adorján és Lehotay Árpád tanítványaként. 1926—1952 k. a kvári, 1952-től haláláig a mvhelyi színház tagja, 1954-től az SZISZI tanára volt. A romániai magyar színházi kiemelkedő egyénisége, aki a klasszikus és jelenkori drámairodalom egész sor nagy szerepét keltette életre. Főbb sz.: Sganarelle (Molière: A botcsinálta doktor), Solness építőmester (Ibsen), Hamlet, III. Richárd (Shakespeare), Romeo, Mercutio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Higgins professzor (Shaw: Pygmalion), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Kossuth (Illyés: Fáklyaláng), Lépes György (Kós: Budai Nagy Antal).

Láposi Dániel (Kolozsvár): 1933): operaénekes, a KvÁMO tagja. Művészeti népkolát végzett (1962). Főbb sz.: Alfre-do (Verdi: Traviata), Faust (Gounod), Don José (Bizet: Carmen), Rodolfo (Puccini: Bohémélet), Mantuai herceg (Verdi: Rigoletto), Ernesto (Donizetti: Don Pasquale), Cassio (Verdi: Otello). Vendégszerepelt Buk.-ben, Iași-ban, Temesvárt, Prágában és Budapesten. Szerepelt a Britten Szentivánéji álom c. dalművéből készült filmben (1967).

László Gerő (Gyulafehérvár, 1928): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1950). 1952—54 k. tanított a főiskolán is. Főbb sz.:

Kreón (Szophoklész: Antigóné), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Stanley (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Taláros úr (Kohout: Ilyen nagy szerelem), Ádám (Madách: Az ember tragédiája), Ștefăniță vajda (Delavrancea: Fergeteg), Mercutio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Quentin (Miller: Bűnbeesés után), Valentinianus (Illyés: A kegyenc), Goetz (Sartre: Az ördög és a jóisten), Luther (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja), IV. Henrik (Pirandello), János király (Dürrenmatt), Armado lovag (Shakespeare—Mészöly: Lóvátott lovakok), Pap (Danek: Negyven gazfickó meg egy ma született bárány), Lajos bácsi (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Iordache (Mazilu: Ezek a képmutató bolondok), Bánk bán (Katona József), Demetriosz (Sütő: A szüzai menyegző).

László Gyula (Végvár, 1910): színész. Pályáját mint műkedvelő kezdte a harmincas évek elején. 1953-tól nyugdíjazásáig a TvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Zátyoni Ben-ce (Csiky Gergely: Ingeny-élők), Arkagyij (Korney-csuk: Platon Krecset). Szellemfi (Szigligeti: Lilomfi), Trivulsio (Maeterlinck: Monna Vanna), Rica Venturiano (Caragiale: Zűrzarvos éjszaka), Swindon (Shaw: Az ördög cimborája), Voltore (Ben Jonson: Volpone), Kosztyiljov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Koltai (Gábor Andor: Dollárpapa), Nicia (Machiavelli: Mandragora), Lafeu (Shakespeare: Minden jó, ha a vége jó), Vézinet (Labiche: Az olasz szalmakalap).

László Ildikó (Marosvásárhely, 1954): díszlet- és jelmeztervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1979). Az SZISZI díszlet- és jelmeztervezője. Főbb jelmeztervei: Priestley: Veszélyes kanyar, Önkény: Tóték (1980).

László Károly (Brassó, 1935): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1958). Főbb sz.: Ránk doktor (Ibsen: Nóra), Valkai (Móricz: Légy jó mindhalálig), Ruy Blas (Hugo), Csavargó (Eftimiu: Rokonunk, a csavargó), Mercutio (Shakespeare: Romeo

és Júlia), Ladvenu (Shaw: Szent Johanna), Gál Sándor (Sombori Sándor: Gábor Áron), Zelenyin (Akszjonov: Kollégák), Főügyész (Levitt: Parancsra tettem), Duzzog (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Cosmescu (Everac: A számlát egyszer benyújtják), 4. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember). Farel (Sütő András: Csillag a máglyán), Sosias (Peter Hacks: Amphitryon), Jeromos (Tamási: Tündöklő Jeromos), Mihkál (Katona—Illyés: Bánk bán), Farfuridi (Caragiale: Az elveszett levél). Több mesejátékot, gyermekelőadást rendezett.

László Zoltán (Kolozsvár, 1953): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1976). Főbb sz.: Bálint (Hubay—Vas—Ránki: Egy szerelem három éjszakája), Ivan (Katajev: A kör négy-szögesítése), Tücsök (Collo-di—Dehel Gábor: Pinocchio). Pódium sz.: Eső helyett fény (Lászlóffy Aladár versei).

Lavotta Károly (Kolozsvár, 1926): színész. A kvári egyetemen és a Színművészeti Intézetben tanult. Egy ideig az SszÁMSZ, 1954–66 k. a mvhelyi színház, 1966–1981 k. az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Csongor, Fejedelem (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Starbuck (Nash: Az esőhozó ember), Szerebrjakov (Csehov: Ványa bácsi), Ruy Blas (Hugo), Procter (Miller: A salemi boszorkányok). Lennie (Steinbeck: Egerek és emberek), Tipătescu (Caragiale: Az elveszett levél), Orrin (O'Neill: Amerikai Elektra). Atahualpa (Shaffer: Királyivadászat), Igazgató (Méhés György: 33 névtelen levél), Zeno (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Zoltán (Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat), Bellarmini bíboros (Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka), Franz Walter (Miller: Az alku), Herceg (Tabéry: Álomhajó), Kapitány (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Helpach (Wolf: Mamlock professzor). Úgyvéd (Miller: Pillantás a hídról). Bálint pap (Kós: Budai Nagy Antal), Dr. Paál Ákos (Székely János: Irgalmas hazugság), XIV. Lajos (Bulgakov: Képmutatók csel-szövése).

Lázár Erzsébet (Nagyszeben, 1932): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1951). Az SszÁMSZ, az NvÁSZ, 1960–1974 k. a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Róza (Heijermans: Remény), Mirandolina (Goldoni: A fogadósné), Abigail (Scribe: Egy pohár víz), Csipike (Fodor Sándor).

Lázár János (Szemlak, 1912): operaénekes. Előbb az aradi filharmónia (1948–1951), majd (1975-ig) a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Moruccio (D'Albert: Hegyek alján), Silvio (Leoncavallo: Bajazzók), Petur (Erkel: Bánk bán), Germont (Verdi: Traviata), Spinelloccio (Puccini: Gianni Schicchi), Napóleon (Kodály: Hány János), Falke (Strauss: A denevér), Zsupán (A cigánybáró), Mirkó Zéta (Lehár: Víg özvegy), Bazil (Luxemburg grófja), Miska (Kálmán: A csárdáskirálynő), Pemcesek (Kálmán: Marioia grófnő), Stilbonedes (Dendrino: Lysistraté), Doolittle (Shaw—Loewe: My Fair Lady), Mujkó (Huszita: Gül Baba).

Lohinszky Loránd (Kolozsvár, 1924): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1950). 1946–50 k. a KvÁMSZ, 1950-től a mvhelyi színház tagja, 1964-től az SZISZI tanára. Érdemes művész (1964). Főbb sz.: Ottó (Katona: Bánk bán), Burmin (Szimonov: Legény a talpán), Trepljov (Csehov: Sirály), Login (Gorbatov: Apák ifjúsága). Postamester (Gogol: Revizor), Káplán (Bródy: A tanítónő), Bálint pap (Kós: Budai Nagy Antal), Noël (Nash: Az esőhozó ember), Andronic (Sebastian: Lapzártá előtt), Matei (Lovinescu: Romba dőlt fellegrvár), Cerchez (Mirodan: Újságírók), Rekedt (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Filiberto (Goldoni: Különös történet), Ványa bácsi (Csehov), Frank (Shaw: Warrenné mestersége), Görgey (Illyés: Fáklyaláng), Möbius (Dürrenmatt: Fizikusok), Örnagy (Örkény: Tótek), Bolyai Farkas (Németh László: A két Bolyai), Molière (Bulgakov: Képmutatók csel-szövése), Windermere (Wilde: Lady Windermere legyezője), Darkó (Nagy István: Özönvíz előtt), Sorban Şaru-Sineşti (Petrescu: Szellemelek tánca), Jonathan Cof-

fin (Tennessee Williams: Az iguana éjszakája), Komoróczy (Barta Lajos: Szerelem), Szuszlov (Gorkij: Nyaralók), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Sandru (Naghiu: Pillangók a bőröndben), Kuligin (Csehov: Három nővér), G. B. Shaw (Jerome Kilty: Kedves hazug), Prédikás (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért), Kálmán Sütő: Csillag a máglyán), II. Fülöp (Schiller: Don Carlos), Alvinczy Eduárd, Rezeda Kázmér (Krúdy: A vörös postakocsi), Lear király (Shakespeare) Dr. Wangel (Ibsen: A tenger asszonya), Biberach (Katona: Bánk bán). Filmsz.: O mică înfîmplare (Félrejáró Salamon), Pinteai, Buzduganul cu trei peceți, Rug și flacăra, továbbá: Nincsen idő, Álmodó ifjúság, Holnap lesz fácan, Apám néhány boldog éve, Ítelet után (MNK).

Loy Sára (Nagyvárad, 1920): színésznő. A bp.-i Színiakadémián tanult (1941). A Pécsi Nemzeti Színház (1942–1943), a kecskeméti színház (1943–1944), a felszabadulás után a mvhelyi (1946), az aradi (1947–1948), a KvÁMSZ, majd a TvÁMSZ (1962–1970) tagja volt. Főbb sz.: Nyilas Misi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Ledér (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Sostrata (Machiavelli: Mandragora). Szerepelt még: Shaw: Az ördög cimborája, Asztalos István: A fekete macska, Shakespeare: III. Richárd, Davidoglu: Bányászok c. darabjában. Mint szavalóművész is fellépett.

Lőrincz Lajos (Korond, 1931): koreográfus. Zenei középiskolát végzett. 1956–1964 k. a mvhelyi Állami Székely Népi Együttesnél, 1964–70 k. a Maros megyei szaktanácsnál, 1970–71-ben a sszentgyörgyi Vadrózsák Együttesnél dolgozott. Főbb koreográfiái: Az aranyszőrű bárány (mesejáték Kriza gyűjteményéből), Sárpatoki táncok, Korondi párostánc, Sóvidéki táncok, Maros menti román táncok, Bekecsalji forgató, A borvízkútnál, Felszabadulás. Kötetben megjelent: Vetélkedő (Sárpatoki legényes) és Táncscokor (Maros menti román táncok) c. táncfeldolgozása.

Lőrinczy Ilona (Nyárádszere-
da, 1931): színésznő. Táncos-
nő volt. 1948-tól a mvhelyi
Székely Színház, jelenleg az
MvNSZ tagja. Főbb sz.: Su-
ra (Gorkij: Jegor Bulicsov és
a többiek), Tatyána (Gorkij:
Kispolgárok), Dorina (Moli-
ère: Tartuffe), Kate (O'Neill:
Hosszú az út hazáig), Eunice
(Tennessee Williams: A vágy
villamosa), Jenny (Wesker:
Gyökerek), Gizi Gézáné (Ör-
kény: Tóték), Frosa (Baran-
ga: Jámborlelkű Szent Flóri-
rián), Sereczkyné (Csiky
Gergely: Buborékok), Tolda-
laghy grófnő (Németh László:
A két Bolyai), Fräulein (Ki-
riřescu: Darázsfészek), Egér-
ke (Örkény István: Macska-
játék), Kisvicákné (Móricz:
Nem élhetek muzsikaszó nél-
kül), Jeni (Baranga: Sziíliai
védelem), Katyi néni (Mó-
ricz: Kismadár), Bárónő (La-
biche: Az olasz szalmakalap),
Rummy (Shaw: Barbara ör-
nagy), Proticsné (Nusics: Dr.
Pepike), Boszorkány, Sirató-
asszony (Tamási: Énekes
madár), Szunyogné (Gárdo-
nyi: A bor).

Lukács Mária (Bukarest,
1934): balettművésznő. Ko-
reográfiai középiskolát vég-
zett. 1951-től a KvÁMO szó-
lótáncosnője. Főbb sz.: Má-
ria, Zaréma (Aszajjev: A
bahsiszeráji szökőkút), Thao
Hoa (Glier: A vörös pipacs),
Zobeida, Fetna (Rímszkij-
Karszakov: Seherezáde), Sá-
ri, Marika (Kenessey: A
keszkenő), Ileana (Mendel-
sohn: Călin), Floarea (Zeno
Vancea: Priikulics), Mária
(Csajkovszkij: A diótörő),
Chiva (Jora: Vásártéren),
Rozika (Farkas Ferenc: Fur-
fangos diákok), Lány (Bar-
tók: A csodálatos manda-
rin), Spanyol táncosnő (Ra-
vel: Bolero), Frasquita (De
Falla: A háromszögletű ka-
lap), Tündér (Bartók: A fá-
ból faragott királyfi), Meny-
asszony (Paul Constantines-
cu: Kárpáti lakodalom), Lány
(Junger Ervin: Találkozások),
Midinette (Gershwin: Egy a-
merikai Párizsban), Éj ki-
rálynője (Debussy: Noktür-
nök), Hercegnő (Muszorgsz-
kij: Egy kiállítás képei), Tűz-
madár (Stravinszky), Gyak-
ran vendégszerepelt az or-
szág operaszínpadain és kül-

földön (Szovjetu., Magyar.,
Olaszo.).

Magyari Gergely (Jedd, 1936):
színész, az MvNSZ tagja. Az
SZISZI-ben végzett (1960).
Főbb sz.: Kristóf (Shaw: Az
ördög cimborája), Bucsenko
(Trenyov: Gimnazisták), Ta-
más (Csiky Gergely: Bubo-
rékok), Postás (Örkény Ist-
ván: Tóték), Moirron (Bul-
gakov: Képmutatók cselszö-
vése), Étienne (Feydeau:
Osztrigás Mici), Anton (Ba-
ranga: Sziíliai védelem),
Csák Jani (Móricz: Kisma-
dár), Védő, O'Casey (Brecht:
Állítsátok meg Arturo Uit!),
Pedellus (Móricz: Légy jó
mindhalálig), Lerma gróf
(Schiller: Don Carlos), Or-
tansa apja (Mazilu: Balgák
holdfényben), Albán herceg
(Shakespeare: Lear király),
Göre Gábor (Gárdonyi: A
bon), Tiborc (Katona: Bánk
bán).

Major Olga (Kolozsvar, 1955):
színésznő, a KvÁMSZ tagja.
Az SZISZI-ben végzett (1979).
Főbb sz.: Katharine (Shake-
peare—Mészöly: Lóvátett lo-
vagok), Joli (Nóti Károly:
Nyitott ablak).

Makra Lajos (Temesvár,
1937): színész, a TvÁMSZ
tagja. Az SZISZI-ben vég-
zett (1959). Főbb sz.: Oleg
(Rozov: Boldogság, merre
vagy?), Ștefan (Dorian: Az
58. másodperc), Szenkár (Gá-
bor Andor: Dollárpapa), Bö-
szörményi (Móricz: Légy jó
mindhalálig), Mosca (Ben
Jonson: Volpone), Dobcsinsz-
kij (Gogol: Revizor), Hugó
(Molnár Ferenc: Liliom), Csi-
kasz (Molière: Duda Gyuri),
Ionița (Baranga: Közvéle-
mény), Határvári Árpád (Né-
meth László: Villámfénynél),
Nagypapa (Csíki: Nagypapa
látni akar benneteket), Rodri-
go (Calderón: Két szék közt a
pad alatt), Dr. Fabriczy
(Krleža: Glembay Ltd), Re-
bellis (Ustinov: Az isme-
retlen katona és felesége; a
legjobb epizódalakítás díját
nyerte 1980-ban a jelenkori
dráma brassói fesztiválján).

Maksay Éva (Moroeni, 1935):
balettművész, a kvári Ro-
mán Opera szólótáncosnője.
A kvári balettközépiskolában
végzett (1953), 1955-től az is-
kola tanára. Több táncjáték
(Esmeralda. Hamupipóke, A

villám útja, Visszatérés a
mélyből, Romeo és Júlia,
Coppélia, Hattyúk tava) fő-
szerepében, operák balettszá-
maiban, továbbá balettteste-
ken lépett fel. Koreográfiai
munkái: Ravel: Bolero;
Hencz József: Sikoly; Bizet
Carmen. Olaszo.-ban, Bulgá-
riában, Jugoszláviában ven-
dégszerepelt.

Maresch Béla. (Arad, 1923)
színész, a marosvásárhelyi
Székely Színház (1948—1950),
majd a KvÁMSZ tagja volt
(1950—1976).

Márkos András (Csíkszereda,
1950): díszlettervező. A kvári
Ion Andreescu Képzőművé-
szeti Intézetben végzett (1973).
Az SszÁMSZ díszlettervező-
je. Főbb munkái: Tamási Á-
ron: Tűzet vegyenek; Ma-
chiavelli: Mandragora (1978);
Deák Tamás: Hadgyakorlat;
Sütő András: Káin és Ábel
(1979).

Márton Árpád Ferenc (Ma-
gyarlápos, 1955): színész, az
SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-
ben végzett (1979). Főbb sz.:
Böbék Samu (Kodolányi:
Földindulás), Menato (Ruz-
zante: Csapodár madárka).
Világszép Miklós (Benedek
Elek: Többsincs királyfi).

Marton Melinda (Kolozsvar,
1956): operaénekesnő, a Kv-
ÁMO tagja. Főbb sz.: Gilda
(Verdi: Rigoletto), Oscar (Ál-
arcosbál), Gara Mária (Erkel:
Hunyadi László).

Márton János (Zetelaka,
1921): színész, rendező, a
KvÁMSZ tagja. Főbb sz.:
Balga (Vörösmarty: Csongor
és Tünde), Lúdas Matyi (Fa-
zekas—Móricz), Ipingescu
(Caragiale: Zúrzavaros éjsza-
ka), Tiborc (Katona: Bánk
bán). Timár (Tomcsa: Az u-
tolsó szalmaszál), Puntila úr
(Brecht), Svejik (Hašek—Bu-
rian), Lenin (Pogogyin: A
Kreml toronyórája), Csör-
gheó Csuli (Móricz: Úri mu-
ri), Mitrics (Tolsztoj: A sö-
téttség hatalma), Bodorgány
(Kiss Jenő: Három nap egy
esztendő), Madaras Antal
(Sütő András: Tékozló szere-
lem), Pompás Gedeon (Sütő),
Mann (Sütő: Egy lócsiszár
virágvasárnapja). Főbb r.:
Szophoklész: Antigoné; Voi-
tin: Emberek, akik hallgat-

nak; Hašek—Burian: Svejk, a derék katona; Karvas: Diplomata; Tamási: Énekes madár; Peter Weiss: Vizsgálat; Csokonai: Karyóné; Jókai: A kőszívű ember fiai; Ödön von Horváth: Férfiakat Szelistyének!. Játszott a Castelanii és a Doi bărbăți pentru o moarte c. filmben.

Mátray László (Nagyvárad, 1943): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1967). Főbb sz.: Pengő Kovács (Móricz: Sári bíró). Ion Ion (Baranga: Miniszter a barátom), Freddy (Shaw: Pygmalion), Don Leonello (Calderón: Két szék közt a pad alatt), Gavriila (Csehov: Ivanov), Algrin doktor (Eve-rac: A díjbeszedő), Szomszéd (Naghiu: Egyetlen estén), Komor úr (Páskándi Géza: Az ügy), Balázs (Kiss László: Kutya vásár), Solom mester (Katona: Bánk bán), Zoltán (Szabó Lajos: Hűség), Udvardy Pista (Barta Lajos: Szerelem), Iulian (Hristea: Egyetlen élet). Előadójestjei: Férfinapló (In memoriam Radnóti Miklós, Bokor Ildikóval, 1974). Petőfi—Ady-est (Thalia, 1977), Egyenes beszéd (In memoriam Szilágyi Domokos; 1979-ben országos I. díjat nyert a Megéneklünk, Románia fesztiválon), Daniel Keyes: Virágot Algernonnak (1981).

Mátyás Jenő (Nagyvárad, 1935): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1960). Főbb sz.: II. Fülöp (Verdi: Don Carlos), Kékszakállú (Bartók: A kékszakállú herceg vára), Koncsak kán (Borogyin: Igor herceg), Zakariás főpap (Verdi: Nabucco), Attila (Verdi: Mephisto (Gounod: Faust), Bagó (Kacsóh: János vitéz), Marci (Kodály: Hány János). Vendég szerepelt Jugoszláviában, Olaszó.-ban, Lengyeló.-ban. 1957-ben a főiskolák országos fesztiválján, 1962-ben Helsinkiben nyert elismerő oklevelet.

Méhes Kati (Hadad, 1950): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Madelaine (Coc-teau: Rettenetes szülők), Karyóné (Csokonai), Sofia (Iacoban: Találkozás a motelben), Veronika (Móricz:

Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Molett hölgy lánya (Karácsy Benő: A rút kis kacska), Nadia (Sebastian: A sziget), Éva (Tömörly Péter: Az idő árnyékában), Mira (A. De Herz: Jó reggelt, szerelem), Anna (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Delila (Sol-tész József: Hat szem egy kulcslyukon), Vanda (Kirifescu: Szarkafészek), Ági (Méhes György: Mi, férfiak), Olga (Csehov: Három nővér), Pupella (Scarpetta: Rongy és címer).

Meister Éva (Olthévíz, 1956): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1979). Főbb sz.: Bolette (Ibsen: A tenger asszonya), Mitzi (Murescu: A szélkakas), Vera (Szigyártó Sándor: Akácfa út 92.), Izidora (Katona: Bánk bán).

Meleg Vilmos (Kémer, 1956): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: A menyasszony apja (García Lorca: Vérmász), Gheorghe Ciorei (Baranga: Közvélemény), Bíró (Kodolányi: Földindulás), Ábel (Sütő András: Káin és Ábel), Kragler (Brecht: Dobszó az éjszakában). Postás (Örkény István: Tóték).

Mende Gaby (Szászrégen, 1929): színésznő, az MvNSZ tagja. Főbb sz.: Feleség (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Döry Mária (Mikszáth: Különös házasság), Mariane (Molière: Tartuffe), Mona (Sebastian: Névtelen csillag), Szofja Pavlovna (Gribojedov: Az ész bajjal jár), Muriel (Lavrenyov: Amerika hangja), Mása (Csehov: Sirály), Taityána (Csehov: Jubileum), Beatrix (Heltai Jenő: A néma levente), Ledér (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Natalja (Gorkij: Vassza Zseleznova), Színésznő (Sebastian: Lapzártá előtt), Martirio (García Lorca: Bernarda Alba háza), Didina (Caragiale: Farsang), Neli (Lovinescu: Láz), Jelena Andrejevna (Csehov: Ványa bácsi), Vilma (Szaibó Lajos: Családi fészek), Pierette (Thomas: Nyolc nő), Mrs. Erlyne (Wilde: Lady Windermere legyezője), Paula (Örkény István: Macskajáték), Fuchsné (Barta: Szerelem), Julija Filipovna (Gorkij: Nyaralók),

Ana (Paul Ioachim: Nem vagyunk angyalok). Klára (Szabó Lajos: Hűség), Olivarez hercegnő (Schiller: Don Carlos), Beatrice (Paul Zindler: A gammasugarak hatása a százszorszépekre).

Mester András (Rugonfalva, 1922): színész. Bp.-en, Rózsahegyi Kálmán színészképző iskolájában (1934), majd a Színművészeti Akadémián tanult. 1942–1944 k. a bp.-i Vígszínházban és az Operett-színházban játszott, 1946–1949 k. a mvhelyi Székely Színház, 1950–1960 k. az SszÁMSZ, 1969-től nyugdíjazásáig a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Figaro (Beaumarchais: Figaro házassága), Baracs (Gárdonyi: A bor), Buttler (Mikszáth: Különös házasság), Jago (Shakespeare: Othello), Ottó (Katona: Bánk bán), von Walter (Schiller: Ármány és szerelem), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Higgins, Pickering (Shaw: Pygmalion), Zátonyi Bence (Csiky: Ingyenélők), Liliom (Molnár Ferenc), Bakk Lukács (Tamási: Énekes madár), Flambó (Tomcsat Sándor: Műtét), Bakos Béla: (Németh László: Villámfény-nél), Motoc (Teodoru: Oraszlánrész). R.: Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül, Kisfaludy: Csalódások.

Mester József (Welland, Kanada, 1927): operaénekes, a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Petur, Bánk (Erkel: Bánk bán). Gara nádor (Hunyadi László), Salamon király (Goldmark: Sába királynője), Amonasro (Verdi: Aida), Nabucco (Verdi), Jago (Verdi: Otello), Silvano (Álarcosbál), Galic-kij (Borogyin: Igor herceg), Tomszkij (Csajkovszkij: Pikk Dáma), Kothner (Wagner: Mesterdalnokok), Alfio (Mascagni: Parasztbecsület), Scarpia (Puccini: Tosca), Bogdan (Norbert Petri: Doftana rózsái), Kovácsmester (Jünger Ervin: A helység kalapácsa), valamint számos operett szerep. Jugoszláviában és Lengyeló.-ban vendég szerepelt.

Miklós Tamara (Mislea, 1957): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: Éva (Sütő András: Káin és Ábel), Anna (Brecht: Dobszó az éjszakában), Co-

lomba. (Ben Jonson: Volpone), Mina (Blaga: Manole mester, Kvár, 1974; a műkedvelők országos versenyén I. díjat nyert).

Miske László (Torda, 1935): színész, az NvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1966). Főbb sz.: Liliom (Molnár Ferenc); Don Cézár de Bazan (Hugo: Ruy Blas), Noszty Feri (Mikszáth: A Noszty fiú esete...). Joe Keller (Miller: Édes fiaim), Brant (O'Neill: Amerikai Elektra), Balázs (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Balthazár (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Dudgeon Richárd (Shaw: Az ördög cimborája), Ádám (Madách: Az ember tragédiája), Ferenc (Sütő András: Anyám könnyü álmat ígér), Chitlaru (Baranga: Miniszter a barátom), Eddie Carbone (Miller: Pillantás a hídról), Budai Nagy Antal (Kós Károly), Stomil (Mrozek: Tangó), Szakhmáry Zoltán (Móricz: Úri muri), Paál Károly (Csurka István: Döglött aknák), Lovas (Csurka: Nagytakarítás). Szerepelt a Pe aici nu se trece (1973), Vlad Ţepeş (1976) c. filmekben.

M. Kovács Lenke (Kolozsvár, 1945): énekesnő, a KvÁMO tagja. Az SZISZI-ben végzett. Főbb sz.: Eliza (Shaw—Loewe: My Fair Lady), Stázi (Kálmán Imre: A csárdáskirálynő), Mabel (A cirkuszhercegnő), Liza (Marica grófnő), Marosa (Szirmai: Mágnás Miska), Bessy (Jacobi: Leányvásár), Jolán (Lehár: Cigányszerem), Mi (A mosoly országa), Sybill (Florin Comisel: London csillaga).

Mogyoróssy Győző (Nagyvárad, 1919–1971, Marosvásárhely): színész. 1944 őszén lépett fel először a nváradai Szigligeti Színházban. 1947–48-ban Jódy Károly vándortársulatának, 1944–47 és 1948–58 k. a nváradai színház, 1959–1964 k. a mvhelyi színház tagja. Főbb sz.: Doolittle (Shaw: Pygmalion), Harpagon (Molière: A fősvény). Ránk doktor (Ibsen: Nóra), Jakov (Gorkij: Utolsó), Petur (Katona: Bánk bán), von Walter (Schiller: Ármány és szerelem), Makarenko (Makarenko—Stehlik: Az új em-

ber kovácsa). Apa (Gorbatov: Apák ifjúsága).

Mogyoróssy István (Nagyvárad, 1938): színész. 1947-ben Nváradra szerződött, 1960–1961-ben a szatmári színház, 1961-től az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Nyilas Misi (Móricz: Légy jó mindhalálig), Kristóf (Shaw: Az ördög cimborája), Ványa (Makarenko—Stehlik: Az új ember kovácsa), Pompeius (Shakespeare: Szeget szeggel), Pokorny (Hašek — Burian: Svejek), Hivatalnok (Páskándi Géza: A bosszúálló kapus), Zülfikár (Huszka: Gül Baba), Ferdinánd főherceg (Kálmán: A csárdáskirálynő), Gabi (Méhes György: Mi, férfiak), Spiridon (Caragiale: Zúrzavaros éjszaka), Ügyész (Gábor Andor: Dollárpapa).

Moldvay Katalin (Szatmár, 1955): dizlettervező, az SZÉSZ tagja. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1980). Főbb dizlettervei: Osborne: Nézz vissza haraggal; Paul Georgescu: Négyszemközt a fallal.

Molnár Gizella (Gyimesközéplek, 1935); színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1957). Főbb sz.: Rozika (Móricz: Úri muri), Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Johanna (Shaw: Szent Johanna), Éber Viola (Németh László: Papucshős), Eszter (Tamási: Énekes madár), Ruth (Heller: Megbombáztuk New Havent), Báthory Boldizsárné (Veress Dániel: Véres farsang), Zöldruhás nő (Ibsen: Peer Gynt), Márta (Illyés: Dupla vagy semmi), Éj királynője (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Linka (Tamási: Hegyi patak), Marie (Büchner: Woyzeck), Ideiette (Sütő András: Csillag a máglyán), Gertrudis (Katona—Illyés: Bánk bán). Feleség (Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket; 1980-ban a sepsiszentgyörgyi II. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon a legjobb női alakítás megosztott díját nyerte).

Mózes Erzsébet (Sáromberke, 1935); színésznő, az MvNSZ tagja. Főbb sz.: Mása (Rozov: Szerencsés órában), Mira (Everac: Az albérlő), Barcsainé (Németh László: A két

Bolyai), Clementine (Feydeau: Osztrigás Mici), Pólka (Móricz: Nem élhetek muzsikászó nélkül), Kató (Raffai Sarolta: Diplomások), Fifi (Baranga: Szicíliai védelem). Böske (Móricz: Kismadár), Clara (Labiche: Az olasz szalmakalap), Szonya (Vassiljev: Csendesek a hajnalok), Betty Dulfeet (Brecht: Állítatók meg Arturo Uiti!), Lenke (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért), Marina (Mănescu: A szemtanú). Gondos Eszter (Tamási: Énekes madár), Baracsiné (Gárdonyi: A bor), Melinda (Katona: Bánk bán).

Muresan, Vasile (Batiz, 1921): karmester, a KvŰMO tagja. A kvári G. Diana Konzervatóriumban végzett (1954). Főbb vezénylései: Aszafjev: A bahcsiszeráji szökőkút; Farkas Ferenc: Furfangos diákok; Mendelsohn: Călin; Bartók: A fából faragott királyfi; Verdi: Álarcosbál, Rigolletto, A trubadúr, Attila; Puccini: Pillangókisasszony, Bohémélet, Tosca; Mascagni: Parasztbecsület; Leoncavallo: Bajazzók; Bizet: Carmen, valamint számos operett. A társulattal Jugoszláviában vendégszerepelt (1970); Verdi: Attila c. operáját vezénylésében közvetítette a budapesti tévé is.

Nádai István (Nagykároly, 1910): színész. 1954-től a nbányai, 1956-tól nyugdíjazásáig a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Don Guritan (Hugo: Ruy Blas), Szalay (Barta: Szerem), Báró (Heltai: A Tündérdaki lányok), Cristescu (Baranga: Kerge birka), Dollárpapa (Gábor Andor), Pickering (Shaw: Pygmalion), Peacock (Brecht: Koldusopera), Medve doktor (Mikszáth: Különös házasság). Szállodaigazgató (Karácsony Benő: A rút kis kacska), Apa (Miller: Bűnbeesés után). Számos vidám jelenetet, konferanzot „rt és adott elő műsoros esteken, a rádióban.

Nagy Dezső (Temesvár, 1941): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1965). Főbb sz.: Biberach (Katona: Bánk bán), Algernon (Wilde: Bunbury), Trofimov (Csehov: Cseresznyés kert), Petru (D. R. Popescu: Szomorú angyalok), Paul (Neil Simon: Me-

zítláb a parkban), Gyula (Gyárfás Miklós: Egérút), Burleigh (Schiller: Stuart Mária), Petre (Muşatescu: Titanic keringő), Günther (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnaja), Hítnyomozó (Sütő: Csillag a máglyán). Játszott Méhes György: A mester és a tanítványok, Huszár Sándor: Jött egy leány a telepre, Dehel Gábor: Az ártatlan c. tévé-játékában.

Nagy Endre (Kolozsvár, 1938): díszlettervező. Művészeti líceumot végzett, 1955-től a KvÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Marton Lili: Taligás király; Machiavelli: Mandragora; Károly Sándor: Égből pottyant vendég; Albee: Mindent a kertbe! Scribe: Egy pohár víz; Fodor Sándor: Csipike; Simon Magda: Százházas lakodalom; Gibson: Libikóka; Sütő András: Káin és Ábel; Nóti Károly: Nyitott ablak; Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad. Több díszletet tervezett Cs. Erdős Tiborral, Tóth Lászlóval közösen.

Nagy Ilona (Bukarest, 1932): színésznő. Mint bábos kezdte pályáját a mvhelyi bábszínháznál (1950), 1955-től az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Mona (Sebastian: Névtelen csillag), Lujza (Schiller: Ármány és szerelem), Natasa (Gorbatov: Apák ifjúsága), Marika (Molnár Ferenc: Liliom), Eliza (Shaw: Pygmalion), Sophie (Goethe: Kéz kezét mos), Királynő (Scribe—Mészöly: Sakk-matt), Titkár (Szinétár—Behár—Szenes: Susmus), Hanna (Kertész Ákos: Özvegyek), Eördög Ilona (Illés Endre: Törtétek), Dudgeonné (Shaw: Az ördög cimborája).

Nagy Imre (Nagyszalonta, 1926—1979, Marosvásárhely): színész, rendező. Az SZISZI-ben végzett (1955). 1955—1968 k. a mvhelyi színház tagja. Egy ideig lektor Kovács György katedráján, majd előadótanár a főiskolán. Főbb r.: Racine: Phaedra, Britannicus; Dorian: Az 58. másodperc; Rozov: Boldogság, merre vagy?; Molnár Ferenc: Liliom; Miller: Édes fiaim; Voitin: Justinianus kincse; Euripidész—Sartre: A trójai nők; O'Neill: Boldogtalan hold; Tomcsa

Sándor; Mütét; Gárdonyi: A lámpás; Heltai: A néma levente; Wilder: A mi kis városunk; Machiavelli: Mandragora.

Nagy István (Csíkszereda, 1907): karmester. Tanulmányait a mvhelyi Városi Konzervatóriumban (1926) és a bp.-i Zeneművészeti Főiskolán (1933) végezte. Egy ideig a kvári Konzervatórium igazgatója, a KvÁMO karigazgatója (1946—1948), majd a G. Dima Konzervatórium tanára. Jelentős szerepe volt a KvÁMO kórusának megteremtésében, színvonalának kialakításában. A romániai magyar kórusművészet kimagasló egyénisége, úttörő szerepe volt Bartók és Kodály műveinek megszólaltatásában.

Nagy Iza (Nagyvárad, 1930); színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1953). Főbb sz.: Mirigy (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Mina néni, Kisvicákné (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül), Kocsma Jenny (Brecht: Koldusopera), Sost-rata (Machiavelli: Mandragora), Brazoviczné (Jókai: Az arany ember), Pacsiriáné (Ion Băieşu: A lábtörő), Róza (Schönthan—Keller: A szabin nők elrablása), Pernelle asszony (Molière: Tartuffe), Kvasnya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Mimi (Méhes György: Mi, férfiak), Kórusvezető (Euripidész: Elektra), Aneta (Kirişescu: Szarkafészek), Fanni (karacsony Benő: A rút kis kacs), Concetta (Scarpetta: Rongy és címer).

Nagy Jolán (Marosvásárhely, 1928—1971 Marosvásárhely): színésznő. A Székely Színházban kezdte pályáját (1946). Előbb operettekben lépett fel, majd klasszikus és modern drámákban játszott epizód- és karakter szerepeket. Főbb sz.: Raka (Nusics: A kegyelmes asszony), Gianetta (Heltai: A néma levente), Bianca (Shakespeare: A makrancos hölgy), Kincses Zsuzsika (Sütő András: Fecskeszárnyú szemöldök), Duszja (Trenyov: Gimnazisták), Susan (Thomas: Nyolc nő), Vera (Szabó Lajos: Az otthon szigetén), Doina Boboc (Baranga: Jámborlelkű Szent

Flórián), Dorottya (Szeker-nyés László: Trón alatt a király).

Nagy József (Mezőmadaras, 1931): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1953). Színészi pályáját Szatmáron kezdte. 1954-től játszik Mvhelyen. Főbb sz.: Jóska (Szirmai: Mézeskalács), Laji (Sütő András: Fecskeszárnyú szemöldök), Gábor (Sarkadi Imre: Szeptember), Jakov (Csehov: Platonov szerelmei), Pietrosu (Mirodan: Újságírók), Fábián Jóska (Szabó Lajos: Hűség), Gyuri (Szigligeti: Liliomfi), Vajdaházi Pál (Kós: Budai Nagy Antal).

Nagy Katalin (Csíkszereda, 1937): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1962). Főbb sz.: Carmen (Bizet), Azucena (Verdi: A trubadúr), Ulrika (Alarcosbál), Flóra (Traviata), Maddalena (Rigoletto), Gert-rudis (Erkel: Bánk bán), Örsze (Kodály: Hány János), Olga (Csajkovszkij: Anyegin), Ileana (Jarda: Jogunk az élethez), Lola, Lucia (Mascagni: Paraszbecsület), Martha (Gounod: Faust), Cecilia (Kálmán: A csárdáskirálynő), Higginsné (Shaw—Loewe: My Fair Lady).

Nászta Katalin (Kolozsvár, 1950): színésznő, az SszÁMSZ tagja. AZ SZISZI-ben végzett (1973). Főbb sz.: Lepedő Dolly (Shakespeare: Falstaff), Eliza (Demetrius: Három nemzedék), Yvonne (Voitin: Emberek, akik győznek), Dolly (Shaw: Sosem lehet tudni), Anna (Kertész Ákos: Özvegyek), Miţa (Caragiale: Farsang), Benigna (Sylvester—Nemes: A boszorkány), Margret (Buchner: Woyzeck).

Nemes Levente (Medgyes, 1939): színész. Az SZISZI-ben végzett (1962). 1962—1973 k. a mvhelyi színház. 1973-tól az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Misszionárius (Dürrenmatt: Fizikusok), Kapusi Sámuel (Szabó Lajos: Mentés), Cremmeville (Illyés: A különc), Dósa Elek (Németh László: A két Bolyai), Anderkó Tamás (Kiss—Fejér: Fészekrakók), Kapitány (Calderon: A zalamcai bíró),

Starkey (Heller: Megbombáztuk New Havent), 8. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Tudós (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Kálvin (Sütő András: Csillag a máglyán), Amphitryon (Peter Hades), Petur (Katona: Bánk bán), Kossuth (Veress Dániel: Örvényben), Valentin (Manescu: Éjszaka az országúton), Kósa (Tamási: Hullámzó vőlegény), Zeno (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Geoffrey (Ayckbourn: Nálunk, nálatok, náluk...), Bethlen Gábor (Sylvester—Nemes: A boszorkány; Sylvester Lajossal közösen írt színpadi változat Móricz Zsigmond Erdély-trilógiájából). Előadójai: Testamentum (Arghezi), Dózsa (Székely János), Eszmélet (József Attila). Több előadást rendezett (Radnóti-, Ady-, Petőfi-est). 1974-ben az előadóművészet bákói fesztiválján dícséret oklevelet nyert. 1977-ben a gyulai várjaitékokon és Egerben adta elő Székely János Dózsa c. elbeszélő költeményét. Tévés sz.: Székely János: Dózsa (1970), Arany János: Toldi (1980). Szerepelt a Tridentul nu răspunde c. filmben (1980).

Nemes, Mihail (Botháza, 1922): díszlettervő. A kvára Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1952). Egy ideig a kvári Román Opera, majd a tordai Állami Színház, 1973-tól a KvÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Smetana: Az eladott menyasszony; Lehár. Vig özvegy; Puccini: Manon Lescaut; Bizet: Gyöngyhálszok; Bretan: Horia; Goldoni: Két úr szolgája; Caragiale: Az elveszett levél; Nash: Az esőhozó ember; Szuhovo—Kobilin: Tarelkin halála; Móricz: Úri muri; Károly Sándor: Égből potytyant vendég; Eftimiu: Az ember, aki látta a halált; Baranga: Ne bomolj, Kristóf, Közvélemény; Molnár: Olympia; Mușatescu: Titanic keringő; Szigligeti: Fenn az ernyő, nincsen kas.

Nemes Niman Sándor (Kolozsvár, 1928 — 1973, Kolozsvár): színész. Az SZISZI-ben végzett (1951). A mvhelyi Állami Székely Színház tagja volt. Főbb sz.: Simon bán (Katona: Bánk bán), Tuzen-

bach (Csehov: Három nővér).

Nyiredi Piroska (Kolozsvár, 1925): színésznő. Csóka József magánövédeke volt Kvárt (1945 — 47), majd 1948 — 49-ben a KvÁMSZ, 1948 — 53 k. a nváradi, 1953 — 56 k. a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Döry Mária (Mikszáth: Különös házasság), Pepita (Dunajevszkij: Szabad szél), Mariska (Szigligeti: Liliomfi), Mona (Sebastian: Névtelen csillag), Lujza (Barta: Szerelem), Pólka (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül), Olga (Heltai: A Tündérlaki lányok), Maria Baranga: Kerge birka), Tatyána (Gorkij: Kispolgárok), Zoe (Caragiale: Az elveszett levél), Kocsmá Jenny (Brecht: Koldusopera), Teréza (Jókai: Az arany ember), Anya (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Lindéné (Ibsen: Nóra), Anna (Kruczkowski: A kormányzó halála), Pernelle asszony (Molière: Tartuffe), Maria (D.R. Popescu: Andilandi), Árva Bethlen Kata (Kocsis István), Zoia (Kirijescu: Szarkafészek), Anna (Méhes György: Mi, férfiak).

O. Fülöp Irma (Szováta, 1933): textilművésznő. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett. 1958-tól a Maros Művészegyüttessel díszlet- és jelmeztervezője. Főbb munkái: Négy évszak; Lakodalmas; Kukoricafosztás; Bihari kőrök; Kolinda; Királyfalvi szőlőhegyen; Kalotaszegi, Széki, Mezőségi, Torockói lakodalom; Szívárvány havasán; Farsang.

Orbán Károly (Apáca, 1943): színész. Az SZISZI-ben végzett (1964). 1970-ig az NvÁSZ színész. Az SZISZI-ben végzett. Főbb sz.: Lőrinc barát (Shakespeare: Romeo és Júlia), Nyamvadt (Brecht: Puntilla úr és szolgája, Matti), Seth (O'Neill: Amerikai Elektra), Turóczi Mózes (Sombori Sándor: Gábor Áron), Ferenc József (Illyés: A külön). Kereszturi Pál (Páskándi Géza: Tornony választok), Rosenzweig (Ciprian: Gácsérfej), Pérrin (Sütő András: Csillag a máglyán), Biberach (Katona — Illyés: Bánk bán), Danielik (Veress Dániel: Örvényben), Ligurio

(Machiavelli: Mandragora), Benedikt (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Demetriosz (Sütő András: A szúzai menyegző). Orvos (Büchner: Woyzeck).

Orosz Lujza (Krasznahorvát, 1920): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1950). 1977-ig, nyugdíjazásáig a KvÁMSZ tagja. 1950—54 k. tanársegéd az SZISZI-ben, 1954—57 k. a beszédtechnika tanára a G. Dima Konzervatóriumban. A háború utáni színésznevelés kimagasló egyénisége, aki a legváltozatosabb, főleg tragikái és jellemzerepekben nyújtott kiváló alakításokat. Főbb sz.: Gertrudis (Katona: Bánk bán), Vaszilisa (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Sós Juliska (Sándor Kálmán: A harag napja), Emilia (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Kisvicákné, Pepi néni (Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül), Olga (Csehov: Három nővér), Zsuzsi (Barta Lajos), Baradlayné (Jókai: A kőszívű ember fiai), Ljubov Jarovaja (Trenyov), Antigóné (Szophoklész), Hekabé (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Tarnóczyné (Kemény—Csavossy: Özvegy és leánya). Számos előadóestben lépett fel, gyakran szerepel a kvári rádióban, a tévében. Több filmben játszott főszerepet: Vifonița, Urgia, O lacrimă de fată; valamint Horizont, Legato, 141 perc a Befejezettlen mondatból, Hajdúk, Szabadíts meg a gonosztól (MNK).

Ottrok Ferenc (Piski, 1911—1972, Kolozsvár): operaénekes. Autodidakta művész volt. Előbb operettekben lépett fel, 1949-től a KvÁMO tagja, érdemes művész. Főbb sz.: Don José (Bizet: Carmen), Ferenc császár (Kodály: Hány János), Canio (Leoncavallo: Bajazzók), Turiddu (Mascagni: Parasztbecsület), Alfréd (Strauss: A denevér), Richard (Verdi: Álarcosbál), Kalaf (Puccini: Turandot), Bánk bán, Hunyadi László (Erkel), Cavaradossi (Puccini: Tosca), Pinkerton (Pillangókisasszony), Bolygó hollandi (Wagner), Don Carlos (Verdi), Radames (Verdi: Aida), Schubert (Schubert—Berté: Három a kislány). Vendégszerepelt Moszkvában, Taskentben, Tbilisziben, Bakuban, Bp.-en,

Debrecenben, Csehszlovákiában.

Palucz Vilma (Nagyvárad, 1904—1969 Nagyvárad): színésznő. Hetényi Elemér színiiskolájában tanult (1922). 1948-ig főleg vándortársulatokban játszott, 1948-tól 1965-ig az NvÁSZ tagja volt. Főbb sz.: Lia (Lengyel Menyhért: Antónia), Gautier Margit (Dumas: A kaméliás hölgy), Eszterágné (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Lena (Kirițescu: Szarkafészek), Millerné (Schiller: Armány és szerelem), Weberné (Schubert—Berté: Három a kislány), Mrs. Twigg (Priestley: Botrányos kapcsolat), Kincsesé (Sütő András: Tékozló szerelem), Domnica (Lovinescu: Egy művész halála).

Panek Kati (Kolozsvár, 1957): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: Nő (Ecatarina Oproiu: Nem vagyok az Eiffeltorony), Éva (Sütő András: Káin és Ábel), Tótné (Örkény István: Tóték), Lili (Huszár Sándor: A mennybenmenetel elmarad), Éanna (Sütő András: A szüzai menyegző). Többször fellépett a rádióban, tévében (Magyarórdi toronyalja, A bojár bűne).

Pantea, Ionel (Temesvár, 1941): énekes, operarendező. A kvári G. Dima Konzervatóriumban (1964) és a bécsi Musikakademie-n (1968) végezte tanulmányait. A G. Dima Konzervatórium tanára volt, 1980-tól a KvÁMO rendezője. Főbb r. Mozart: Figaro házassága; Rossini: A sevillai borbély; Tudor Jarda: Jogunk az élethez; Cimarosa: Titkos házasság; Hány Béla: Farsang. Mint énekes fellépett Mozart Don Giovanni c. operájának Leporelló-szerepében (Bern, Brüsszel, 1971; Salzburg, Bázél, 1971), Mozart: Figaro házassága c. operájában (Klagenfurt, 1968; Bern, 1970, 1971; Lyon, 1972; Bázél, Rouen, 1974; Kolozsvár, 1979), Haydn: Teremtés c. oratóriumában (Bécs, 1969) Verdi Requiemjében (Luxemburg, 1980). Több díjat nyert nemzetközi énekversenyeken (Prága, Bukarest, Barcelona, Genf, München). Gyakran szerepel rádióban

és tévében (bel- és külföldön), több hangfelvételle készült.

Papp Éva (Nagybánya, 1958): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Leonardo felesége (García Lorca: Várnász), Marie (Brecht: Dobszó az éjszakában), Arabella (Sütő András: Káin és Ábel), Mandikó (D. R. Popescu: A kereti törpe), Juhász Katalin, Hűvös Michaela, Varga Irén (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Vera (Vampilov: Vadkacsavadászat).

Papp Judit Debrecen, Magyarország, 1940): díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1963). Az SZISZI gyakorló-színpadának munkatársa. Főbb díszlettervei: Kodolányi: Földindulás; Sütő András: Káin és Ábel (1979); Brecht: Dobszó az éjszakában; Örkény: Tóték (1980); Fejes Endre: Jó estét, nyár, jó estét, szerelem (1981).

Papp Magda (Kolozsvár, 1931): színésznő, énekesnő. A kvári Konzervatóriumban tanult. 1354—55-ben a KvÁMO szólistája, majd az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Zórika (Lehár: Cigányszerelem), Saffi (Strauss: A cigánybáró), Médi (Schubert—Berté: Három a kislány), Liza (Lehár: A mosoly országa). Rosalinda (Strauss: A denevér), Lucy (Jacobi: Leány vásár). Melitta (Hubay—Vas—Ránky: Egy szerelem három éjszakája). Gyakran fellép dalesteken, a rádióban, tévében, az aradi, nagyváradai és szatmári filharmónia hangversenyein.

Papp Vilma (Arad, 1953): operaénekesnő. A kvári G. Dima konzervatóriumban végzett (1980). Egy ideig az aradi, majd a kvári filharmónia énekkarának, 1980-tól a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Mimi (Puccini: Bohémélet), Micaela (Bizet: Carmen), Fiordiligi (Mozart: Così fan tutte).

Parászka Miklós (Fogaras, 1953): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett. Főbb sz.: Nicia (Machiavelli: Mandragora),

Lockcheese (Shaw: Szerelmi házasság), Leonardo (García Lorca: Várnász), Artur (Mrozek: Tangó). Elítélt (Paul Georgescu: Négyszemközt a fallal), Redfern (Osborne: Nézz vissza haraggal). R.: Hangok az arénából (Méliusz József versei; József Attila-est).

Pásztor János (Kolozsvár, 1929 — 1981, Kolozsvár): színész. A kvári rádió bemon-dója volt, majd az SZISZI-ben végzett. 1954-től a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Bálint gazda (Szigligeti: A csikós), Biff (Miller: Az utazó halála), Jerry (Gibson: Libikóka), Pista (Huszár Sándor: A házasságok a földön köttetnek), Kakuk Marci (Tersánszky Józsi Jenő), Marek (Zorin: Varsói melódia), Talthübiosz (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Olariu (Titus Popovici: Hatalom és igazság), Rezső (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája), Madár (D. R. Popescu: Kerti törpe), Üstödi Antal (Hunyady Sándor: Pusztai szél), Lysimachosz (Sütő András: A szüzai menyegző). Játszott a Sakk-matt, Tiltott terület, Három nap és három éjszaka c. filmben (MNK) és számos tévéfilmben.

Pataky Tibor (Temesvár, 1912): színész. Műkedvelőként kezdte pályáját. 1953-tól 1968-ig a TvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Kopjáss István (Móricz: Rokonok), Cristescu (Baranga: Kerge birka), Szilvai professzor (Szigligeti: Liliomfi), Dudkin (Katajev: Bolondos vasárnap), Dulzski (Zapolska: Dulzka asszony erkölce), Madaras (Sütő András: Tékozló szerelem), Duduleanu (Kirițescu: Szarkafészek), Pósalaky (Móricz: Légy jó mindhalálig). Nercea (Mușatescu; Titanic keringő), Hajdók (Móricz: Sári bíró).

Paulovics László (Szatmár, 1937): festőművész, díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1961). Egy ideig a nbányai színház, majd az SZÉSZ díszlet- és jelmeztervezője. Főbb munkái: Shakespeare: A makrancos hölgy; Miller: Pillantás a hídról; Shaw: Sosem lehet tudni; Osborne: Nézz

vissza haraggal; Csehov: Sirály; Anouilh: Beeket. Kocsis István: A nagy játékos, Megszámláltott fák. Árva Bethlen Kata; Madách: Az ember tragédiája; Raffai Sarlotta: Vasderes; Achard: A bolond lány; Csávosy: Év végi négykezes.

Perényi János (Szászrégen, 1912): színész. A kvári Thália Színház színészképző iskolájában tanult (1935–1937). 1945–1952 k. a KvÁMSZ, majd 1967-ig, nyugdíjazásáig a TvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Lennie (Steinbeck: Egerek és emberek), Biberach (Katona: Bánk bán), Nikolaus (Knittel: Via Mala) Banu professzor (Voitin: Emberek, akik hallgatnak), Öreg (Sherwood: A megkövesedett erdő). 1945–1950 k. számos irodalmi esten, ünnepi műsorban (segesvári Petőfi-ünnepségek) szerepelt mint előadóművész, önálló előadóestjei voltak. A kvári rádió magyar adásainak irodalmi műsoraiban két évtizeden át szerepelt mint előadóművész.

Peris-Chereji Teréz (Kolozsvár, 1932): színháztörténész. Az SZISZI-ben végzett (1955). Egy ideig a mvhelyi Állami Színház, majd a báb-színház tagja, 1960-tól az SZISZI előadótanára. A buk.-i egyetem román nyelv és irodalom szakán folytatta tanulmányait (1967–1973), színháztörténetből és színházelméletből doktorált. Disszertációja: A színház szerepe a román-magyar kulturális közeledésben (1860–1940). Számos színházi vonatkozású cikket, tanulmányt közölt hazai és külföldi folyóiratokban, napilapokban.

Péter János (Temesvár, 1907 — 1976, Temesvár): színész. Műkedvelőként kezdte pályáját, 1953-tól nyugdíjazásáig (1971) a TvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Mosolygó Menyhért (Csiky Gergely: Ingyenélők), Bereszt (Korneyecsuk: Platon Krecset), Mátyás király (Heltai: A néma levente), Öreg Nagy (Bródy: A tanítónő), Besszenenov (Gorkij: Kispolgárok), Anderson (Shaw: Az ördög cimborája), John of Gaunt (Shakespeare: II. Richárd).

Péterffy Gyula (Marosvásárhely, 1935 — 1980, Budapest): színész. Az SZISZI-ben végzett (1961), a KvÁMSZ tagja volt. Főbb sz.: Tybalt (Shakespeare: Romeo és Júlia), Thurzó főhadnagy (Bíró Lajos: Sárga lilium), Ligurio (Machiavelli: Mandragora), D'Estivet (Shaw: Szent Johanna), Prométheusz (Eftimiu), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), George (Ion Băieșu: Megbocsátás), Boreász (Páskándi Géza: A király köve), Polixenes (Shakespeare: Téli rege), Noszty Pál (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Bánffy gubernátor (Szabó Lajos: Mentség), Müller Ferenc (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja), Dudley (Schiller: Stuart Mária), Hitnyomozó (Sütő: Csillag a máglyán), Tit (Everac: Az ötödik hatyú), Színész (Gorkij: Éjjeli menedékhely).

Péterffy Lajos (Nagyszeben, 1937): színész. Az SZISZI-ben végzett (1961). Egy ideig az SszÁMSZ (1961–1963, 1968–1975), a brassói színház (1963–1968). 1975-től a TvÁMSZ tagja. Főbb sz. Dunois (Shaw: Szent Johanna), Jim O'Connor (Tennessee Williams: Üvegfigurák), Rákóczi (Veress Dániel: Négy tél), Chance Wayne (Tennessee Williams: Az ifjúság édes madara), Stevens (Faulkner—Camus: Rekviem egy apácáért), Gábor Áron (Sombori Sándor), Éber Lóránt (Németh László: Papucshős), Báthory Boldizsár (Veress Dániel: Véres farsang), Claudius (Shakespeare: Hamlet), Wes-selényi (Veress Dániel), Tábornok (Ustinov: Az ismeretlen katona és felesége), Róbert (Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket). Fedi Gáspár (Tóth Ede: A falu rossza).

Piroska Klára (Nagyvárad, 1950): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1975). Főbb sz.: Ledér (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Ágnes (Méhes György: Drágalátos gyermekeim).

Plugor Sándor (Kökös, 1940): festőművész, díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1958). 1971-től az SszÁMSZ díszlet- és jelmezter-

vezője. Főbb díszlettervei: Tamási: Csalóka szivárvány (1971); Szinetár—Behár—Szene: Susmus (1972); Dürtenmatt: Az öreg hölgy látogatása; Vörösmarty: Csongor és Tünde (1976); Peter Hacks: Amphitryon; Sütő András: Csillag a máglyán (1977); Katona—Illyés: Bánk bán (1978). Jelmeztervei: Tamási: Hullámzó vőlegény (1979); Sylvester—Nemes: A boszorkány (1980).

Poór Lili (Mariancs, 1886—1962, Kolozsvár); színésznő. A bp.-i Színművészeti Akadémián tanult. 1910-ben Janovics Jenő szerződtette a kvári színházhoz, melynek több mint öt évtizeden ét volt kiváló tragikája. A romániai magyar színjátszás egyik legjelentősebb művésze, aki egyaránt kiváló alakításokat nyújtott klasszikus és modern drámák női főszerepeiben. Férjével, Janovics Jenővel együtt a haladó színházi törekvések kezdeményezője a két világháború között, később a szocialista színjátszás egyik úttörője. Mint színészpédagógusnak, az SZISZI tanárának, fontos szerepe volt a fiatalabb színésznemzedék nevelésében. Érdemes művész, a nép művésze címmel tüntették ki. Több száz szerepe közül jó néhány színháztörténeti jelenségű, a magyar színjátszás nagy blakjainak sorába emeli. Főbb sz.: Lady Anna (Shakespeare: III. Richárd), Portia (Julius Caesar), Júlia (Romeo és Júlia), Királyné (Hamlet), Melinda, Gertrudis (Katona: Bánk bán), Stuart Mária (Schiller), Karenina Anna (Tolsztoj), Éva (Madách: Az ember tragédiája), Vassza Zseleznova (Gorkij), Anna (Davidoghi: Bányászok). A század elején egyik úttörője a hazai filmművészetnek. Fontosabb filmsz.: Mire megvénülünk; Vágy; A vén bakkancsos és fia, a huszár; Hazajáró lélek; Tisztítótűz; A világrém.

Puhala Ernő (Kolozsvár^ 1928): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1954). Főbb sz.: Beppo (Heltai: A néma levente), Viktor (Afinogenov: Kisunokám), Balaban (Teodora: Orozslánrészt), Dulszki (Zapolska: Dulszka asszony erköl-

cse), Iván (Gábor Andor: Dollárpapa), Chrisholm (Sherwood: A megkövesedett erdő), Agopian (Sebastian: Lapzártakor jelentik), Filozopter (Bródy: A medikus). Kertész (Kisfaludy: Csalódások), Varjú (Móricz: Sári bíró)

Puni Júlia (Szászrégen, 1927): operaénekesnő. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1953). Huszonöt évadon át több mint ezerkétszáz előadás harmincnolc szerepet énekelte a KvÁMO-ban. Főbb sz.: Micaela (Bizet: Carmen), Stella (Dunajevszkij: Szabad szél). Iluska (Kacsóh: János vitéz), Zórika (Lehár: Cigányszerelem), Éduska (Farkas Ferenc: Csinnom Palkó), Szilvia (Kálmán: A csárdáskirálynő), Annuska (Verdi: Falstaff), Lysistrate (Dendrino), Mme Fleury (Lehár: Luxemburg grófja). Több önálló hangversenyen lépett fel, preklasszikus és orosz klasszikus műveket énekelte.

Rácz Mari (Szentimre, 1954): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1979). Főbb sz.: Otilia, Niculina, Gina (Baranga: Közvélemény), Böbékné (Kodolányi: Földindulás), Cselédasszony (García Lorca: Várnász), Anneli (Yilliruusi: Börtönkarrier), Peppiniella (Scarpattat Rongy és címer), Man-ci (Móricz: Sári bíró).

Rappert Dódi (Nagyvárad, 1920) r színésznő. Pályáját a váradai Szigligeti Színházban kezdte, majd a pécsi Nemzeti Színház, a nváradai, az aradi, végül nyugdíjazásáig a TvÁMSZ tagja. Számos operettben lépett fel (Szibill, János vitéz, Három a kislány, Vig özvegy, Leányvásár). Főbb prózai sz.: Ilma (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Hippolyta (Shakespeare: Szentivánéji álom), Dacia (Muşatescu: Titanic keringő), Sava (Baranga: Légy ésszél, Cristofor), Pepi néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Márta (Jókai: A bolondok grófja).

Rappert Károly (Nagyvárad, 1926): színész. Pályáját a bp.-i Teréz körüti Színpadon kezdte, majd a nváradai, ara-

di, az SszÁMSZ, jelenleg a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Platon Krecset (Kornyej-csuk), Buttler gróf (Mikszáth: Különös házasság), Harry (Szimonov: Az orosz kérdés), Nyehljudov (Tolsztoj: Feltámadás), Bagó (Kacsóh: János vitéz), Diego (Calderon: Két szék közt a pad alatt), Darvas (Csiky: Ingenyelők), Cavafu (Baranga: Kerge birka), Liliomfi (Szigligeti), Agárdi, Beppo (Heltai: A néma levante), Szerebrjakov (Csehov: Ványa bácsi), Temetkezési vállalkozó (Barta: Szerelem), Feltaláló (Ustinov: Az ismeretlen katona és felesége).

R. Bertalan Magda (Kádár, 1931): színésznő, a TvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Lida (Kornyejcsuk: Platon Krecset), Ágnes (Molière: Nők iskolája). Anya (Robles: Monserat), Irina (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Kátya (Szimonov: Egy szerelem története), Tóth Flóra (Bródy: A tanítónő), Lenocska (Rozov: Boldogság, merre vagy?), Zsuzsi (Sütő András: Tékozló szerelem), Rozika (Móricz: Úri muri), Ani (Hristea: Kedves boldogtalanságom), Póltka (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Adela (Baranga: Jámborlelkű Szent Fórián), Gedeonné (Sütő: Pompás Gedeon), Klára (Szabó Lajos: Hűség), Bergné (Heltai: A Tündérlaki lányok), Szalayné (Barta: Szerelem)

Réthely Ödön (Pápa. Magyaró., 1881 — 1951, Kolozsvár): színész, operaénekes. Bp.-en végezte a színiakadémiaát, 1908-ban operettbomvivánként kezdte pályáját Eperjesen, vidéki színtársulatoknál játszott, 1915-től Janovics Jenő a kvári Nemzeti Színházhoz szerződött. A háború után a kvári Magyar Színház, majd a Thália, végül a Nemzeti Színház örökös tagja, 1945–1951 k. még fellépett a KvÁMSZ tagjaként. Kiváló jellemszínész. Főbb sz.: II. Endre, Petur, Tiborc (Katona: Bánk bán), Tybalt (Shakespeare: Romeo és Júlia), Horatio (Hamlet) és több más szerep Heijermans, Hauptmann, Gorkij, Tamási színműveiben. Gyakran fellépett operettekben és

népszínművekben is.

Réthy Árpád (Kolozsvár, 1939): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1964). Főbb sz.: Mr. Healey (Wesker: Gyökerek), Mercutio (Shakespeare: Romeo és Júlia), Hámor (Csiky: Buborékok), Seyton (Shakespeare: Macbeth), Orvos (Dürrenmatt: Fizikusok), Parker (Wilde: Lady Windermere legyezője), Lorenzo (Szabó Lajos: Mentség), Mitică (Cămil Petrescu: Szellemek tánca), Kalóz (Shaw: Brassbound kapitány megtérése), Guerissac (Feydeau: Osztrigás Mici), Mulberry (Brecht: Állítatók meg Arturo Uit!), Manole (Muşatescu: A szélkakas), Sándor (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót), Kisbíró (Gárdonyi: A bor), Felelős (Csávossy György: Év végi négykezes). Több előadóesten lépett fel, önálló műsora: Fától fáig (Kányádi Sándor versei, 1977).

R. László Éva (Arad, 1923): operaénekesnő, a KvÁMO tagja volt. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1956). Több mint harminc opera főszerepét énekelte. Főbb sz.: Örzse (Kodály: Hány János), Judit (Bartók: A kékszakállú herceg vára), Gertrudis (Erkel: Bánk bán), Maddalena (Verdi: Rigoletto), Ulrika (Álarcosbál), Azucena (A trubadúr), Eboli (Don Carlos), Amneris (Aida), Mrs. Quickly (Falstaff), Carmen (Bizet), Grófnő (Csajkovszkij: Pikk Dáma). Fellépett Kairóban, Lengyelországban, a Szovjetunióban, Jugoszláviában, Olaszországban, Bulgáriában, az NDK-ban.

Rónai Antal (Szeged, Magyaró., 1906): karmester. Konzervatóriumot végzett Kvárt (1926). 1924–1940 k. a kvári Román Opera, 1948–1970 k. a KvÁMO karmestere, egy ideig (1951–1957) igazgatója, a kvári Konzervatórium tanára (1940–1973). Érdemes művész (1953). Több mint ötven operát, zenedarabot, ezernél több előadást vezényelt. Mint vendégkarmester szerepelt Csehszlovákiában (1961), Bulgáriában (1962, 1967), Egyiptomban (1966), Jugoszláviában (1969). Főbb

vezénylései: Beethoven: Fidelio; Bizet: Carmen; Gounod: Faust; Delibes: Lakmé; Donizetti: Don Pasquale; Halévy: A zsidó nő; Mascagni: Parasztsücsület; Puccini: Bohémélet, Tosca, Pillangókisasszony; Verdi: Aida, Álarcosbál, A trubadúr, Rigoletto, Traviata, Falstaff, Otello; Borogyin: Igor herceg; Kodály: Hány János; Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok.

Rozek Anna (Kolozsvár, 1937): színésznő. A KvÁMSZ-ban lépett fel 1958-tól). Főbb sz.: Smeraldina (Goldoni: Két úr szolgálja), Letty (Miller: Az utazó halála), Kislány (Barta: Zsuzsi), Hófehérke (Marton Lili: Taligás király), Bella (Móricz: Légy jó mindhalálig), Piroska (Simon Magda: Százházas lakodalom).

Sarlai Imre (Budapest, 1904): színész. Vidéki társulatoknál kezdte pályáját, majd Pécsre, 1930-ban a bp.-i Új Színházhoz szerződött. Ezután ismét vidéki társulatoknál játszott. 1953–1961 k. a marosvásárhelyi színház, 1961-től a debreceni Csokonai Színház tagja volt. Főbb sz.: Doolittle (Shaw: Pygmalion), Öreg szolga (Euripidész: Iphigeneia Auliszban), Fridolin (Schönthan—Keller: A szabin nők elrablása). Csepepes (Dobozy Imre: Holnap folytatjuk), Reimsi érsek (Shaw: Szent Johanna), Csavargó (Thomas: Szegény Dániel), Gyerőfi (Kós: Budai Nagy Antal), id. Vámos Ödön (Szabó Lajos: Menekülés), Hrapov (Gorkij: Vassza Zseleznova), Tiberiu Vlad (Mirea—Kovács: Az utolsó vonat), Seriff (Nash: Az esőhözó ember), Ștefănescu (Sebastian: Lapzárta előtt), Gremio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Nagyapa (Gladkov: Szilveszter), Madaras Antal (Sütő András: Fecskeszárnyú szemöldök). Anarchista vezető (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Pompilian (Teodoru: Oroszlánrész), Hrijascsev (Trenyov: Gimnazisták).

Sass László (Arad, 1918): operaénekes. Magánúton tanult mint Adorján Ilona nővendéke. 1948-tól 1973-ig a KvÁMO tagja. Érdemes mű-

vész (1964). Mintegy ötven operában és operettben lépett fel. Főbb sz.: Don Pasquale (Donizetti), Falstaff (Nicolai: A windsori vígnők), Prológus, Tonio (Leoncavallo: Bajazzók), Gianni Schicchi (Puccini), Scarpia (Puccini: Tosca), Tiborc (Erkel: Bánk bán), Daland (Wagner: A bolygó hollandi), Hány János (Kodály), Falstaff (Verdi), Rocco (Beethoven: Fidelio), Beckmesser (Wagner: Mesterdalnokok), Lindorf, Coppelius, Daper tutto, Mirakel (Offenbach: Hoffmann meséi).

Saszet Géza (Érhatvan, 1929): költő, mfordító, dramaturg. A kvári Bolyai Tudományegyetem filozófia szakán végzett (1952). 1960-tól a KvÁMSZ irodalmi referense. Kötetei: Bizonyosság. Versek, 1972; A mesének legyen jó vége. Bábjáték, 1976. Több színművet fordított.

Sata Árpád (Székelyudvarhely, 1950): színész. Az SZISZI-ben végzett (1973). Előbb az SZÉSZ (1973–1975), jelenleg a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Kurrah (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Kótyagos polgár (Caragiale: Az elveszett levél), Michel (Cocteau: Rettenetes szülők), Herceg (Karácsony Benő: A rút kis kacska), Melétosz (Platón: Szókratész védőbeszéde), Toma Cristescu (Stoenescu: Rejtélyes telefonhívás), Baradlay Jenő (Jókai: A köszívű ember fiai), Pille (Shakespeare:—Mészöly: Lóvátott lovagok), Tanú (Déry Tibor: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról), Pinocchio (Colloidi—Dehel: Pinocchio), ifj. Besszosz (Sütő András: A szüzai menyegző).

Schaaser Richárd (Székelyudvarhely, 1931): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1954). Főbb sz.: Liliomfi (Szigligeti), Masham (Scribe: Egy pohár víz), Bence (Szigligeti: A csikós), Rodolpho (Miller: Pillantás a hídról), Lipót (Dürrenmatt: János király).

Schranz-Kunovits, Edith (Craiova, 1922): díszlet- és jelmeztervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1955). 1966–1969 k. a KvÁMO, majd

a Teatrul Național, jelenleg a KvÁMSZ díszlet- és jelmeztervezője. Több országos és nemzetközi díszlet- és jelmeztervezői kiállításon szerepelt. Főbb munkái: Schiller: Stuart Mária; Majakovszkij: Gőzfürdő; Shakespeare: Hamlet; Delavrancea: Fergeleg; Camus: Caligula; Paul Anghel: Nagyhét; Caragiale: Farsang; Gorkij: Éjjeli menedékhely; Max Frisch: Biedermann és a gyűjtogatók; Miller: Bűnbeesés után; Gvadányi—Gaál—Méhes: A peleskei nótárius; Molière: Nők iskolája; Wagner: A nürnbergi mester dalnok ok; Borogyin: Igor herceg; Verdi: Nabucco; Dürrenmatt: János király; Kemény—Csávossy: Özvegy és leánya; Oldrich Danek: Negyven gazfickó meg egy maszületett bárány; Tudor Popescu: Szépségverseny.

Sebők Klára (Vlahica, 1941): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1967). Főbb sz.: Heléna (Euripidész—Sartre: A trójai nők), Ly (Virgil Nistor: Éjféli vendég), Maggie (Miller: Bűnbeesés után), Lia (Băieșu: Megbocsátás), Stuart Mária (Kocsis István: A korona aranyból van), Bese Anna (Kós: Budai Nagy Antal), Zsuzsi (Barta Lajos), Lisbeth (Sütő András: Egy lócsizár virágvasárnapja), Arabella (Sütő András: Káin és Abel), Camelia (Mazilu: Ezek a képmutató bolondok). Veronika (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Roxané (Sütő: A szüzai menyegző). Zsófi (Csepreghy: A piros bugyelláris). Szerepelt a Cartierul veseliei (1965), Mihai Viteazul (1971), Atunci i-am condamnat pe toți la moarte, Conspirația (1972) című filmekben.

Selmeczi János (Nagyvárad, 1920): karmester. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1954). 1946–1949 k. a nváradai színház, majd a KvÁMO karmestere, 1954-től a G. Dima Konzervatórium tanára. Főbb vezénylései: Strauss: A denevér; Kenessey Jenő: A keszkenő; Verdi: Traviata; Farkas Ferenc: Csínom Palkó; Mascagni: Parasztsücsület; Flotow: Martha; Offenbach: Hoffmann meséi; Bizet: Carmen, Gyöngyhálszok.

Selyem Ildikó (Kézdivásárhely, 1945): színésznő. Koeográfiai középiskolába járt Kvárt (1966), majd az SZISZIBen végzett (1970), ahol jelenleg mozgásművészetet tanít. Főbb sz.: Antonovna (Gorkij: A nap fiai), Junie (Racine: Britannicus), Piri (Tomcsa Sándor: Műtét).

Senkálsczy Endre (Kolozvár, 1914): színész. Hetényi Elemér színiiskolájában tanult (1935–1937), egy ideig Szahadkay József, majd Jódy Károly színtársulatában játszott. 1939-től a kvári Thália Magyar Színház, majd 1945-től nyugdíjazásáig (1977) a KvÁMSZ tagja, 1964–1969 k. igazgatója. 1949–1954 k. az SZISZI tanára. Érdemes művész (1957). Mint vendégművész fellépett Szatmáron, Nváradon, Mvhelyt. Több száz szerepe közül a jelentősebbek: Warwick (Shaw: Szent Johanna), Ágoston (Zilahy Lajos: A hazajáró lélek), Tybalt (Shakespeare: Romeo és Júlia), Pátriárka (Herzeg Ferenc: Bizánc), Ádám (Madách: Az ember tragédiája), Fejedelem (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Kreón (Szophoklész: Antigoné), Dudgeon Richárd (Shaw: Az ördög cimborája), Klitander (Molière: Dandin György), Dózsa György (Sárközi György), Bánk bán (Katona József), Carnot (Romain Rolland: Szezelem és halál játéka), Praed (Shaw: Warrenné mestersége), Rendező (Wilder: A mi kis városunk), Ördög (Molnár Ferenc), Bepo (Heltai: A néma levante), Chrysalde (Molière: Nők iskolája), Titus (Racine: Bérénice), Petruccio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Károly (Heijermans: Remény), Smith (Szimonov: Az orosz kérdés), Főszerkesztő (Sebastian: Lapzártakor jelentik), Károly (Déry Tibor: Tükör), Cléante (Molière: Tartuffe), Budai Nagy Antal (Kós Károly), Zsigmond császár (Háy Gyula: Isten, császár, paraszt), Kovács (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), III. Richárd (Shakespeare), Pehlevanov (Ivanov: Páncélvonat), Kótyagos polgár (Caragiale: Az elveszett levél), Kocsis Mihály (Sütő-Hajdu: Mezítlás menyasz-

szony), Lőrinc barát (Shakespeare: Romeo és Júlia), Fucsik (Burjakovszkij: Üzenet az élőknek). Ható Ignác (Urban Ernő: Tűzkereszttség), Czák (Kiss—Kovács: Vihar a havason), Sós (Sándor Kálmán: A harag napja), Sartorius (Shaw: Szerelmi házasság), Baradlay Richárd (Jókai: A köszívű ember fiai), Vándor András (Balla Károly: Vádolom magam), Rendőrfelügyelő (Priestley: Váratlan vendég), Othello (Shakespeare), Bolkonszkij herceg (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Id. Kolozsi (Huszár Sándor: A házasságok a földön kötetnek), Inkvizitor (Shaw: Szent Johanna), Zabolán (Pogogyin: A Kreml toronyórája), Tanár (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Eddie Carbone (Miller: Pillantás a hídról), Demetrius (Deák Tamás), Az Úr, Péter apostol, Agg eretnek (Madách: Az ember tragédiája), Luca Arbore (Delavrancea: Fergeteg), Csáki vajda (Kós: Budai Nagy Antal), Maximus (Illyés: A kegyenc), Camillo (Shakespeare: Téli rege), Mikhál (Katona: Bánk bán), Orbók (Gyárfás Miklós: Egérút), Stoian (Titus Popovici: Hatalom és igazság), Tronkai báró (Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja), Krekuc (Asztalos István: A fekete macska), Farel (Sütő: Csillag a máglyán), Ephraim Cabot (O'Neill: Vágy a szilfák alatt), Kosztyiljov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Kallszthenész: Sütő: A szúzai menyegző). Főbb r.: Garcia Lorca: Bernarda Alba háza (1956); Móricz: Légy jó mindhalálig (1959); Aiszkhülosz: Perzsák, Leláncolt Prométheusz (1978); Szophofelész: Philoktetész; Oidiposz király: Oidiposz Kolónoszban (1978), Antigoné (1979); Euripidész: Iphigenia Auliszban, Hekabé (1980). Többször fellépett a rádióban (Hemingway: Az öreg halász és a tenger; Solohov: Embersors).

Sepródi Kiss Attila (Sepsiszentgyörgy, 1941): színész, rendező. Az SZISZIBen színészi (1963), a buk-i I. L. Caragiale Színművészeti Intézetben rendezői szakot végzett (1970). Az SszÁMSZ rendezője. Főbb sz.: Chupor Aladár (Csiky: Buborékok),

Kund Ottó, Homály (Tamási: Csalóka szívárvány). Főbb r.: Krleza: Agónia (1968); Görgey Gábor: Komámasszony, hol a stukker? (1969); Sepródi Anna: Varázsgyűrű (1970); Ibsen: Peer Gynt (1972); Calderón: A zalameai bíró; Kruczkovskij: A kormányzó halála (1973); Plautus: A hetvenkedő katona; J. Heller: Megbombáztuk New Havent (1974); Illyés Gyula: Dupla vagy semmi (1975); Ciprian; Gácsérfej; Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása (1976); Caragiale: Farsang; D. R. Popescu: A kereti törpe (1978); Vallejo: Az alapítvány; Deák Tamás: Hadgyakorlat; Ayckbourn: Nálunk, nálatok, náluk (1979); Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket (1980, a sepsiszentgyörgyi II. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon a rendezés nagydíját nyerte); Edward Bond: A tenger; Sütő András: A szúzai menyegző (1981).

Sigmond Lajos (Hidalmás, 1908–1979, Kolozvár): operatőres, karvezető, a KvÁMO alapító tagja. A bp-i Zeneművészeti Főiskolán végzett. Számos koncerten lépett fel, több zenekritikai cikke jelent meg. Szerepelt Muszorgszkij: A szorocsinci vásár, Nicolai: A windsori víg nők, Smetana: Az eladott menyasszony, Erkel: Hunyadi László c. operájában.

Simon András (Kolozvár, 1972); Calderón: A zalameai tagja. Az SZISZIBen végzett (1974). Főbb sz.: Agárdi (Heltai: A néma levante), Andrei (Titus Popovici: Paszacaglia), Malinka (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Karcsi (Méhes György: Drágalátos gyermekeim). Dessewffy (Veress Dániel: Örvényben), Petke (Tamási: Hullámozó völgyén), Habakuk (Benedek Elek: Többsincs királyfi), Kristóf (Shaw: Az ördög cimborája).

Simon Gábor (Marosvásárhely, 1951): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZIBen végzett (1974). Főbb sz.: Kozsehuba (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Wewerka (Peter Hacks: A sans-souci molnár), Popovici (Băiesu: Alibi), Iván (Katajev: A kör négyzetesítése).

Sinka Károly (Bukarest, 1934): színész. Az SZISZI-ben végzett (1956). Egy ideig a TvÁMSZ, 1957–1965 k. a mvhelyi színház tagja, 1965-től a TvÁMSZ igazgatója. 1957–1965 k. az SZISZI-ben tanított. Főbb sz.: Teodoro (Lope de Vega: A kertész kutyája), Agárdi (Heitai: A néma levente). Montserrat (Rables), Cassio (Shakespeare: Othello), Petre (Lovinescu: Romba dőlt fellegetvár), Christian (Rostand: Cyrano de Bergerac), Vajnonen (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Gerry (Gibson: Libikóka), Romeo (Shakespeare: Romeo és Júlia), Mick (Pinter: A gondnok), Ivanov (Csehov), Katz páter (Hašek—Burian: Svejk), Bánk bán (Katona), Asztrov (Csehov: Ványa bácsi), Higgins (Shaw: Pygmalion), II. Richárd (Shakespeare), Író (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Leone (Krléza: Glombay Ltd), Érssek (Ustinov: Az ismeretlen katona és felesége), Samanov (Vampálov: A múlt nyáron Csulimszkban). Főbb r.: Méhes György: 33 névtelen levél; Titus Popovici: Passacaglia; O'Casey: Bíbor por; Baranga: Ádám és Éva; Kiss László: Kutyavásár; Szabó Lajos: Hűség; Heitai: A néma levente; Mikszáth: A Noszty fiú esete...; Nash: Az esőhöz ember; Hristea: Egyetlen élet. Többször vendégszerepelt a KvÁMSZ-ban, a temesvári Nemzeti Színházban, a gyulai várjátékokon (Kőműves Kelemenné, 1978 és Homokzsák, 1979), a bp.-i tévében (Sütő: Anyám könnyű álmot ígér), a buk.-i tévé román és magyar nyelvű műsorában. Játzott hazai (Pe aici nu se trece, 1973; Prin cenuşa imperiului, 1974) és mo.-i filmekben (Valami szép, 1977; Áramutés, Ménesgazda, A trombitás, 1978). 1980-ban az ElectreCORDnál Mi dolgunk a világon címen hanglezfelvétele készült (magyar klasszikus költők).

Sipos Margit (Kolozsvár, 1936): balettművész. Koreográfia liceumot végzett (1954). 1955-től a KvÁMO szólótáncosnője, a Koreográfiai Liceum tanára. Főbb sz.: Sári (Kenessey: A keszkenő), Má-

ria (Aszafjev: A bahcsiszerráji szökőkút), Júlia (Prokofjev: Romeo és Júlia); továbbá fellépett Mendelsohn: Cälin; Csajkovszkij: A diótörő; Bartók: A fából faragott királyfi; Ravel: Daphnis és Chloé, Boléro; Hány Béla: Sárka rózsza, Hófeherke c. művében. Vendégszerepelt Jugoszláviában, Olaszó.-ban.

Solti Miklós (Budapest, 1911–1980, Nagyvárad): színész. Hetényi Elemér színiiskolájában tanult. 1935-ben Szatmáron, 1937-ben Kvárt. 1939–1940-toen Nváradon játszott, 1945-től haláláig az NvÁSZ tagja. Sokoldalú színész volt, operettben, népszínműben és tragédiában, társadalmi drámában, vígjátékban egyaránt emlékezetes alakításokat nyújtott. Főbb sz.: Miska (Kálmán Imre: A csárdáskirálynő), Falstaff (Shakespeare: A windsori vig nők). Polgármester (Gogol: Revizor), Csörgheő Csuli (Móricz: Uri muri), Kardics (Móricz: Rokonok), Tiborc (Katona: Bánk bán), Miller (Schiller: Ármány és szerelem), Kosztyiljov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Svejk (Hasek—Burian), Rekedt (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Kótyagos polgár (Caragiale: Az elvesztett levél), Polgármester (Eftimiu: Az ember, aki látta a halált).

Sombori (Salamon) Sándor (Barátka, 1920): dramaturg, színháztörténész. Magyar—francia szakot végzett a kvári egyetemen. 1956–1958 és 1964–1969 k. az SszÁMSZ dramaturgja. Több színháztörténeti tanulmányt írt (Színjátszás Sepsiszentgyörgyön 1812–1912. Aluta 1970–71). Színművei: Árvíz. Bukarest, 1948; Gábor Áron. Bukarest, 1970. Dramatizálások: Mikszáth: Katánghy Menyhért...; Verne Sándor Mátyás; Jókai: Háromszéki lányok; Voynich: A bögyöl. Több színművet fordított.

Soós Angéla (Marosvásárhely, 1930): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1953). E-lőbb a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Erzsike (Szigligeti: Liliomfi), Tánya (Arbuzov), Ilma (Vörösmarty; Csongor és Tünde), Veronika (Rozov:

Szállnak a darvak), Zsuzsika (Sütő András: Tékozló szerelem), Bianca (Shakespeare: A makrancos hölgy), Petronella (Drzić: Dundo Maroje), Rosaura (Goldoni: A furfangos özvegy), Klütaimnésztra (Euripidész: Élektra), Matilde (Pirandello: IV. Henrik). Ágnes (Illés Endre: Aki szeretni gyáva), Emilia (Iacoban: Találkozás a motelben). Mina (Stoescu: Rejtélyes telefonhívás), Louise (Miller: Bünbeesés után), Dorina (Molière: Tartuffe), Sári (Móricz: Sári bíró), Concetta (Scarpetta: Rongy és címer).

S. Sütő Éva (Kolozsvár, 1936): díszlet- és jelmeztervező. A buk.-i N. Grigorescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1961). 1961–1964 k. a KvÁMSZ, 1965–1970 k. a kvári Nemzeti Színház, jelenleg a buk.-i Ion Vasilescu Színház jelmeztervezője. Főbb munkái: Schiller: Ármány és szerelem; Shaw: Szent Johanna; Barta Lajos: Szerelem; Molière: Tartuffe; Móricz: Rokonok; Madách: Az ember tragédiája; Wilder: A mi kis városunk; Goldoni: A hazug; Tolsztoj: A sötétség hatalma; Cocteau: Rettenetes szülők; Euripidész—Sartre: A trójai nők; Shakespeare: Romeo és Júlia; Baranga: Közvélemény; Tamási: Énekes madár; Illyés: A kegyenc; Shakespeare: Téli regge; Katona: Bánk bán; D. R. Popescu: Szomorú angyalok; Gorkij: Az utolsó; Sebastian: Névtelen csillag.

Sylvester Lajos (Alsócsémáton, 1934): színigazgató. A Babeş—Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv- és irodalomszakán végzett. 1974-től az SszÁMSZ igazgatója. Számos színházi vonatkozású cikket közölt hazai lapokban, folyóiratokban, színpadi jeleneteket írt, színműveket fordított. Boszorkány címen Nemes Leventével együtt színpadra alkalmazta Móricz Zsigmond Erdély-trilógiáját (b. SszÁMSZ 1980).

Szabó Ági (Torda, 1926–1977, Marosvásárhely): színésznő, a mvhelyi Székely Színház alapító tagja volt. Főbb sz.: Lenke (Molnár Ferenc: Doktor úr), Odette (Kálmán: A bajadér). Mariane (Molière:

Tartuffe), Zelma (Csiky Gergely: *Ingyenélők*), Beatrix (Heltai: *A néma levente*), Tinca (Baranga: *Szicíliai védelem*).

Szabó Csaba (Akosialva, 1936): zeneszerző. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1959), 1959–1967 k. a mvhelyi Bal- és Táncegyüttes karmestere, 1967-től az SZI-SZI-ben tanít. Színpadi zenét, táncjátékokat, kórusműveket szerzett. Színpadi zene-művei: *Az aranyszőrű bárány* (balett, 1958); *Bokréta* (táncjáték, 1962); *Törökbúza-hántás* (táncjelenet); *A betyár balladája* (balett, 1964); *Kis építők* (gyermekopera, 1965). Színpadi kísérőzene: *Molnár Ferenc: Liliom* (1965); *Arany: Toldi*; *Bajor: Paródiák* (bábjáték, 1966); *Tamási: Énekes madár* (1967); *Sütő: Csodatarisznya* (bábjáték); *Móricz: Lúdas Matyi* (1968); *Katona: Bánk bán* (1970), *Vörösmarty: Csongor és Tünde* (1972).

Szabó Duci (Kolozsvár, 1926): színésznő, az MvNSZ tagja. Énekesnőnek készült, a kvári konzervatóriumban, majd a színészképző iskolában tanult. Először a kvári magyar színház, 1946-tól a mvhelyi Székely Színház szerződtette. Főbb sz.: *Iluska* (Kacsóh: *János vitéz*), *Leila* (Huszka: *Gül Baba*), *Juli* (Kodolányi: *Földindulás*), *Natasa* (Gorkij: *Éjjeli menedékhely*). *Rozika* (Móricz: *Úri muri*), *Polja* (Gorkij: *Kispolgárok*), *Noémi* (Méhes György: *Noé bárkája*), *Zena* (Kiritescu: *Darázs-fészek*), *Pepi néni* (Móricz: *Nem élhetek muzikaszó nélkül*), *Bárónó* (Lalliche: *Az olasz szalmakalap*), *Bartha néni* (Szabó Lajos: *Hűség*), *Somosiné* (Sütő András: *Vidám sirató egy bolyongó porszemért*). *Draga* (Nusics: *Dr. Pepike*).

Szabó Ernő (Kassa, Csehszlovákia, 1900–1966, Budapest): színész. Gyermekszíni nésként kezdte pályáját édesapja társulatánál 1918-tól bp.-i színpadokon lépett fel, majd hosszú ideig Nváradon játszott. 1946–1955 k. a mvhelyi Székely Színház tagja, rendezője, egy ideig az SZI-SZI tanára. Állami díjas, érdemes művész (1954). Pályája kezdetén táncoskomikus-

ként volt rendkívül népszerű, a Székely Színházban vált ki-váló jellemszínésszé, klasszikus és modern drámákban színháztörténeti jelentőségű alakításokat nyújtott. Mint rendező a korszerű realista színjátszás egyik úttörője volt nálunk. Főbb sz.: *Luka* (Gorkij: *Éjjeli menedékhely*), *Pereviczky* (Mikszáth: *Különös házasság*) *Famuszov* (Gribojedov: *Az ész bajjal jár*), *Dumitrescu* (Baranga: *Dudva*), *Szorin* (Csehov: *Sirály*), *Köröm Sándor* (Urbán Ernő: *Tűzkeresztség*), *Popa Virgil* (Kiss–Kováts: *Vihar a havason*), *Volpone* (Ben Jonson), *Orgon* (Molière: *Tartuffe*), *Tiborc* (Katona: *Bánk bán*), *Csörgheó Csuli* (Móricz: *Úri muri*), *Farfuridi* (Caragiale: *Az elveszett levél*), *Bercsihin* (Gorkij: *Kispolgárok*), *Polgármester* (Gogol: *Revizor*), *Polezsajev* (Rahmanov: *Viharos alkonyat*), *Rosta Márton* (Farkas Ferenc: *Csinom Palkó*), *Tódorka Szilárd* (Csiky: *A nagy-mama*), *Robinson* (Osztrovszkij: *A hozomány nélküli lány*). Főbb r.: *Tóth Ede. A falu rossza* (1947); *Gorkij: Éjjeli menedékhely*; *Gow—d'Usseau: Mélyek a gyöke-erek*; *Szigligeti: A csikós* (1948); *Mikszáth: Különös házasság*; *Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek* (Delly Ferencel); *Molière: Tartuffe* (Tompa Miklóssal); *Móricz: Úri muri* (1949); *Gribojedov: Az ész bajjal jár* (1950); *Csehov: Sirály* (Tompa Miklóssal és Delly Ferencel) 1951; *Davidoglu: Tüzeröd*; *Gogol: Revizor*; *Urbán Ernő: Tűzkeresztség* (1952); *Lucia Demetrius: Mai emberek*; *Lavrenyov: Leszámolás* (1953); *Huszka: Gül Baba*; *Illyés: Fáklyaláng* (1954); *Nusics: A kegyelmes asszony*; *Horváth Ágoston: Varga Katalin*. 1956-tól filmezett, legemlékezetesebb alakítása a *Hanni-bál* tanár úr címszerepe.

Szabó Erzsébet (Kolozsvár, 1952): díszlet- és bábtervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1975). 1976-tól a mvhelyi Állami Bábszínház díszlet- és bábtervezője. Főbb munkái: *Jan Romanowsky: Majolenka hercegisasszony* (1976); *Ion Creangă: A kecske és a három gidó* (1977); *Jan Wil-*

kowsky: Rim-Csian-Csím mackó; *Nela Stroescu: Csipkerózsám* (1978); *Dorina Tănăsescu: Tip és Top*; *Jana Januszewska: Tigris Péter* (1979); *Mihai Sin: Téli mese*.

Szabó György (Galați, 1938): táncos, énekes, a KvÁMO tagja. Főbb sz.: *Diák* (Bartók: *A csodálatos mandarin*), *Diótörő* (Csajkovszkij), *Cigány fiú* (Jora: *Vásártéren*). *Kajetán* (Lehár: *Cigányszerelem*), *Bóni* (Kálmán: *A csárdáskirálynő*), *Zsupán* (Marica grófnő), *Tóni* (A cirkuszherceggnő), *Piperetz* (Farkas Ferenc: *Csinom Palkó*), *Zülfikár* (Huszka: *Gül Baba*), *Miska* (Szirmai: *Mágnás Miska*), *Kántor* (Junger: *A helység kalapácsa*), *Pappacoda* (Johann Strauss: *Egy új velencében*). *Vendégszerepelt Jugoszláviában* (1969), *Olaszodban* (1970), *Magyaron* (1973).

Szabó József (Székelyhid, 1928): rendező. Az SZISZI-ben végzett (1953), majd a moszkvai Színművészeti Főiskola rendezői szakán folytatta tanulmányait. A nbányai, szatmári, a KvÁMSZ rendezője volt, jelenleg az NvÁSZ magyar tagozatának főrendezője. Főbb r.: *Hugo: Ruy Blas*; *Arbuzov: Tánya*; *Shakespeare: Romeo és Júlia*; *Bródy: A dada*; *Brecht: Puntilla úr és szolgáját*, *Mat-ti: Barta Lajos: Szerelmes*; *Móricz: Úri muri*; *Tennessee Williams: Orpheusz alászáll*; *Wilder: A mi kis városunk*; *Méhes György: 33 névtelen levél*; *Ekiripidész—Sartre: A trójai nők*; *Méhes: Barbár komédia*; *Teleki—Illyés: A kegyenc*; *Gorkij: Éjjeli menedékhely*; *Páskándi Géza: A bosszuálló kapus...*, *Vörösmarty: Csongor és Tünde*; *Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája*; *Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat*; *Madách: Az ember tragédiája*; *Sütő András: Anyám könnyű álmat ígér*; *Darvas József: Szakadék*; *D. R. Popescu: Szomorú angyalok története*; *Miller: Pillantás a hidról*; *Brecht: Svejk a második világháborúban*, *Csurka István: Az idő vasfoga*, *Nagytakarítás*.

Szabó Károly (Kolozsvár, 1932): színész, a TvÁMSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett (1954). Főbb sz.: Szellemű (Szigligeti: Liliomfi), Buttler (Mikszáth: Különös házasság), Andris (Szigligeti: A csikós), Dan (Lovinescu: Romba dőlt fellegvár), Szumilin (Gladkov: Szilveszter), Morales (Robles: Monserrat), Federico (Lope de Vega: A kertész kutyája), Ștefan Valerül (Sebastian: Vakációsi), Beauperthuis (Labiche: Az olasz szalmakalap), Fjodor (Rozov: Boldogság, merre vagy), Simeon (Sütő András: Pompás Gedeon), Szalay (Barta Lajos: Szerelem).

Szabó Lajos (Alsóbölteény, 1912): drámaíró, színészpédagógus. A kvári Tudományegyetemen végzett (1937). A bp.-i Nemzeti Színház (1939–1941), majd a kvári színház (1941–1944) dramaturgja. 1945–1948 k. a kvári konzervatórium, 1948–1950 k. a Magyar Művészeti Intézet tanára, majd 1976-ig, nyugdíjazásáig a mvhelyi SZISZI rektora. Színművei: Viharlámpás (Kvár 1942); Mentés (Buk. 1955); Menekülés (b.: Mvhely, 1957); Családi fészek (b.: Mvhely, 1964); Hosszú áldozat (Buk., 1967); Az otthon szigetén (b.: Mvhely, 1968); Hűség (b.: Temesvár, Mvhely, 1977). Számos színháztörténeti, színházelméleti cikke jelent meg lapokban és folyóiratokban.

Szabó Lajos (Marosvásárhely, 1932): színész. Előbb mint díszletező dolgozott a mvhelyi Székely Színháznál. 1956-ban végzett az SZISZI-ben. 1956-tól a TvÁMSZ, 1962-től a KvÁMSZ, majd ismét a temesvári, jelenleg az NvÁSZ tagja. Kiváló jellemzés. Főbb sz.: Grumio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Fazekas (Robles: Montserrat), Popa Virgil (Kiss—Kovács: Vihar a havason), Dudgeon Kristóf (Shaw: Az ördög cimborája), Aesopus (Figueiredo: A róka meg a szőlő), Tristan (Lope de Vega: A kertész kutyája), Kocsis Sándor (Károly Sándor: Égből pottyant vendég), Órás (Pogogyin: A Kreml toronyórája), Davies (Pintér: A gondnok), II. polgár (Mrožek: Strip-tease), Vasile Vasile (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Svejik (Hašek—Bu-

rian), Pompás Gedeon (Sütő András), Apa (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Besze Tamás (Kós: Budai Nagy Antal), Háziúr (Nagy Endre: A miniszterelnök), Kovács (Bajor Andor: Szürke délután), Eugeniusz (Mrožek: Tangó), Csörgheő Csuli (Móricz: Úri muri), dr. Hatch (Edward Bond: A tenger). Játszott a Șah la rege, illetve a Jelenidő, Veri az ördög a feleségét, Kedves szomszéd, Ajándék ez a nap, Végkiállítás (MNK) c. filmben.

Szabó Mária (Kolozsvár, 1949): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1972). Főbb az.: Izabella (Calderón: A zalameai bíró), Magdaléna (Everac: A számlát egyszer benyújtják), Gloria (Shaw: Sosem lehet tudni), Bogárka (Poenaru: Holt peron), Izidora (Katona—Illyés: Bánk bán), Bogyó (Tamási: Hullámzó völegény), Világszép Gyöngyvírág (Benedek Elek: Többsines királyfi), Dzsini (Illés Endre: Törtetők), Szúzia (Sütő András: A százai menyegző).

Szabó Ottó (Szigetvár, Magyarország, 1920): színész. Nváradon, a Szigligeti Színházban kezdte pályáját 1944-ben. 1948–1956 k. a mvhelyi Székely Színház tagja volt. Drámai és karakterszerepeket alakított. Főbb sz.: Eddie (Garson Kanin: Ócskavas nagyban), Karvasi Asztolf (Szigligeti: A csikós), Sandru (Davidoglu: Bányászok), Pjotr (Gorkij: Kispolgárok), Molcsalin (Gribojedov: Az ész bajjal jár), Dominic Arjoca (Davidoglu: Tüzeröd), Hlesztakov (Gogol: Revizor), Anton (Gorbatov: Apák ifjúsága), Görgey (Illyés: Fáklyaláng), Herman (Arbuzov: Tánya)

Szabó Zoltán (Rücs, 1949): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1976). Főbb sz.: Pentagon (Ciprian: Gácsérfej), Terge (Tamási: Hegyi patak), Gyakornok (Caragiale: Farsang), Balthazar (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Idegen (Csiki László: Nagypapa látni akar beneteket), Lysimachos (Sütő András: A szúzai menyegző).

Szaday Géza (Pürkerec, 1936): operaénekes. Egy ideig tanár,

1968-tól a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Pinkerton (Puccini: Pillangókisasszony), Don Carlos (Verdi), Mantuai herceg (Verdi: Rigoletto), Alfréd (Traviata), Manrico (A trubadúr), Richard (Álarcosbál), Cavaradossi (Puccini: Tosca), Rodolfo (Bohémélet), Turiddu (Mascagni: Parasztbecsület), Canio (Leoncavallo: Bajazzók), Edgar (Donizetti: Lammermoori Lucia), Faust Gounod), Schubert (Schubert—Berté Három a kislány), Szu-Csong (Lehár: A mosoly országa).

Szakács György (Kolozsvár, 1921): díszlettervező. A Szolnay-festőiskolában tanult Kvárt. 1946-tól a KvÁMSZ. 1948–1958 k. a KvÁMO, majd a mvhelyi színház díszlettervezője volt. Közel háromszáz darabhoz vezetett díszletet. Főbb munkái: Madách: Az ember tragédiája; Katona: Bánk bán; Erkel: Bánk bán; Shakespeare: III. Richárd, Romeo és Júlia, Othello, A makrancos hölgy; Molière: Nők iskolája, Tartuffe; Gorkij: Éjjeli menedékhely, Jegor Bulicsov. Vassza Zseleznova, Ellenségek, Nyaralók; Caragiale: Az elveszett levél, Zúzaváros éjszaka; Németh László: A két Bolyai; Eftimiu: Az ember, aki látta a halált; Arbuzov: Irkutszki történet; Tolsztoj—Piscator: Háború és béke; Ibsen: Nóra; Bulgakov: Képmutatók cselszövege; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Kodály: Hány János; Aszafjev: A bahcsiszeráji szökőkút; Glier: A vörös pipacs; Offenbach: Hoffmann meséi; Puccini: Tosca, Turandot; Verdi: Álarcosbál, Rigoletto; Wagner: A bolygó hollandi; Bizet: Carmen; Shaw: Brassbound kapitány megtérése, Barbara órnagy; Feydeau: Osztrigás Mici; Everac: Az albérlő; Baranga: Közérdek, Szicíliai védelem; Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül, Kismadár, Légy jó mindhalálig; Raffai Sarolta: Diplomások; Borisz Vasziljev: Csenedesek a hajnalok; Nusics: Dr. Pepike; Mușatescu; A szélkakas; Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót; Gárdonyi; A bor.

Szalay Ilona (Kolozsvár, 1927): színésznő, a KvÁMSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1950). Főbb sz.: Ilma (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Tinka (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Dorina (Molière: Tartuffe), Erzsi (Szigligeti: Liliomfi), Hajduné (Barta Lajos: Zsuzsi). Játszott Méhes György: Bölcs Salamon csodatettei c. tévéjátékában.

Szállassy Nagy Erzsébet (Kolozsvár, 1942): balett-táncosnő, a KvÁMO tagja. A kvári Koreográfia Líceumban végzett (1961), jelenleg az iskola tanára. Főbb sz.: Marika, Mária (Csajkovszkij: A diótörő), Sári (Kenessey: A keszkenő), Kislány (Constantinescu: Kárpáti lakodalom), Királykisasszony (Bartók: A fából faragott királyfi), Lány (Bartók: A csodálatos mandarin), Ileana (Mendelsohn: Cälin), Lány (Zeno Vancea: Prikulics), Királyné (Háry Béla: Hófehérke). Szerepelt még Aszafjev: Párizs lángjai, Minkus: Don Quijote, Hacsaturján: Spartacus, De Falla: A háromszögletű kalap, Stravinsky: Tűzmadár c. balettjében, számos opera és operett táncbetetében. Többször fellépett az ország operaszínpadain, valamint külföldön (Jugoszlávia, Olaszország).

Szanati József (Budapest, 1914–1975, Kolozsvár): operarénes. Rékay Nándor és Székely Mihály irányításával tanult énekelni. 1939-től a bp.-i Operaház karéneke, 1941–1944 k. a kvári Nemzeti Színház, 1949-től 1967-ig a KvÁMO tagja. Közben Szegeden (1945) és Bp.-en (1947) is fellépett: Főbb sz.: Grenvil Verdi: Traviata), Angelotti (Puccini: Tosca), Daland (Wagner: A bolygó hollandi), Marci (Kodály: Háry János), Vogl (Schubert—Berté: Három a kislány), Mephisto (Gounod: Faust), Hermann (Wagner: Tannhäuser), Kecál (Smetana: Eladott menyasszony), Thomasius (Delly Szabó Géza: Péter guardián), Sparafucile (Verdi: Rigoletto), Falstaff (Nicolai: A windsord víg nők), Falke (Strauss: A denevér), Bartolo, Basilio (Rossini: A Sevil-lád borbély), Biberach (Erkel: Bánk bán), Lindorf, Coppelius, Dapertutto (Of-

fenbach: Hoffmann meséi), Timur (Puccini: Turandot), Cillei (Erkel: Hunyadi László), II. Fülöp (Verdi: Don Carlos), Pistol (Falstaff), Színész (Dendrino: Lysistrata), Pogner (Wagner: Mesterdalnokok). Számos dalesten, hangversenyen lépett fel, szerepelt a rádióban, tévében. Megírta önéletrajzát.

Szántó András (Brassó, 1932): balettművész, a KvÁMO szó-lótáncosa, majd balettmestere. A Koreográfiai Líceumban végzett Kvárt (1953), 1954-től az iskola tanára. Főbb sz.: Ma-Li-Cien (Glier: A vörös pipacs), Fariz (Rimszkij-Korszakov: Seherezádé), Cälin (Mendelsohn), Fából faragott királyfi (Bartók), Ferkó, Gáspár gazda (Kenessey: A keszkenő), Kocsmáros (Háry Béla: Sárga rózsza). Számos balettelő-adást tanított be, operák és operettek balettszámait tervezte. Jugoszláviában és Olasz-ban vendégszerepelt.

Szarvady Gyula (Arad, 1929): karmester. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1953). 1962-ig a KvÁMO karmestere, 1962–1972 k. a mv-helyi Állami Dal- és Táncegyüttes, 1972–1974 k. a konstansai Dalszínház, majd ismét a KvÁMO karmestere. Isztrosz király című operáját a konstancai Dalszínház és a KvÁMO mutatta be.

Szatmári Ágnes (Szatmár, 1932): festőművész, az SZÉSZ dizlettervezője. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1956). Főbb dizlettervei: Baranga: Kerge birka; Goodrich—Hackett: Anna Frank naplója; Gorkij: Kispolgárok; Bródy: A tanítónő; Goldoni: A chiozziai csetepaté; Shaw: Pygmalion; Euripidész: Élektra; Katajev: A kör négy-szögsítése; Stoenescu: Rejtélyes telefonhívás; Albee: Nem félünk a farkastól; Mrožek: Tangó; Móricz: Sári bíró; Gyárfás Miklós: Egérút.

Szeibert István (Máramaros-sziget, 1944): operettszínész, a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Petrov (Jacobi: Szibill), Tom (Leányvásár), Miki (Ábrahám: Viktória), Kukorica Jancsi (Kacsóh: János vitéz), Alfred (Strauss: A denevér),

Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Baracs (Szirmai: Mág-nás Miska), Radjami (Kálmán: A bajadér), Kean (Comișel: London csillaga), Ion (Trăilescu: A csizmás kandúr).

Székely Anna (Marosugra, 1935): színésznő, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1959). Főbb sz Dorina (Stoenescu: Szerelmes levelek), Eta (Everac: A láthatatlan staféta), Augustine (Thomas: Nyolc nő), Malvin (Csiky Gergely: Buborékok), Klütaimésztra (Gyurkó László: Szerlemem, Elektra), Olga (Gorkij: Nyaralók), Kis Miklósné (Szabó Lajos: Menség), Márta (Szabó Lajos Az otthon szigetén), Zsóka (Raffai Sarolta: Diplomások), Colette (Kirițescu: Darázs-fészek), Sonia (Everac: Az albérlő), Judith (Tennessee Williams: Az iguana éjszakája), Olga (Csehov: Három nővér), Rita (Vasziljev: Csendesek a hajnalok), Ana (Ioachim: Nem vagyunk anygálok), Lady Britomart (Shaw: Barbara örnagy), Mara (Nusics: Dr. Pepike), Ilona (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót), Gertrudis (Katona: Bánk bán). Fellépett számos szavalóesten, irodalmi színpadon.

Székely Dénes (Bodos, 1935): koreográfus. A Bolyai Tudományegyetemen tanári oklevelet szerzett (1957). A mv-helyi Állami Dal- és Táncegyüttes koreográfusa, egy ideig az Állami Maros Művészegyüttes művészeti igazgatója. Számos táncszvit, táncjáték koreográfiáját dolgozta ki és tanította be, népi táncokat gyűjtött és tett közzé folyóiratokban és kötetben. Főbb munkái: Biborkáné lánya; Bokréta; Aranykapu; Este guzsalyosba; Küllőmenti kontyoló; Párválasztás; Vámosgálfalvi táncok; Mezőharasztosi táncok; Királyfalvi szőlőhegyen; A betyár balladája. Kötetei: Marosmenti táncok (Buk., 1962), Bál Marosoroszújtaluban (Mvhely, 1964). Műveit a mv-helyi együttes a tévében, valamint külföldi turnéin is előadta (Jugoszlávia, Magyarország, USA, Kanada, Bulgária, Franciaország, Mongólia, Kína, Észak-Korea).

Székely Ferenc (Udvarfalva 1932): dramaturg. Az SZISZIBen végzett (1959). A mvhelyi Székely Színház Irodalmi titkára (1959–1961), majd a mvhelyi Állami Bábszínház igazgatója (1961–1964), 1964-től a mvhelyi színház dramaturgia. Számos színházi vonatkozású cikket írt, Leánykérés holnap c. háromfelvonásos színműve (1976) díjat nyert a Megéneklünk, Románia fesztiválon.

Székely István (Parajd, 1930): operettszínész. Egy ideig ballet-táncos, 1950–1955, k. a Hadsereg Színháza, 1960-tól a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Lancaster (Lehár: Luxemburg grófja), Mujkó (Huszka. Gül Baba), Mumák (Kálmán: Cigányprímás), Francia király (Kacsóh: János vitéz), Miska (Kálmán: A csárdás-királynő), Novotny (Schubert—Berté: Három a kislány), Jimmy (Jacobi: Leányvásár).

Székely M. Éva (Marosvásárhely, 1942): színésznő. Egy ideig mint bábos dolgozott (1960–1962), majd az SZISZIBen végzett (1966). 1966–1967-ben a TvÁMSZ, jelenleg az MvNSZ tagja. Főbb sz.: Margareta. Zamfira (Kiritescu: Darázsfészek), Sauvarelné (Feydeau: Osztrigás Mici), Rózsika (Raffai Sarolta: Diplomások), Sógoraszonny (Móricz: Kismadár), Kirjanova (Vasziljev: Csendesek a hajnalok), Ilonka (Móricz: Légy jó mindhalálig), Mondecar márkinő (Schiller: Don Carlos), Szpaszjojevicné (Nusics: Dr. Pepike), Régina (Tamási: Énekes madár), Eszter (Gárdonyi: A bor), Több szavalóesten lépett fel, rendszeresen szerepel a rádió gyermekműsorában.

Széles Anna (Nagyvárad, 1942): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZIBen végzett (1965). Főbb sz.: Emily (Wilder: A mi kis városunk), Júlia (Shakespeare: Romeo és Júlia), Anyutka (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Zsuzsika (Méhes György: 33 névtelen levél), Fanny (Shaw: Fanny első szindarabja), Perdita (Shakespeare: Téli rege), Mariska (Szigligeti: Liliomfi), Sári (Heltai:

A Tündérlaki lányok). Bárány Ili (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája), Karola (Gyárfás Miklós: Egérút), Mirandolina (Goldoni: A fogadósné), Inken (Hauptmann Naplemente előtt), Ágnes (Molière: Nők iskolája), Anya (Csehov: Cseresznyekert), Erzsóka (Jókai—Méhes: A nagyenyedi két fűzfa), Edit (Jókai: A köszívű ember fiai), Natasa (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Évi (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Dufy (Everac: Az ötödik hattyú; 1980-ban a sepsiszentgyörgyi IX. Nemzetiségi Színházi Kollokviumom a legjobb női alakítás díját nyerte). 1962-től filmezik, több mint huszonöt filmben játszott. Főbb filmsz.: Vacanță la mare, Virsta dragosteii, Pădurea spinzuraților, Gaudeamus igitur, Fantomele se grăbesc, Zodia fecioarei, Meandre, Fetița cu chibrituri, Canarul și viscolul, Balul de simbătă seară. Vin cicliștii, Tinerete fără bătrinețe, Frații Jderi, De bună voie și nesilit de ni-meni, Pe aici nu se trece, illetve Pokolrév, Szép magyar komédia, Égi bárány, Irgalom, Rózsa Sándor (MNK).

Széles Ferenc (Marosvásárhely, 1953): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZIBen végzett (1976). Főbb sz.: Jesse Mahoney (Brecht: Egy fő az egy fő), Marcu (D. R. Popescu: Szomorú angyalok), Jóska (Móricz: Sári bíró), János (Székely János: Hugenották), Jancsi (Raffai Sarolta: Vasderes), Harry (Yilliruusi: Börtönkarrier), Jimmy Porter (Osborne: Nézz vissza haraggal).

Széles Imre (Marosvásárhely, 1944): színész, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZIBen végzett (1966). Főbb sz.: Ladvenu (Shaw: Szent Johanna), Jóska (Móricz: Sári bíró), Guascogna (Goldani: Különös történet), Mihai (Titus Popovici: Passacaglia), Kántor (Sütő András: Pompás Gedeon), Tiribi (Heltai: A néma levente), Ember László (Tomcsa Sándor: A műtét), Mihál (Katona: Bánk bán), Kopereczky (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Silberbrandt (Krléza: Glembay Ltd), Péter (Kiss László: Kutylvásár),

Kukucsi (Fodor Sándor: Csipike), Boncius (Tömörny Péter: Síp a tökre; a sepsiszentgyörgyi I. Nemzetiségi Színházi Kollokviumon a legjobb férfialakítás díját nyerte), Bill (Maugham—Nádas: Imádok férjhez menni). Ismeretlen katona (Ustinov: Az ismeretlen katona és felesége).

Széles Sándor (Mikháza, 1932): énekes, konferanszié, a Maros Művészegyüttes tagja. 1957-ben lépett fel először a mvhelyi Állami Székely Népi Együttes tagjaként. Rendkívül népszerű szóló-énekes és játékmester. Szerepelt az Arta Lugojana c. operettben (Nazarie) és Verdi Traviata c. operájában is (Doughol). Gyakori vendége a bukaresti tévé magyar adásának. 1968-ban Jugoszláviában, 1971-ben az USA-ban, 1972-ben az NSZK-ban, 1975-ben az MNK-ban, 1977-ben a Szovjetu.-ban, a Mongol NK-ban, a Koreai NDK-ban, a Kinai NK-ban, 1978-ban az USA-ban és Kanadában lépett fel.

Szentes Ferenc (Szilágysomlyó, 1907): színész. Földes István vidéki színtársulatánál kezdte pályáját, 1933-ban. 1934–1927 k. a szatmári, 1937–1941 k. a kvári Thália Színház, majd 1945-től 1968-ig a KvÁMSZ tagja. Számos operettben, daljátékban játszott főszerepet, de mint prózai színész is emlékezetes alakításokat nyújtott. Főbb sz. Szu-Csong (Lehár: A mosoly országa), Barinkay (Strauss: A cigánybáró), Háy János (Kodály), Kukorica Jancsi (Kacsóh: János Vitéz), Göndör Sándor (Tóth Ede: A falu rossza), Andris (Szigligeti: A csikós), Lúdas Matyi (Fazekas—Móricz), Józsi (Lehár: Cigányszerelem), Budai Nagy János (Kós: Budai Nagy Antal), Ghiță (Caragiale: Az elveszett levél), Dumitrache (Caragiale: Zűr-zavaros éjszaka), Poltáry (Mikszáth: A Noszty fiú esete), Párttitkár (Baranga: Kerge birka), Pipa bíró (Kiss Jenő: Három nap egy esztendő), Mordizom (Marton Lili: Taligás király), Wandler (Hasek—Burian: Svejk), Kocsis Sándor (Károly Sándor:

Égből pottyant vendég), Morosán (Csiky Gergely: Buborékok), Pampon (Caragiale: Farsang), Id. Rác (Simon Magda: Százbázis lakodalom), Borbíró (Móricz: Úri muri), Grumio (Shakespeare: A makrancos hölgy).

Szentimrei Jenő (Arad, 1891—1959, Csúcsa): költő, író, kritikus, színháztörténész. A 20-as—30-as években munkás szavalókórusokat szervezett, szavalóesteket rendezett. 1936-ban kalotaszegi népi színjátszóknak betanított a Csáki bíró lánya c. népdal-feldolgozását, amelyet több erdélyi városban, Bp.-en és Csehszlovákiában is bemutatott az együttes. 1945 után egy ideig művészeti felügyelő volt. 1948-tól haláláig az SZISZI tanára. Színháztörténeti munkái: Szentgyörgyi István élete és művészete (Buk., 1955); Harc az állandó színházért Marosvásárhelyen (Mvhely, 1957); Vallomások (Mvhely, 1956). Színművei: Petőfi visszatér (színjáték, Kvár, 1915), Siratóban (komédia, Kvár, 1930), Csáki bíró lánya (ballada-dráma, Kvár, 1936).

Szentmiklósi József (Szalonta, 1957): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1981). Főbb sz.: Pascalide (Baranga: Közvélemény), Lőrincke (Örkény: Tóték), Bulltrotter (Brecht: Dobszó az éjszakában), az Úr hangja (Sütő András: Káin és Ábel), Madár (D. R. Popescu: A kert törpe). Személyzetis, Fodrászsegéd, Kisfiú, Gerő, Sebestyén úr (Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem), Kusak (Vampilov: Vadkacsavadászat). Egyéni előadójte: Majakovszkij.

Szigyártó Sándor (Vajdahunyad, 1923): rendező. Közgazdasági egyetemet végzett Kvárt (1947). 1947—1958 k. a KvÁMSZ rendezője, 1958—1961 k. a KvÁMO művészeti titkára. Főbb r.: Osztrovszkij: Farkasok és bárányok; Shaw: Szerelmi házasság, Az ördög cimborája; Barta Lajos: Zsuzsi, Machiavelli: Mandragora. Akácfa út 92 című színművét az MvNSZ mutatta be (1981).

Szilágyi Enikő (Kolozsvár, 1954): színésznő, az MvNSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett (1978). Főbb sz.: Dufy (Eve-rac: Az ötödik hattyú), Hilde (Ibsen: A tenger asszonya). Szerepelt az Ultima noapte de dragoste, Rug și flacăra, Capcana mercenarilor, Iancu Jianu, Șantaj, Un om în loden, Falansterul, valamint a Hódító Vilmos c román-francia tévéfilmben.

Szilágyi Ferenc (Nagykapus, 1925): operaénekes, a KvÁMO magánénekes. Főbb sz.: Cavaradossi (Puccini: Tosca), Don José (Bizet: Carmen), Don Carlos (Verdi), Radames (Verdi: Aida), Pinkerton (Puccini: Pillangókisasszony), Hunyadi László (Erkel, Hermann (Csajkovszkij: Pikk Dáma), Kalaf (Puccini: Turandot), Walter (Wagner: Mesterdalnokok), Assad Goldmark: Sába királynője), Bánk bán (Erkel), Manrico (Verdi: A trubadúr), Florestan (Beethoven: Fidelio), Otello (Verdi), Lengyeló.-ban, az SZU-ban, az MNK-ban, Jugoszláviában vendégszerepelt. Rendszeresen fellép a rádióban és tévében.

Szilágyi Károly (Hegyközcátár, 1943): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1977). Főbb sz.: Petur (Erkel: Bánk bán), Ger-mont (Verdi: Traviata), Valentin (Gounod: Faust), Figaro (Rossini: A sevillai borbély) Luna gróf (Verdi: A trubadúr, Rigoletto (Verdi), Escamillo (Bizet: Carmen), Avachis (Szarvady: Isztrosz király).

Szinberger Sándor (Kolozsvár, 1921): rendező. A kvári Zeneakadémián és a Bolyai Tudományegyetemen tanult. 1945—50 k. a kvári Román Opera rendezője, majd a KvÁMO főrendezője és igazgatója. Jelenleg külföldön él. Több mint öt ven operát rendezett. Főbb r.: Schubert: Három a kislány; Mozart: Szöktetés a szerájból, Varázsfuvola; Borogyin: Igor herceg; Bizet: Carmen; Puccini: Pillangókisasszony, Tosca; Verdi: A trubadúr; Wagner: A bolygó hollandi; Glinka: Ivan Szuszanyin.

Szokolai Zsuzsa (Budapest, 1923): színésznő. Pályáját a nvárad Szigligeti Színház-

ban kezdte, 1954—1956 k. a nvárad filharmónia szóelőnekes, majd az NvÁSZ tagja volt. Főbb sz.: Ágnes (Molière: Nők iskolája), Maria (De Filippo: Vannak még kísértetek), Francia királylány (Kacsóh: János Vitéz), Stella (Dunajevszkij: Szabad szél), Leila (Huszka: Gül Baba), Fordné (Shakespeare: A windsori víg nők), Emilia (Shakespeare: Tévedések vígjátéka), Médi (Schubert—Berté: Három a kislány), Vilma (Lehár: Pácsi-rt), Sister Temple (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Mme Fleury (Lehár: Luxemburg grófja), Zelma (Csiky Gergely: Ingyenélők), Többször vendégszerepelt a KvÁMO-ban, fellépett a rádióban és tévében.

Szopos Klára (Dés, 1917—1959, Kolozsvár): díszlet- és jelmeztervező. Bp.-en végezte a Képzőművészeti Főiskolát (1943). Előbb a kvári Nemzeti Színház (1943—1944), majd a KvÁMSZ tagja.

Szugyiczky István (Szatmár, 1941): színész. Az SZISZI-ben végzett (1971). Előbb az NvÁSZ, 1972—1974 k. az SszÁMSZ, 1975-től az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Sorin (Bursan—Panco: Öt fiú meg egy lány), János úr (Móricz: Légy jó mindhalál), Tizedes (Heller: Megbombáztuk New Havent), III. Rendőr (Yilliruusi: Börtönkarrier).

Sz. Wittlinger Margit (Erdőszáda, 1940): díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1965). 1970-től a KvÁMO díszlet- és jelmeztervezője. Főbb munkái: Ábrám Pál: Bál a Savoyban (1970); Norbert Petri: Doftana rózsái; Puccini: Bohémélet (1972); Verdi: Attila (1973); Gounod: Faust (1974); Hány Béla: Sárga rózsa (1975); Csajkovszkij: Anyegin (1976); Oláh Tibor: 1907 (1977); Hány Béla: Hófehérke, (1980); Strauss: Egy éj Velencében (1981).

Takáts Zoltán (Vadasd, 1914): festőművész. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1953).

Egy ideig a KvÁMO, 1948–1960 k. a KvÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Erkel: Hunyadi László; Puccini: Pillangókisasszony, Gianni Schicchi; Bizet: Carmen; Kodály: Székeiyfonó; Kacsóh: János vitéz; Goldoni: Két úr szolgálja; Shakespeare: Othello; Visnyevszkij: Optimista tragédia; Miller: Az utazó halála; Pagnol: Topaze tanár úr; Mihai Beniuc: Kakukk völgy; Bródy: A dada; Móricz: Légy jó mindhalálig.

Tamás Ferenc (Marosvásárhely, 1922): színész, az MvNSZ tagja. 1946-ban szerződött a Székely Színházhoz, azóta több mint száz szerepet alakított. Főbb sz.: Valér (Molière: A fősvény), András (Szigligeti: A csikós), Bobcsinszkij (Gogol: Revizor), Szolgabíró (Bródy: A tanítónő), Crofts (Shaw: Warrené mestersége). Pityorkin (Gorkij: Vassza Zseleznova), Madaras (Sütő András: Tékozló szerelem), Mitch (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Morosán (Csiky: Buborékok), Banquo (Shakespeare: Macbeth), Demagóg (Méhes György: Noé bárkája), Rankin (Shaw: Brassbound kapitány megtérése), Toma Hrisanide (Baranga: Közérdek), Miklós (Raffai Sarolta: Diplomások) D'Orsiny (Bulgakov: Képmutatók cselszövése), Dvoje-tocsije (Gorkij: Nyaralók), Csebutikin (Csehov: Három nővér), Nonancourt (Labiche: Az olasz szalmakalap), Venence hercege (Shakespeare: Othello), Pósalaky (Móricz: Légy jó mindhalálig), Zsivota (Nusics: Dr. Pepike), Traian (Muşatescu: A szélkakas).

Tamás Simon (Torockószentgyörgy, 1946): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1972). Főbb sz.: Csongor (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Baradlay, Richárd (Jókai: A kőszívű ember fiai). Hadnagy (Hunyady: Pusztai szél).

Tanai Bella (Csikszereda, 1930): színésznő. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1950). A mvhelyi Székely Színház, majd az Állami Színház tagja volt. Jelenleg az MNK-ban él. Főbb sz.: Dorina (Mo-

lière: Tartuffe), Maria (Davidoglu: Tüzerdő), Natasa (Gorbatov: Apák ifjúsága), Mirigy (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Zilia (Heltai: A néma levante), Lizzie (Nash: Az esőhozó ember), Irina (Sebastian: Lapzártá előtt), Katalin (Shakespeare: A makrancos hölgy), Komisszáró (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Giannina (Goldoni: Különös történet), Ilse (Friedrich Wolf: Mamlock professzor), Adela (García Lorca: Bernarda Alba háza), Angéla (Peter Karvas: Éjféli mise), Mița Baston (Caragiale: Farsang), Johanna (Shaw: Szent Johanna), Valja (Arbuzov: Irkutszki történet), Blanche (Tennessee Williams: A vágy villamosa), Mathilde von Zahnd (Dürrenmatt: Fizikusok), Maria (Horia Lovinescu: Petru Rareș), Lady Macbeth (Shakespeare: Macbeth), Lady Cecily (Shaw: Brassbound kapitány megtérése), Ilon (Nagy István: Özönvíz előtt), Éva (Madách: Az ember tragédiája). Orbánné (Örkény István: Macskajáték).

Tanay Emil (Eger, 1903): színész. Vidéki színtársulatoknál kezdte pályáját, a Népszava irodalmi rendezvényein lépett fel, majd a győri—soproni, szegedi, debreceni színházban játszott. 1940-tól nyugdíjazásáig (1964) a nagyváradi színház tagja volt. Operetteken kívül drámai színpadon főleg karakter szerepeket alakított. Főbb sz.: Vaszka Pepel (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Armand (Dumas: A kaméliás hölgy), Bankár (Zilahy Lajos: A szűz és a gödölye), Trill báró (Herczeg Ferenc: Kék róka), Hadbíró (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Krecsinszkij (Sz. — Kobilin: Krecsinszkij házassága), Dutkin (Katajev: Bolondos vasárnap), Helmer (Ibsen: Nóra), Chrysalde (Molière: Nők iskolája), Sipucsin (Csehov: Jubileum), Ljapkin-Tyapkin (Gogol: Revizor), Főpap (Schaffer: Királyi vadászat), Schober (Schubert—Berté: Három a kislány), Józsi (Lehár: Cigány-szerelem), Danilo (Víg özvegy), Tasziló (Kálmán: Mórica grófnő), Kerekes Ferkó (A csárdáskirálynő), Nagyherceg (Jacobi: Szibill), Jancsi, Bagó (Kacsóh: János vitéz).

Tarnói Emília (Segesvár, 1931): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1954). Főbb sz.: Mercsutkina (Csehov: Jubileum), Pepi néni (Móricz: Nem élhetek műzsikaszó nélkül), Frosa (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Berthe (Camoletti: Leszállás Párizsban), Ház mesterné (Földes Mária: Baleset az Új utcában), Melanyija (Gorkij: A nap fiai), Boriska (Heltai: A Tündérlaki lányok), Titkár-nő (Baranga: Legyen eszed, Kristófl!), Molett hölgy (Karácsony Benő: A rút kis kacska), Brazoviczné, Teréz (Jókai: Az arany ember), Borbála (Schönthan—Kellér: A szabin nők elrablása), Lena (Kirițescu: Szarkafészek), Verón (Móricz: Sári bíró), Aspasia (Munteanu: Gázolás), 1970-ben népballadaestje volt Szatmáron, Buk.-ben, a tévében.

Tarr László (Nagyszalonta, 1927): színész, az MvNSZ tagja. A Bolyai Tudományegyetemen tanult, majd 1954-ben az SZISZI-ben végzett. 1955-től az intézet tanára. Számátalan vígjátéki és karakter szerepe közül a legjelentősebbek: Jimmy (Nash: Az esőhozó ember), Balaban (Teodora: Oroszlánrész), dr. Carlsen (Wolf: Mamlock professzor), Iordache (Caragiale: Farsang), Laji (Sütő András: Tékozló szerelem), Mareș (Lovinescu: Láz), Énekes Béni (Szabó Lajos: Családi fészek), Adrian Mateescu (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Csenki Ignác (Csávossy—Komzsik: A fül), Kántor (Sütő: Pompás Gedeon), Anselmo Terrazani (Goldoni: A műgyűjtő családja), Noé (Méhes György: Noé bárkája), Drinkwater (Shaw: Brassbound kapitány megtérése), Petítpont (Feydeau: Osztrigás Mici), Blăeu (Szabó Lajos: Mentség), Dudakov (Gorkij: Nyaralók), Pavel Cristian (Everac: Az albérlő), Plătică (Baranga: Közérdek), Jonathan Coffin (Tennessee Williams: Az iguana éjszakája), Valsamache (Baranga: Szicíliai védelem), Bíró (Móricz: Kis-madár), Tardiveau (Labiche: Az olasz szalmakalap), Brabantio (Shakespeare: Othello), Arturo Ui (Brecht: Állít-

sátok meg Arturo Uitt), Val-kay (Móricz: Légy jó mindhaláláig), Fügedes (Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért, (1978-ban a hazai drámairodalom brassyói fesztiválján a legjobb férfialakítás díját nyerte), Ion Sorcova (G. M. Zamfirescu: Nastasia kisasszony), Jack (Albee: Mindent a kertbe), Bolond (Shakespeare: Lear király), Göre Gábor (Gárdonyi: A bor), Tiborc (Katona: Bánk bán), Kiss Mihály (Csávossy: Év végi négykezes). Főszerepet játszott a Duos Anastasia trecea c. filmben.

Tatai Sándor (Nagyvárad, 1951): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1980). Főbb sz.: Ádám (Sütő András: Káin és Ábel), Ballicke (Brecht: Dobszó az éjszakában). Tót (Örkény István: Tóték). Gabi (Szigyártó Sándor: Akácfa út 92.)

Taub János (Halmi, 1927): rendező. Az SZISZI-ben végzett (1954). A TvÁMSZ rendezője, 1954–1961 k. igazgatója, 1961–1965 k. a KvÁMSZ főrendezője, 1965–1970 k. a kvári Nemzeti Színház rendezője, 1970–1973 k. a temesvári Nemzeti Színház főrendezője, majd a buk.-i Lucia Sturdza-Bulandra Színház rendezője, a buk.-i Színművészeti Intézet tanára. Főbb r.: Shaw: Az ördög cimborája; Brecht: Koldusopera; Móricz: Rokonok; Shakespeare: A makrancos hölgy; Caragiale: Zúrzavaros éjszaka; Csehov: Platonov; D. R. Popescu: Szomorú angyalok; Romulus Vulpecu: Becsületes ember; Ionesco: A király halódik; Pintér: A gondnok; Hajdu Győző: Ne szólj közbe, hallgass végig; A. Gh. Ardeleanu: Dózsa koronája; Csehov: Ivanov; Örkény István: Macskajáték; Plautus: A hetvenkedő katona, Gorkij: Kispolgárok; Sütő András: Egy lócsiszár virágsámapja. 1981-től külföldön él.

Técsy Zsuzsa (Marosvásárhely, 1917): színésznő. A kvári Konzervatóriumban tanult (1939–1941). Kassán, Komáromban, Érsekújvárt, Rozsnyón, Esztergomban, Újpesten, Gyöngyösön, Hatvanban játszott, 1946–1968 k. a mvhelyi színház tagja volt.

Vígjáték-, szuhrett- és karakter szerepeket alakított. Főbb sz.: Pernelle asszony (Molière: Tartuffe), Francia tanárnő (Szimonov: Legény a talpán), Ható Ignácné (Urban Ernő: Tűzkeresztiség), Mercsutkina (Csehov: Jubileum), Sostrata (Machiavelli: Mandragora). Poncia (Garda Lorca: Bernarda Alba háza), Bella (Gow—d'Usseau: Mélyek a gyökerek), Chiriachita (Muşatescu: Titanic keringő), Clotilda (Baranga: Ádám és Éva), Anya (Wesker: Gyökerek). Gyakran szerepelt a rádió gyermekműsorában.

Tessitori Nóra (Kolozsvár, 1883–1969, Marosvásárhely); előadóművész. 1920-ban lépett fel először Kvárt, ettől kezdve gyakori vendége volt versműsoraival az erdélyi városoknak. A magyar költészet, az erdélyi líra és a világirodalom legszebb verseit tolmácsolta átütő sikerrel. A szavalóművészet egyik legjelentősebb úttörője a két világháború közötti időszakban. Az erdélyi költőkön kívül Ady, Babits, Tóth Árpád versei szerepeltek leggyakrabban műsorán. Előadómódját egyszerűség, zeneiség, a vers gondolati és hangulati elemeinek maradéktalan tolmácsolása jellemezte. Versmondó művészetéről Juhász Gyula, Kuncz Aladár, Dsida Jenő, Tabéry Géza, Molter Károly, Szentimrei Jenő, Ligeti Ernő, Áprily Lajos írt méltatást. Alakját olyan jelentős képzőművészek örökítették meg, mint Thorma János, Nagy István, Ferenczy Noémi, Ferenczy Valér, Ferenczy Béni, Mikola András. 1948-tól 1954-ig az SZISZI beszédtechnika-tanára volt.

Toducz Gyula (Zilah, 1930): színész, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953), egy évig tanársegéd a színház történeti tanteremben. Főbb sz.: Szilvai professzor (Szigligeti: Liliomfi), Coronile (Robles: Montserrat), Kisbíró (Kiss Jenő: Három nap egy esztendő). Pázmár, Klementy (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Tihanyi (Tomcsa Sándor: Az utolsó szalmaszál), Józsi (Barta Lajos: Zsuzsi), Nicia (Machiavelli: Mandragóra), Tiribi

(Heltai: A néma levente), Sámson (Méhes György: Miből lesz a cserebogár?).

Tompa Attila (Marosvásárhely, 1929): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1953). Előbb a nbányai, 1956-tól a szatmári színház tagja. Főbb sz.: Kanonok (Wilke: Bunsbury), Törvénytörő (Ben Jonson: Volpone). Napóleon, Kutuzov (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Lenin (Pogogyin: Élő virágok). Sírásó (Shakespeare: Hamlet), Sácuanu (Delavrancea: Fergeg), Munkás (Kruczkowski: A kormányzó halála), Pósalaky (Móricz: Légy jó mindhaláláig), Első revizor (Yiilliruusi: Börtönkarrier). Gyakran fellépett irodalmi este-ken.

Tompa Gábor (Marosvásárhely, 1957): rendező, Tompa Miklós fia. A bukaresti Szín-és Filmművészeti Intézetben végzett (1981). Főbb r.: Samuel Beckett: Ó, azok a szép napok; Lucian Blaga: Manole Mester (1979); Büchner: Woyzeck (1980); Mrozek: Tangó (1981).

Tompa Miklós (Székelyudvarhely, 1910): rendező, színészpédagógus. Tompa Gábor apja. A bp.-d Nemzeti Színháznál kezdte pályáját, a 40-es évek elején a kvári színház rendezője, 1945-ben a mvhelyi Székely Színház egyik megalapítója, 1966-ig igazgatója. 1948-tól az SZISZI tanára, 1976-tól 1981-ig rektora. 1954-ben állami díjjal, a művészet érdemes mestere címmel tüntették ki. Sok évtizedes rendezői tevékenysége során több mint száz darabot rendezett, ezek között fontos helyet foglal el az orosz realista drámairodalom (Tolsztoj, Gorkij, Csehov művei). Rendezéseiben a társadalmi mondanivaló hangsúlyozására törekedett a lélektani realizmus eszközeivel. Tamási Áron színműveinek első és legavatottabb tolmácsolója. Mint főiskolai tanár több színésznemzedékei bocsátott útjára. Főbb r.: Tamási Áron: Énekes madár, Vitéz lélek, Tündöklő Jeromos, Csalóka szivárvány; Németh László: Villámfénynél; Bánffy Miklós: A nagyúr; Kós Károly: Budai Nagy Antal; Molter Károly: Örökmozgó; Csehov:

Sirály; Bródy: A tanítónő; Shaw: Pygmalion; Visnyevszkij: Optimista tragédia; Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi; Tolsztoj: A sötétség hatalma; Gorkij: A nap fiai, Nyaralók; Sebastian: A sziget, Sombori Sándor: Gábor Áron; Katona: Bánik bán; Sütő András: Pompás Gedeon; Vintilă: Ki meri megölni a szerelmet?; Caragiale: Az elveszett levél; Tennessee Williams: A vágy villamosa; Szabó Lajos: Családi fészek, Hűség.

Tóth Erzsébet (Marosvásárhely, 1929): énekesnő. Az SZISZI-ben végzett (1954). 1957-ig a mvhelyi Székely Színház tagja, majd az Állami Székely Népi Együttes szóloénekesnője, 1965—1970 k. a mvhelyi Állami Bábszínház. 1971-től egy ideig az Állami Dal- és Táncegyüttes igazgatója, jelenleg a Maros Művészegyüttes szólistája. Főbb sz.: Ledér (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Őrse (Kodály: Hány János), Őrse (Ernőd—Szirmai: Mézeskalács). Számos új gyűjtésű népdal, népdalfeldolgozás első bemutatóján, irodalmi esten szerepelt, kamarazeneesteken hazai szerzők dalait adta elő (Száll a páva; Bartók-est; Virágom, virágom; Petőfi, Ady, József Attila, Salamon Ernő verseire írt dalok). Gyakran vendégszerepelt az ország városaiban, falvaiban, valamint külföldön (Bp., 1958, 1969; Jugoszlávia, 1969; USA, Kanada, 1971). Rendszeresen fellép a rádióban és tévében. Több hangfelvétele készült a buk.-i Electrecordnál.

Tóth Ilona (Cegléd, Magyaró. 1900): színésznő. A szatmári színházban kezdte pályáját (1928), a nvárad (1929—1934, 1940—1941), a kvári Nemzeti Színház (1911—1944), a KvÁMSZ (1945—1962) tagja volt.

Tóth László (Szatmár, 1933): festőművész, díszlettervező. A kvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben végzett (1957). 1964—1972 k. a KvÁMSZ díszlettervezője volt. Főbb munkái: Miller: Bűnbocsásás után; Băieșu: Megbocsásás; Shakespeare: Téli regge; D. R. Popescu: A kerti törpe; Sütő András: Csillag a máglyán; Csiki László: Őreg ház. 1969-ben díszletterveiért

a Képzőművészeti Szövetség I. díjával tüntették ki.

Tóth-Páll Miklós (Marosvásárhely. 1944: színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1967). Főbb sz.: George Elefterescu, Andrei (Lovinescu: Megkészt tavasz), Krisztyán Tódor (Jókai: Az arany ember). Galan (Rebreanu: Angyal és boríték), Emil (Katajev: A kör négyesítés), Bernard (Camotietti: Leszállás Párizsban), Dinu (Stoienescu: Az utolsó vagány halála). Fischer (Kocsis István: Megszámláltatott fák), Petre (Iacoban: Találkozás a motelben), István (Karácsy Benó: A rút kis kacs), Cartagena (Kocsis István: Magellán), Báro (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Szoljonij (Csehov: Három nővér). Don Ronco (Peter Hacks: Columbus), Férj (Baranga: Egy asszony élete), Csernyikov (Gelman: Prémium).

Tóth Sándor (Battonya Magyaró., 1903—1972 Marosvásárhely): karmester. A iași-i Konzervatóriumban tanult. 1923-ban telepedett le Mvhelyt, ahol közel öt évtizeden át mint karvezető, zenepedagógus. karmester, zeneszerző tevékenykedett. Az 1925-ben alakult összmunkás Dalárda alapító karmestere, 1930-tól a Munkás Dalkör vezetője, a Magyar Dalosszövetség karnagya. Jelentős szerepe volt Mvhely zenei életében. Közel negyven operettet vezényelt, ill. tanított be a város műkedvelőinek. 1947-től a Székely Színház, 1958—1966 k. a mvhelyi Állami Dal- és Táncegyüttes karmestere. Mint zeneszerző kórusműveken, népdalfeldolgozásokon kívül színpadi kísérőzenét is írt.

Tóth Sándor (Nagyvárad, 1923): színész, az NvÁSZ tagja volt. Főbb sz.: Miska (Móricz: Pacsirtaszó), Szócs Dani (Sütő—Hajdu: Meztlábasszony), Anton (Gorbatov: Apák ifjúsága), Leonyid Boriszovics (Afino-genov: Kisunokám), ifj. Rác (Simon Magda: Százhasas lakodalom), Panait Vancea (Dorel Dorian: Ha egyszer megkérdeznék), Eilif (Brecht: Kurácsi mama), Korláth

gróf (Szirmai: Mágna Misika), Polgármester (Vaszy Viktor: Dankó Pista), Ügynök (Lovinescu: Fogadó a keresztútnál). Jámbor (Méhes György: Mi, férfiak), Swindon (Shaw: Az ördög cimborája), Pityi Pál (Szirmai: Mézeskalács).

Tóth Tamás (Kolozsvár, 1936): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1958). Főbb sz.: Boboc (Everac: A láthatatlan staféta), Pjotr (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Petru Rareș (Lovinescu), Döbrögi (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Marian (Karvas: Éjfél mise), Madaras Antal (Sütő András: Tékozló szerelem), Joe (O'Neill: Hosszú az út hazáig). Bolyai Antal (Németh László: A két Bolyai), Petur (Katona: Bánk bán), Versinyin (Csehov: Három nővér), Ross (Shakespeare: Macbeth), XIV. Lajos (Bulgakov: Képmutatók cselzővése), Zatiniszlov (Gorkij: Nyaralók), Beaupterthuis (Labiche: Az olasz szalmakalap), Dogsborough (Brecht: Állítások meg Arturo Uit!), Igazgató (Móricz: Légy jó mindhalál), Domingo (Schiller: Don Carlos), Valentin (Mánescu: Éjszaka az országúton), Préda Máté, Pap (Tamási: Énekes madár). Kent (Shakespeare: Lear király), Kelemen (Kocsis István: Nem zárjuk kulcsra az ajtót). Játsozt a Diminețile unii báiat cuminte, Buzduganul cu trei peceti c. hazai, valamint a Jelenidő és a Forró vizet a kopaszra c. MNK-ban készült filmekben.

Török András (Bánffygunyad, 1949): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1978). Főbb sz.: Costescu (Lovinescu: Az utolsó futam). Trench (Shaw: Szerelmi házasság), Idegen (Ibsen: A tenger asszonya), Endre király (Katona: Bánk bán). Játsozott a Stele de iarnă c. filmben (1980).

Török István (Gyergyószentmiklós, 1924): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1953). Főbb sz.: Bicky (Barta Lajos: Szerelem), Balázs (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül). Balga

(Vörösmarty: Csongor és Tünde), Doolittle (Shaw: Pygmalion), Bátyó (Arbuzov: Irkutszki történet), Axinte (Voitin: Emberek, akik hallgatnak), Fortunato (Goldoni: A chioggiai csetepaté), Id. Madaras (Sütő András: Tékozló szerelem), Dandin György (Molière), Percsihin (Gorkij: Kispolgárok), Leprás Mátyás (Brecht: Koldusopera), Öreg Nagy (Bródy: A tanítónő), Kótyagos polgár (Caragiale: Az elveszett levél), Luka (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Kovács Feri (Karácsy Benő: A rút kis kacska), Korsós Pál (Csávossy—Komzsik: A fül), Valkay (Móricz: Légy jó mindhalálig), Börtönőr (Székely János: Hugenották; 1980-ban a sepsiszentgyörgyi II. Nemzetiségi Színház Kollokviumon a legjobb epizódalakítás díját nyerte). Szerepelt a *Sentinta* és *Ultima frontierá* a morții c. film-ben.

Török József (Máramarosziget, 1922): színész. Az SZISZI-ben végzett Kvárt (1950). Egy ideig a KvÁMSz, 1956-tól nyugdaj ázásig az SZÉSZ tagja. Főbb sz.: Gottwald (Hauptmann: Hannelennymenetele), Kreón (Szophoklész: Antigoné), Szatyin (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Petur (Katona: Bánk bán), Castel-Jaloux (Rostand: Cyrano de Bergerac), Ramiroff (Jókai: A köszívű ember fiai), Mason ügyész (Dreiser: Amerikai tragédia), Dussel (Goodrich-Hackett: Anna Frank naplója), Tyetyerev (Gorkij: Kispolgárok), Völgyesi (Kállai István: Kötéltánc), Öreg Nagy (Bródy: A tanítónő), Öreg Sebők (Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom).

Török Katalin (Kolozsvár, 1930): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1956). Egy ideig a szatmári, majd a KvÁMSz tagja. Főbb sz.: Nelly (Barta Lajos: Szerelem), Kocsma Jenny (Brecht: Koldusopera), Adela (Baranga: Jámborlelkű Szent Flórián), Vinczéné (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája).

Török Lukács Éva (Nagyenyed, 1925): színésznő. A Magyar Művészeti Intézetben végzett Kvárt (1950). 1956-ig a KvÁMSz, 1956-tól a szatmári színház tagja volt.

Főbb sz.: Izidóra (Katona: Bánk bán), Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Polja, Anna Onosenkova (Gorkij: Vassza Zseleznova), Nágya (Gorkij: Ellenségek), Erzsi (Háy Gyula: Az élet hídja), Ildi (Urbán Ernő: Tűzkereszt-ség), Dorina (Molière: Tartuffe). Mirigy (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Beatrix (Heltai: A néma levente), Veronika, Zsani néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Capuletné Shakespeare: Romeo és Júlia), Szilágyiné (Simon Magda: Százházas lakodalom), Királyné (Shakespeare: Hamlet), Jelena (Gorkij: Kispolgárok), Bori (Csávossy-Komzsik: A fül), Margaret (Ionesco: A király halódik).

Török Sándor (Nagykároly, 1911): művészeti titkár, színháztörténeti író. A kvári Bolyai Tudományegyetemen végezte tanulmányait, magyar nyelv- és irodalom és művészettörténeti szakon. 1946—1919 k. a KvÁMSz művészeti titkára, egy ideig segédrendezője. R. Kacsóh: János vitéz; Lehár: Friderika. Számos színháztörténeti cikket, színeszinterjút közölt a romániai magyar sajtóban.

Trenka Éva (Kolozsvár, 1922): operaénekesnő. A bp.-i Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végzett (1945). 1945—1943 k. zenetanár, 1948—1970. k. a KvÁMO magánénekesnője. Először 1949-ben lépett színpadra. Több mint negyven operaszerepet énekelt. Főbb sz.: Esmeralda (Smetana: Eladott menyasszony), Gilda (Verdi: Rigoletto), Violetta (Tra viata), Lammermoori Lucia (Donizetti), Melinda (Erkel: Bánk bán), Gara Mária (Hunyadi László), Cso-cso-szán (Puccini: Pillangókisasszony). Számos koncerten lépett fel, vendégszerepelt a kvári Román Operában és külföldön (Csehszlovákia, Szovjetu., Lengyelo., Jugoszlávia, NDK, Bulgária). 1974—1975-ben az ankarai Operaház ének mestere volt. Gyakran szerepelt a rádióban, több hanglemeze vah. Érdemes művész címmel tüntették ki (1964).

Vadász Zoltán (Csákgorbó, 1926): színész. Pályáját az SszÁMSZ-ban kezdte (1951),

1956—60 k. az NvÁSZ, 1960-tól a KvÁMSZ tagja. Kiváló drámai és jellemző. Főbb sz.: Ricá Venturiano Caragiale: Zúrzavaros éjszaka); Károly (Heijermans: Remény), Gaskó Ervin (Tomcsa Sándor: Az utolsó szalmaszál), Alekszej (Visnyevszkij: Optimista tragédia), Paratov (Osztrovskij: A hozomány nélküli lány), Schmidt (Remarque: A brandenburgi kapunál), Hlebnyikov (Stein: Személyes ügy), Lekenczey (Móricz: Úri muri), Marco (Miller: Pillantás a hidról), Tranio (Shakespeare: A makrancos hölgy), Kopjáss (Móricz: Rokonok), Capulet (Shakespeare: Romeo és Júlia), Hephaisztosz (Eftimiu: Prométheusz), Heinrich (Sartre: Az ördög és a jóisten), Antigonus (Shakespeare: Téli rege), dr. Stockmann (Ibsen-Miller: A nép ellensége), id. Vincze (Bálint Tibor: Sánta Angyalok utcája), Nagelschmidt (Sütő András: Egy lócsiszár virágvassarnapja), Pál Lukács (Asztalos István: A fekete macska), Ory főinkvizitor (Sütő: Csillag a máglyán), Ádám (Sütő: Káin és Ábel), Luka (Gorkij: Éjjeli menedékhely). Apa (Csiki László: Öreg ház), Kovács Jóska (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad), Bétisz (Sütő: A szúzai menyegző). Filmszerepei: Pintea, Tánase Scatiu, Bietul Ioanide, Sentinta, illetve: Tiltott terület, A legnagyobb sűrűség közepe (MNK).

Vajda Zsuzsa (Kolozsvár, 1953): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1978). Főbb sz.: Anna (Hunyady Sándor: Pusztai szél), Julka (Shakespeare — Mészöly: Lóvátett lovagok), Szúzia (Sütő András: A szúzai menyegző.) Előadóstjei: Lászlóffy Aladár: Eső helyett fény; Az állandó a változóban, Weöres Sándor versei.

Váli Zita (Szászrégen, 1948): színésznő, a KvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1976). Főbb sz.: Médeia (Anouilh), Tánya (Katajev: A környegszögesítése), Gena (Mușatescu: Titanic keringő), Nasztya (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Silvia (Mazilu: Ezek a kép-mutatató bolondok), Medici

Katalin (Paul Foster: I. Erzsébet).

Vándor András (Nagybánya, 1928): színész, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1953). Volt a nbányai (1953–1956), a szatmári (1956–1968), az NvÁSZ (1968–1976) tagja is. Főbb sz.: Ifj. Swartz, Szilvai (Szigligeti: Liliomfi), Mi-roiu (Sebastian: Névtelen csillag), Komoróczy (Barta: Szerelem), Mircse (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Tybalt (Shakespeare: Romeo és Júlia), Corbaccio (Ben Jonson: Volpone), Toma (Baranga: Kerge birka), Bartolo (Beaumarchais: A sevillai borbély), Banu (Voitin: Emberek, akik hallgatnak), Pierre Bezuhov, öreg Bolkonszkij (Tolsztoj—Piscator: Háború és béke), Szabó (Otcensasek: Romeo, Júlia és a sötétség), Besszemenov (Gorkij: Kispolgárok), Nicia (Machiavelli: Mandragora), Farfuridi (Caragiale: Az elveszett levél), Luka (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Chirița (Ciprian: A gebés ember), Tudós (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Prinz (Méhes György: Duplakanyar), Gregory Solomon (Miller: Az alku), Kelemen pápa (Maróti Lajos: Az utolsó utáni éjszaka).

Várad Rudolf (Nagyvárad, 1892–1957, Marosvásárhely): színész. Heves Béla szatmári, majd Neményi László nkárolyi társulatának tagja, játszott Nváradon, 1926–1927-ben Temesváron, 1941–1944 k. a kvári Nemzeti Színház, 1945-ben a bp.-i Művész Színház. 1946–1957 k. a mvhelyi Székely Színház tagja. Kiváló karakterszínész volt, epizód szerepekben is emlékezetes alakításokat nyújtott. 1943-ban Szentgyörgyi István Emlékérmet kapott. Szerepelt az első hazai filmekben (Végrendelet, Casanova). 1957-ben az RNK érdemes művésze címmel tüntették ki. Főbb sz.: Tudós (Vörösmarty: Csongor és Tünde), Dexendóresz (Jékely Zoltán: Angalit és a remeték), Ragnar (Ibsen: Solness építőmester), Crofts (Shaw: Warrenaé mestersége), Nicia (Machiavelli: Mandragora), Kosztyiljov (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Besszemenov (Kispolgárok), Dandanache

(Caragiale: Az elveszett levél), Swindon (Shaw: Az ördög cimborája), Parker (Kálmán: A bajadér). Feledi Gáspár (Tóth: A falu rosza), Voltore (Ben Jonson: Volpone), Zajcev (Katajev: Bolondos vasárnap), Klimóczy (Csiky: Ingenyélők), Pero (Nucis: A kegyelmes aszszony), Eisengrün (Kipphardt: Shakespeare kerestetik), Rendőrfőtanácsos (Gergely Sándor: Vitézek és hősök), Gedő Felicián (Kiss—Kováts: Vihar a havason), Hirin (Csehov: Jubileum).

Várad Mária (Nagybánya, 1954): színésznő, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1977). Főbb sz.: Kántorkisszany (Bródy: A tanítónő), Anka (Tamási: Hegyi patak), Szélike (Benedek Elek: Többsincs királyfi), Szúzia (Sütő András: A szúzai menyegző).

Varga József (Nagyvárad, 1902–1976, Marosvásárhely): színész. 1923-tól segédszínész Nváradon. 1948-tól a mvhelyi Székely Színház, majd Állami Színház tagja. Kiváló epizód- és jellemszínész volt, félezernél több szerepben lépett fel. Főbb sz.: Akim (Tolsztoj: A sötétség hatalma), Lőrinc inas (Németh László: A két Bolyai), Utca-seprő (Feydeau: Osztrigás Mici), Lajos bácsi (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül), Józsi bácsi (Móricz: Kismadár), Nonancourt (Labiche: Az olasz szalmakalap).

Varga László (Máramarosziget, 1916): operaénekes. A kvári Magyar Művészeti Intézetben végzett (1949). 1969-ig a KvÁMO tagja volt. Főbb sz.: Gábor diák, Barinkay (Strauss: A cigánybáró), Legény (Kodály: Székelyfóhé), Kukorica Jancsi (Kacsóh: János vitéz), Imre (Márkos Albert: Három nap egy esztendő), Palkó (Farkas Ferenc: Csinom Palkó). Hunyadi László (Erkel), Canio (Leoncavallo: Bajazzók), Józsi (Lehár: Cigányszerelem), Baracs (Szirmai: Mágnás Miska), Ali basa (Huszka: Gül Baba), Csepű Palkó (Junger Ervin: A helység kalapácsa), Török (Kálmán: Marica grófnő), Bartók- és Kodály-hangversenyeken lépett fel, népdalokat adott elő, több népdallemeze készült.

Varga Melinda (Kolozsvár, 1952): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumában végzett (1980). Főbb sz.: Oscar (Verdi: Álarcosbál), Gara Mária (Erkel: Hunyadi László), Musette (Puccini: Bohémélet), Lucia (Donizetti: Lammermoori Lucia), Liza (Lehár: A mosoly országa), Adél (Strauss: A de-nevér).

Varga Vilmos (Hegyközkövác, 1935): színész. Az SZISZI-ben végzett (1958). Előbb a TvÁMSZ, 1968-tól az NvÁSZ tagja. Főbb sz.: Teodoro (Lope de Vega: A kertész kutyája), Ligurio (Machiavelli: Mandragora), Nyil (Gorkij: Kispolgárok), Vaszka Pepel (Éjjeli menedékhely), Dobrian (Everac: A láthatatlan staféta), Marco (Miller: Pillantás a hídról). Marat (Arbuzov: Szegény jó Marat), Inkvizitor (Shaw: Szent Johanna), Postamester (Gogol: Revizor), író (Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat), Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Antiphilus (Shakespeare: Tévedések vígjátéka), Ludo (Szeget szeggel), Apa (Plenzdorf: Az ifj. W. újabb szenvedései), Ifj. dr. John (Tennessee Williams: Nyár és füst), Zselye Balogh Ábel, Lekenczey Muki (Móricz: Úri muri), Bolyai János (Kocsis István: Bolyai János estéje). Egyéni előadójai: Maszek ballada (1968); Nézz vissza nevetve (1970); Én, François Villon (1973); Ady (1975); Eminescu (1977). Főbb r.: Gorkij: Éjjeli menedékhely; Móricz: Árva bíró; Kocsis István: Árva Bethlen Kata, Bolyai János estéje. Előadójai vel vendég szerepelt Bp.-en, Szegeden, Debrecenben. Játszott a Staféta c. (MNK) filmben. Ady- és Eminescu-műsorából nagylemez készült az Electrecordnál. Gyakran szerepel a tévében.

Vargha Piroska (Marosvásárhely, 1942): operaénekesnő, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumában végzett (1966). Főbb sz.: Melinda (Erkel: Bánk bán), Mimi (Puccini: Bohémélet), Margit (Gounod: Faust), A-

melia (Verdi: Álarcosbál), Hedda (Leoncavallo: Bajazzók), Micaela (Bizet: Carmen), Georgette (Puccini: A köpeny), Donna Anna (Mozart: Don Juan), Tatyána (Csajkovszkij: Anyegin), Eliza (Shaw—Loewe: My Fair Lady), Glavari Hanna (Lehár: Víg özvegy), Liza (A mosoly országa), Adél (Strauss: A denevér), Suzanne (Kálmán: A cirkuszhercegnő), Madelaine (Ábrahám Pál: Bál a Savoyban), Szibill (Jacobi), Szilvia (Kálmán: A csárdáskirálynő). Gyakran szerepel a rádióban, tévében.

Vargha Zoltán (Bukarest, 1936): operarendező, a KvÁMO művésze. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett. Főbb r.: Verdi: Don Carlos; Álarcosbál; Bizet: Carmen; Szarvady: Isztrosz király; Strauss: A denevér; Jacobi: Szibill.

Vass György (Kolozsvár, 1939): balettművész, a KvÁMO szólótáncosa. A kvári Koreográfiai Liceumban végzett (1957). Főbb sz.: Diótörő (Csajkovszkij), Királyfi (Bartók: A fából faragott királyfi), Iván herceg (Stravinsky: Tűzmadár), Zeneszerző (Muszorgszkij: Egy kiállítás képei), Daphnis (Ravel: Daphnis és Chloé), Nurali, Waclaw (Aszafjev: A bahcsiszeráji szökőkút), Ferkó, Miska, Józsi (Kenessey: A keszkenő), Călin (Mendelssohn), Sándor (Háry Béla: Sárga rózsza), Vadász (Háry Béla: Hófehérke), valamint szólótáncok számos operában. 1969-ben a jugoszlávai Szkopljében, 1971-ben Pármában vendégszerepelt.

Veress Dániel (Sepsiszentgyörgy, 1929): esszé- és drámaíró. Irodalomtörténész, színikritikus, az SszÁMSZ dramaturgia. Bemutatott színművei (Sepsiszentgyörgyön): Négy tél (Mikes), 1968; Véres farsang (Báthory Zsigmond), 1970, (a Gyulai Várszínházban, 1975); Gräfenbergi éjszakák (Wes-selényi), 1971; Örvényben (Kemény Zsigmond), 1978. Kísérő tanulmányok: Shakespeare: Hamlet, 1964; Georg Büchner: Danton halála, 1968; Tüvétevők. Hét egyfelvonásos. 1971; Németh László: VII. Gergely, 1979. Színházi tárgyú tanulmányai, cikkei folyóiratokban, lapokban, valamint a színház műsorfüzeteiben és időszakos kiadványaiban (A színház vonzásában, 1980) jelentek meg. Vándorúton c. tanulmánykötetért 1971-ben írószövetségi díjat, a Mikes-hagyományok ápolásáért címűért 1969-ben Mikes Kelemen Emlékéremet (MNK), az így élt Mikes Kelemen c. életrajzáért irodalmi nívódíjat (MNK) kapott.

Veress László (Temesvár, 1929): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1956). Főbb sz.: Prologus, Silvio (Leoncavallo: Bajazzók), Gara nádor (Erkel: Hunyadi László), Germont (Verdi: Traviata), Renato (Álarcosbál), Posa marki (Don Carlos), Sharpless (Puccini: Pillangókisasszony), Ping miniszter (Turandot), II. Endre, Petur (Erkel: Bánk bán), Hunyadi László (Erkel), Edwin (Kálmán: A csárdáskirálynő), Danilo (Lehár: Víg özvegy), Gábor diák (Huszka: Gül Baba), Higgins (Shaw—Loewe: My Fair Lady), Kukorica Jancsi (Kacsóh: János vitéz), Szu-Csong (Lehár: A mosoly országa). Több mint kétezer opera- és operettelőadáson lépett fel, gyakran szerepelt koncerten dalokkal, operaáriakkal, 1971-ben az Electrecordnál nagylemeze készült (magyar nóták). Rendszeresen fellép a rádióban és tévében.

Veress László (Kolozsvár, 1945): színész, az SszÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1971). Főbb sz.: Költő (Szemplér Ferenc: Apellész különös kalandja), Drávai (Szinetár—Behár—Szenes: Susmus) Csepű Palkó (Petőfi—Simon István: A helység kalapácsa), ifj. Fischer (Heller: Megbombáztuk New Havent), McComas (Shaw: Sosem lehet tudni), Hastings (Cârstea: A gyufaárus kislány), Marin Jurca (Berciu: Leszámolás), Irányi Dániel (Veress Dániel: Örvényben), Appendix (Deák Tamás: Hadgyakorlat), Czemiczky (Illés Endre: Törtetők).

Vértes József (Temesvár, 1939): színész, a TvÁMSZ

tagja. Az SZISZI-ben végzett (1962). Főbb sz.: VII. Károly (Shaw: Szent Johanna), Ádám (Baranga: Ádám és Éva), Bobcsinszkij (Gogol: Revizor), Klitander (Molière: Duda Gyuri), Noszty Feri (Mikszáth: A Noszty fiú esete...) Kobak (Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi), Pázmán (Heltai: A Tündérlaki lányok), Ottó (Katona: Bánk bán), Komoróczy (Barta Lajos: Szerelem), Csipike (Fodor Sándor).

V. Hegyi Lili (Dunaharaszti, Magyaró., 1883—1967, Kolozsvár): színésznő, operaénekesnő. Bp.-en járt színművészeti, illetve zeneakadémiára, majd Milánóban folytatta tanulmányait (1920—1924). Előbb operettekben lépett fel Szegeden, Temesváron, Pécsen, majd 1911-től Janovics Jenő szerződtette Kolozsvárra. A Magyar Színház, a Thália, a kvári Nemzeti Színház, majd 1945—1952 k. a KvÁMSZ tagja. Opera-, operett- és prózai szerepekben egyaránt fellépett.

Visky Árpád (Székelyvécke, 1940): színész. Az SZISZI-ben végzett (1963). Egy ideig az SszÁMSZ, 1965—75 k. a mvhelyi színház, 1975-től ismét a SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Tartuffe (Molière), Pataki István (Szabó Lajos: Mentség), Merkur (Kleist: Amphitryon), Miklós (Méhes György: Drágalátos gyermekeim), Polgármester (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Kurrah (Vörösmarty: Csongor és Tünde), De la Fontaine (Sütő András: Csillag a máglyán), Mercurius Peter Hacks: Amphitryon), Káin (Sütő András: Káin és Ábel), Tiborc (Katona—Ilylyés: Bánk bán), Szécsenyi István (Veress Dániel: Örvényben), Eugen (Mănescu: Éjszaka az országúton; 1979-ben a kortárs dráma brassói fesztiválján a legjobb férfi alakítás díját nyerte), Tullio (Vallejo: Az alapítvány). Férj (Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket), Voyzeck (Georg Büchner), Cațavencu (Caragiale: Az elvesztett levél), Parmenion (Sütő András: A szúzai menyegző). Számos irodalmi esten szerepelt, Petőfi, Ady, József Attila, Radnóti verseivel.

Rendezte a Szászor is, végül is (Ady) és Az értelemig és tovább (József Attila) c. versműsört. Többször szerepelt a rádióban és tévében.

Vitályos Ildikó (Erzsébetváros, 1935): színésznő. Az SZISZI-ben végzett (1957). Egy ideig az NvÁSZ, 1968-tól a KvÁMSZ tagja. Főbb sz.: Melinda (Katona: Bánk bán), Mirandolina (Goldoni), Zilia (Heltai: A néma levélte), Popova (Csehov: A medve); Magdaléna (Móricz: Roknok), Rozika (Úri muri), Erzsébet, Eboli (Schiller: Don Carlos), Mona (Sebastian: Névtelen csillag), Lady (Tennessee Williams: Orpheusz alászáll), Olympia (Molnár Ferenc), Éva (Brecht: Puntilla úr és szolgálója, Matti) Proctorné (Miller: A salemi boszorkányok), Christine (O'Neill: Amerikai Elektra), Királyné (Hugo: Ruy Blas), Évá (Madách: Az ember tragédiája), Júlia (Illyés Gyula: A kegyenc), Hilda (Sartre: Az ördög és a jóisten), Hedda Gabler (Ibsen), Boriska (Heltai: A Tündérlaki lányok), Annie (Molnár Ferenc: Játék a kastélyban), Böske (Bálint Tibor: Sánta angyalok utcája), Erika (Örkény István: Kulcskeresők), Dacia (Muşatescu: Titanic keringő), Lotti (Huszár Sándor: A mennybemenetel elmarad).

Vonica, Lucia (Zilah, 1930): operaénekesnő. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1955). Nyugdíjazásáig (1976) a KvÁMO tagja. Főbb sz.: Nuri (D'Albert: A hegyek alján), Violetta (Verdi: Traviata), Oscar (Álarcosbál), Leonora (A trubadúr), Erzsébet (Don Carlos), Cso-cso-szán (Puccini: Pílangókisasszony), Mimi (Bohémélet), Tosca (Puccini), Marcellina (Beethoven: Fidelio), Hunyadi Mátyás (Erkel: Hunyadi László), Kandúr (Trăilescu: A csizmás kandúr). Továbbá számos operett-szerep (Marica grófnő, Luxemburg grófja, A cigánybáró, Cigányszerelem, Víg özvegy, Gül Baba, János vitéz, A mosoly országa, Leányvásár). Többször fellépett a kvári filharmónia hangversenyein, Jugoszláviában, Lengyel.-ban, az NDK-ban vendégszerepelt.

Völgyesi András (Nagyvárad, 1923): rendező, díszlettervező. Jogot tanult, majd újságíróként dolgozott. 1951–1952-ben díszlettervező az NvÁSZ-ban. Jelenleg az SszÁMSZ főrendezője. Főbb r. (és díszlettervei): Barta Lajos: Zsuzsi; Heijermans: Remény; Schiller: Ármány és szerelem; Shaw: Szent Johanna, Pygmalion, Sosem lehet tudni, Az ördög cimborája; Shakespeare: Hamlet; Veress Dániel: Négy tél, Véres farsang, Wesselényi, Örvényben; Illyés Gyula: A külön; Németh László: Papucshős; Eftimiu: Rokonunk, a csavargó; Gogol: Egy örült naplója; Saul Levitt: Parancsra tettem; Reginald Rose: Tizenkét dühös ember; Fazekas—Móricz: Lúdas Matyi; Móricz: Nem élhetek muzikaszó nélkül; Sütő András: Csillag a máglyán, Káin és Ábel; Vörösmarty: Csongor és Tünde; Katona—Illyés: Bánk bán; Kertész Ákos: Özvegyek; Sylvester—Nemes: A boszorkány; Robert Thomas: Szegény Dániel. Számos színházi vonatkozású cikket közölt romániai magyar folyóiratokban, napilapokban.

Völgyesi János (Nagyvárad, 1926): színész. A nváradai színházban kezdte pályáját 1948-ban, 1955-től az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Luka (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Murphy (Szimónov: Az orosz kérdés), Bogoiu (Sebastian: Vakációsi), 9. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Simon (Heijermans: Remény), Jámborlelkű Szent Flórián (Aurel Baranga), Mehemed (Victor Ion Popa: Józsi, Mózsi, Mehemed), dr. Reich (Molnár: Liliom), dr. John Bales (Levitt: Parancsra tettem), Márton (Illyés Gyula: A külön), Miroiu (Sebastian: Névtelen csillag), Gigi (Muşatescu: Titanic keringő), Reimsi érszek (Shaw: Szent Johanna), Keszeg (Shakespeare: A windsori víg nők), Kovacsóczy (Veress Dániel: Véres farsang).

V. Vajda András (Budapest, 1909): színész, rendező. Hetényi Elemér színiiskolájában tanult (1928), egy ideig a nváradai színház, a buk-i Tána-

se revűszínház, továbbá az aradi, a nváradai (1951–1957), végül nyugdíjazásig (1971) az SZÉSZ tagja. Politikai kamarét, mesejátékokat írt.

Wellmann György (Nagyvárad, 1946): színész, az NvÁSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1971). Főbb sz.: Oswald (Ibsen: Kísértetek), Jóska (Mesterházi Lajos: A tizenegyedik parancsolat), Willy (Plenzdorf: Az ifjú W. újabb szenvedései), Winter (Hauptmann: Naplemente előtt), Mihai (Titus Popovici: Passacaglia), Csiriz (Nestroy—Heltai: Lumpácusz Vagabundusz), Valentin (Rosszin: Valentin és Valentina), Filch (Brecht: Koldusopera). Több előadáson szerepelt: Saroyan: Hé, jóemberek; Mécsfény (Arany és Petőfi levelezése); Éneksűrgető; Balladák földje; József Attila-est.

Wilkovits Kató (Vylok, Csehszlovákia, 1919): operaénekesnő. A kvári zene-konzervatóriumban végzett (1948). 1946–1948 k. a temesvári Állami Opera, 1948–1954 k. a KvÁMO, 1954–1967 k. a kvári Román Opera szólóénekesnője. Főszerepet énekelt: Kodály: Hány János, Székelyfonó; Erkel: Bánk bán; Muszorgszkij: A szorocincsi vásár; Borisz Godunov; Csajkovszkij: Anyegin, Pikk Dáma, Mazeppa; Verdi: Aida, A trubadúr; Bizet: Carmen; Saint Saëns: Sámson és Delila; Wagner: Lohengrin; Wolf—Ferrari: A négy házastárs; Massenet: Werther; Borogyin: Igor herceg; Britten: Szentivánéji álom; Paul Constantinescu: Pană Lesnea Rusalim; Eisikovits: A kecske meséje, A csalafinta kutacská; Tudor Jarda: Neamul Şoimăreştilor c. operájában. Számos hangversenyen lépett fel. Vendégszerepelt a Szovjetunióban, Lengyel.-ban, Bulgáriában, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Belgiumban, az NSZK-ban. 1957-ben érdemes művész címmel tüntették ki.

Winkler Zoltán (Marosvásárhely, 1950): operaénekes, a KvÁMO tagja. A kvári G. Dima Konzervatóriumban végzett (1978). Főbb sz.: Bartolo (Rossini: A sevillei

borbély), Kormányzó (Mozart: Don Giovanni), Bartolo (Figaro házassága), Sparafucile (Verdi: Rigoletto), Zuniga hadnagy (Bizet: Carmen), Cillei (Erkel: Hunyadi László), Gróf Rottenberg (Jacobi: Leányvásár), Filippo de la Tourette (Kálmán: A bajadér).

Winterfeld Sándor (Kolozsvar, 1933): díszlettervező. Díszletfestő volt. Művészeti középiskolában, 1954–1960 k. a buk.-i Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Intézetben tanult. A TvÁMSZ díszlettervezője. Főbb munkái: Lope de Vega: A kertész kutyája (1960); Gorkij: Kispolgárok (1961); Gábor Andor: Dollárpapa (1962); Gorkij: Éjjeli menedékhely (1963); Kirilscu: Szarkafészek; Móricz: Úri muri. Légy jó mindhalálig (1964); Gogol: Revizor (1966); Méhes György: 33 névtelen levél; Camil Petrescu: Velencei történet; Molnár Ferenc: Liliom (1970); Kocsis István Bolyai János estéje (1971); Baranga: Ádám és Éva (1973); Kiss László: Kutya vásár (1974); Mikszáth: A Noszty fiú esete... (1975); Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (1979); Csiki László: Nagypapa látni akar benneteket; Vampilov: Múlt nyáron Csulimszokban (1980); Csehov: Három nővér (Temesvári Nemzeti Színház); Ludwig Thomas: Moral (Temesvári Állami Német Színház).

Vojtekovits Köllő Olga (Borgóbeszterce, 1900–1981, Marosvásárhely): énekesnő, zenepedagógus. A mvhelyi Városi Konzervatóriumban tanult (1924–1928). Fehér Imre színtársulatában kezdte pályáját 1927-ben. 1932-től a mvhelyi Kemény Zsigmond Társaság tagjaként számos hangversenyen, dalesten lépett fel Mvhelyen, Kvárt, Buk.-ben, Bp.-en, hazai szerzők (Zeno Vancea, Tróznér József és mások) dalait adta elő. 1950–1954 k. fellépett a mvhelyi Filharmonia hangversenyein. Mint énektanár 1956-tól a mvhelyi Művészeti Népiskolában és az Állami Dal- és Táncegyüttesnél dolgozott. Sok kiváló énekes került ki tanítványai közül. 1968-ban a

Kulturális Érdemrend I. fokozatával tüntették ki.

W. Péter Ágnes (Temesvár, 1940): színésznő, a TvÁMSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1961). Főbb sz.: Tatyána (Gorkij: Kispolgárok), Lukrezia (Machiavelli: Mandragora), Natasa (Gorkij: Éjjeli menedékhely), Dóry Mária (Mikszáth: Különös házasság), Margareta (Kirilscu: Szarkafészek), Corina (Sébastien: Játék a boldogsággal), Catherine (Miller: Pillantás a hídról), Zsóka (Méhes György: 33 névtelen levél), Pepi néni (Móricz: Nem élhetek muzsikaszó nélkül) Királyné (Shakespeare: II. Richárd), Saveta (Everac: A díjbeszedő), Rozi (Mikszáth: A Noszty fiú esete...), Olga (Heltai: A Tündérlaki lányok). Katyerina (Osztrovszkij: Vihar), Montmorency kisasszony (Maugham—Nádas: Imádok férjhezmenni).

Zalányi Gyula (Szabéd, 1950): színész. Az SZISZI-ben végzett (1973). Előbb az NvÁSZ, 1977-től a mvhelyi színház tagja. Főbb sz.: Cařavencu (Caragiale: Az elveszett levél), Szécsi István (Szabó Lajos: Mentség), Edgar Wi-beau (Plenzdorf: Az ifjú W. újabb szenvedései), Liliomfi (Szigligeti), A vaskereszt lovagja (Titus Popovici: Passacaglia), Pap (Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér), Ion (D. R. Popescu: Szomorú angyalok), Rodolpho (Miller: Pillantás a hídról), Posa márk (Schiller: Don Carlos), Bizzay (Krúdy: A vörös postakocsi), Lyngstrand (Ibsen: A tenger asszonya), Ot-tó (Katona: Bánk bán). 1973-ban a színművészeti főiskolák országos fesztiválján Cařavencu alakításáért első díjat, 1975-ben az ifjúsági színházak Piatra Neamț-i fesztiválján Wibeau alakításáért nagydíjat nyert. 1979-től óraadó tanár a SZISZI-ben.

Znorovszky Ildikó (Arad, 1947): színésznő, az SZÉSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1971). Főbb sz.: Regina (Ibsen: Kisértetek), Rhea (Dürrenmatt: A nagy Romulus), Noémi (Jókai: Az arany ember), Piroska (Mikszáth: Különös házasság), Irma (Scbönthan — Kellér: A szabin nők elrablása), Julis

(Karácsony Benő: A rút kis kacsa), Fräulein (Kirilscu: Szarkafészek), Terka (Móricz: Sári bíró), Garrie (Miller: Bűnbeesés után).

Zongor István (Marosvásárhely, 1943): színész, az MvNSZ tagja. Az SZISZI-ben végzett (1969). Főbb sz.: Zoltán (Szabó Lajos: Az otthon szigetén), Fridolin (Méhes György: Noé bárkája), Cecil Graham (Wilde: Lady Windermere legyezője), Török úr (Móricz: Légy jó mindhalálig), Sturzu (Everac: A láthatatlan staféta), Tábornok (Kleist: Amphitryon), Hűség testvér (Bulgakov: Képmutatók cselszövése), Zimin (Gorkij: Nyaralók), Ted Ragg (Brecht: Állítások meg Arturo Uit!), Bilton (Shaw: Barbara örnagy). Rendőrbiztos (Mușatescu: A szélkakas).

Zsoldos Árpád (Kolozsvar, 1933): színész. Az SZISZI-ben végzett (1955). Egy ideig a KvÁMSZ, majd az SZÉSZ, jelenleg az SszÁMSZ tagja. Főbb sz.: Tristan (Lope de Vega: A kertész kutyája), Ervin (Tomcsa Sándor: Az emléktábla), Romeo (Shakespeare: Romeo és Júlia), Szergej (Stejn: Horgonyok tere), Don César (Hugo: Ruy Blas), Zeusz (Eftimiu: Prométheusz), Apu (Kányádi Sándor: Ünnepek háza), Laji (Sütő András: Tékozló szerelem), Lenbach báró (Krliza: Agónia), Wirz kapitány (Levitt: Parancsra tettem), Bábjátékos (Illyés Gyula: Dupla vagy semmi), 3. esküdt (Rose: Tizenkét dühös ember), Martinovics (Kocsis István: A nagy játékos), Leolvasó (Everac: A számlát egyszer benyújtják), Széchenyi István (Veress Dániel: Wesselényi), Bolyai (Kocsis István: Bolyai János estéje), Ill (Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása), Szervét (Sütő András: Csillag a máglyán), Bánk (Katona—Illyés: Bánk bán), Kemény Zsigmond (Veress Dániel: Örvényben), Ádám (Sütő András: Káin és Ábel), Burgoyne tábornok (Shaw: Az ördög cimborája), Bétisz (Sütő András: A szúzai menyegző), Ranke (Kocsis: A megszámláltatott fák, tévéjáték). Játszott a Harmadik nekifutás c. (MNK) filmben.